

انجیل عیسیٰ مسیح دَ مُطابِقِ لُوقا

مقصدِ لُوقا از نوشته کدونِ زندگی نامِه عیسیٰ مسیح

۱ غدر کسا دست دَ کار شُدِه دَ بارِه قِصّه واقعه های که دَ مینکل مو رُخ دَدِه نوشته کد ۲ و اُمُو قِصّه ها دَ وسیله کسای که از شروع شاهدای عینی و خدمتگاری کلام خُدا بُود دَز مو رسید. ۳ آلی ما ام بعد از مُطالعِه دقیقِ تمام چیزا از شروع تا آخر، صلاح دیدم که امی توره ها ره دَز شُمو جنابِ عالی تیوفیلُس دَ ترتیب نوشته کنم، ۴ تا شُمو بتنید دَ بارِه حقیقتِ تورای پی بُبرید که دَز شُمو گفته شُدِه.

پیشگویی تَوَلِدِ یحییٰ

۵ دَ زمانِ پادشاهی هیرودیس، پادشاهِ یهودیه، یگ پیشوا دَ نامِ زکریا زندگی مُو کد. او از پیشوایونِ دسته آبیه بُود و خاتونِ شی که اَلِیزابت نام دَشت از اولادِه هارون بُود. ۶ هر دوی شی دَ حُضُورِ خُدا عادل بُود و دَ مُطابِقِ تمام احکام و قوانینِ خُداوند بدونِ کم-وکاست رفتار مُو کد. ۷ لیکن اونا اولاد نَدَشت، چراکه اَلِیزابت نازای بُود و هر دوی شی سالخورده بُود.

۸ یگ روز وختیکه زکریا دَ نوبتِ دسته خُو دَ حُضُورِ خُدا وظیفه پیشوایی ره انجام میدد، ۹ دَ مُطابِقِ رسم-و-رَواجِ پیشوایو پشک دَ نامِ اَزو بُر شُد که دَ جای مُقَدّسِ خانه خُداوند داخلِ شُنه و بُخورِ خوشبوی دَر بدیه. ۱۰ دَ وختِ دَر دَدونِ بُخورِ خوشبوی تمام جمعیتِ مردم دَ برونِ خانه خُدا عبادت مُو کد. ۱۱ اوخته یگ ملایکه خُداوند دَ زکریا ظاهر شُد. ملایکه دَ طرفِ راستِ قربانگاهِ بُخورِ خوشبوی ایسته بُود. ۱۲ زکریا از دیدون

ملایکه ترس خورد و رنگ از اونگه شی پَرید. ^{۱۳} لیکن ملایکه دَزُو گُفت: ”آی زکریا، ترس نخور، چراکه دُعاهای تُو قُبُول شُدِه و خاتُون تُو اَلِیْزَابِث یِگ باچه دَ دُنیا میره و تُو نام شی ره «یحییٰ» بیل. ^{۱۴} اُو باعِثِ خوشی و خوشحالی تُو موشه و غَدَر کسا دَ غَیْثِ پَیدا شُدون شی خوشحالی مَوکُنِه، ^{۱۵} چراکه اُو دَ نَظَرِ خُداوند یِگ آدم بَزُرگ موشه. اُو باید هرگز شرابِ انگور و دیگه وُچی کَدنی های نشه آور وُچی نَکُنِه. اُو حتی از رَحِمِ آبه خُو پُر از روح اَلْقُدَس آسته. ^{۱۶} اُو بسیاری از بنی اسرائیل ره سُون خُداوند، خُداى ازوا هِدایت مونه. ^{۱۷} اُو قد روح و قُدْرَتِ اِلیاس پیشلون خُداوند موره تاکه دل های آته‌گو ره سُون بچکیچای ازوا دُور بدیه و سرکش ها ره دَ حِکْمَتِ آدمای عادل بیره تا یِگ قَوْم تیار شُدِه ره بلده خُداوند آماده کُنِه.

^{۱۸} زکریا دَ ملایکه گُفت: ”از کجا بدنم که ای کار موشه؟ چُون ما یِگ آدم پیر آسْتُم و خاتُون مه ام سالخورده.

^{۱۹} ملایکه دَ جواب شی گُفت: ”ما جبرائیل آسْتُم که دَ حُضُورِ خُدا ایسته موشم. اُو مره رِبِی کده تا قد ازتو توره بَنگم و ای خوشخبری ره دَز تُو بَدَم. ^{۲۰} اینه، آلی تُو گَنگه موشی و توره گُفته نَمِیْتنی تا روزی که ای کار انجام شنه، چراکه تُو دَ تورای مه باور نکدی؛ ای چیزا دَ وختِ مَقَرَرِ خُو پوره موشه.

^{۲۱} دَ امْرُو غَیْثِ مَرْدُم مَنْتَظِرِ زکریا بُوْد و بخاطرِ دیر کدون شی دَ جای مَقَدَّس خَبِرو مَنَدُد. ^{۲۲} وختیکه زکریا بَرُو اَمَد اُو قد ازوا توره گُفته نَنبَسْت. اوخته، مَرْدُم پَی بُرْد که دَ مَنِه جای مَقَدَّس یِگو رویا دیده، چُون اُو سُون ازوا اِشاره مَوکد و گَنگه بُوْد.

^{۲۳} وختیکه روزای خِدْمَتِ شی تامو شُد، اُو پس دَ خانِه خُو رفت. ^{۲۴} بعد از چند وخت خاتُون شی اَلِیْزَابِث حَامِلِه شُد و بلده پنج ماه خود ره از مَرْدُم تاشه کد و گُفت: ^{۲۵} ”خُداوند ای ره بلده مه انجام دَدِه و دَ ای روزا دَ بِلِه مه نَظَرِ لُطْفِ کده تا رَسوایی بے اولادی ره که دَ مینکل مَرْدُم دَشْتُم از مه دُور کُنِه.

خوشخبری تولد شُدون عیسیٰ دَ مریم

۲۶ دَ ماهِ ششمِ حاملگیِ اَلِیزابتِ خُداِ ملایکه خُو جِبرائیل ره دَ یکی از شارای جلیلیه که ناصیره نام دَشت، ربی کد ۲۷ تا دَ پیشِ یگ دُخترِ خانه که نامزادِ یگ آدم دَ نامِ یوسف بُود بوره. یوسف از خانوارِ داوود بُود و امو دُخترِ مریم نام دَشت. ۲۸ ملایکه داخلِ شُدِه دَزُو گُفت: "سلام، آی کسی که مَورِدِ لُطفِ قرارِ گِرِفْتِے! خُداوندِ قد تو آسته."

۲۹ لیکن مریم از تورهِ ملایکه کلو پَریشان شُد و دَ چورتِ مند که ای چی رقم گپ آسته. ۳۰ مگم ملایکه دَزُو گُفت: "آی مریم، ترس نَخور، چراکه خُدا دَز تو لُطف کده. ۳۱ اینه، تو حامله شُدِه یگ باچه پیدا مونی و نام شی ره عیسیٰ بیل. ۳۲ او بزرگ موشه و باچه حضرتِ اعلیٰ گُفته موشه. خُداوند-خُدا تختِ بابه کلون شی داوود ره دَزُو میدیه، ۳۳ و او دَ بله خانوارِ یعقوب تا اَبَد حُکمرانی مَکُنِه و پادشاهی شی هرگز ختم نَموشه."

۳۴ اوخته مریم دَ ملایکه گُفت: "ای توره چطور شُدِه میتنه دَ حالیکه ما قد هیچ مرد نزدیک نَشَدیم؟"^a

۳۵ ملایکه دَ جواب شی گُفت: "روحِ اَلْقُدس دَز تو مِیبه و قُدرتِ حضرتِ اعلیٰ بله تو سایه مَکُنِه و تو حامله موشی. و امزی خاطر او نِلغِه مَقَدَس «باچه خُدا» گُفته موشه. ۳۶ اونه، اَلِیزابتِ قَومای تو ام دَ سینِ پیریِ حامله شُدِه و یگ باچه دَ کوره خُو دَرِه. او ره که مردُم نازای مَگُفت، ای ماهِ ششمِ حاملگی شی آسته، ۳۷ چراکه دَ پیشِ خُدا هیچ چیز ناممکن نیبه."

۳۸ اوخته مریم گُفت: "ما بنده خُداوندِ اَسْتَم. بیل که مُطابِقِ توره تو دَ حق مه شنه." بعد ازو ملایکه از دِیرِ اَزُو رفت.

^a ۳۴:۱ دَ زبونِ یونانی «ما هیچ مرد ره نَشَخْتیم» نوشته یه.

مریم د دیدونِ اَلِیزابتِ موره

۳۹ و دمزو روزا مریم حرکت کد و د عجله د یکی از آغیلای کوهستونِ یهودیه رفت
۴۰ و د خایه زکریا درآمده اَلِیزابت ره سلام دد. ۴۱ وختیکه اَلِیزابت سلام مریم ره شنید،
نلغه د کوره شی پیچک زد و اَلِیزابت پُر از روح اَلْقُدس شده ۴۲ قد آواز بلند گُفت:
”تُو د مینکلِ خاتونو برکت‌یافته آستی و برکت‌یافته آسته نَمِرِ رَحْمِ تُو. ۴۳ ما چی آستُم
که آبه مولای مه د پیش ازمه آمده؟ ۴۴ چُون امی که آواز سلام تُو د گوش مه رسید،
نلغه از خوشی د کوره مه د پیچک زدو شد. ۴۵ نیک د بختِ خاتونی که باور کد، چُون
چیزی که از طرفِ خُداوند دز شی گُفته شد، پوره موشه.“

سرودِ مریم

۴۶ و مریم گُفت:

”جان مه خُداوند ره ستایش مونه

۴۷ و روح-و-روان مه بخاطرِ خُدا نجات دهنده مه خوشی مونه،

۴۸ چراکه او د بله بنده ناچیز خُو لُطف کده.

اینه، بعد ازی تمام نسل ها مَره برکت‌یافته مَوگه،

۴۹ چراکه قادرِ مطلقِ کارای کُنه بلده مه کده.

نام ازو مَقَدَس آسته.

۵۰ رَحْمَتِ ازو د بله کسای که از شی میترسه

نسل-آندر-نسل باقی مومنه.

۵۱ خُداوند قد بازوی خُو قُدْرَتِ خُو ره نشو دده؛

او آدمای کبری ره د خیالاتِ دِل شی تیت‌پرک کده.

۵۲ او زورثوها ره از تَخْتِ های شی تا آندخته

و آدمای فروتن ره سرِ بلند کده.

۵۳ اُو گُشنه ها ره قد چیزای خُوب سیر کده،

ولے دَوْلتمندا ره دِست خالی ریی کده.

۵۴ اُو خِدمتگار خُو اسرائیل ره کومک کده

و رَحمت خُو ره دِ یاد اُورده،

۵۵ اَمُو رقم که دِ بابه کلون مو

ابراهیم و اولادِده شی وعده اَبدی کُدد.

۵۶ اوخته مریم تقریباً سه ماه دِ پیش اَلیزابت مَند و بعد ازو پس دِ خانه خُو رفت.

تَوْلِدِ یحییٰ

۵۷ وخت زیدون اَلیزابت رسید و اُو یگ باچه دِ دُنیا اُورد. ۵۸ وختیکه همسایه ها

و خانوار شی ای ره شنید که خُداوند لُطف-و مِهربانی کُنه دِ حق ازوا کده، اونا دِ خوشحالی شی شریک شُد.

۵۹ دِ روزِ هَشتم قومای شی اَمَد تا نلغه ره ختنه کُنه و میخاست که نام اَته شی

زکریا ره دِ سرِ ازو بیله. ۶۰ لیکن اَبه شی جواب دده کُفت: ”نه، نام شی باید یحییٰ ایشته شُنه.”

۶۱ اونا دَزُو کُفت: ”دِ قومای تُو هیچ کس ای رقم نام ندره.” ۶۲ اوخته اونا سُون اَته

شی اشاره کد که اُو کُدم نام ره میخایه دِ بِلَه نلغه بیله. ۶۳ زکریا یگ تَخته طلب کد

و نِوشته کد: ”نام شی «یحییٰ» اَسته.” پگ ازوا تعجُب کد. ۶۴ فوری دانِ زکریا واز شُد و زبون شی دِ حَرکت اَمَد؛ اُو دِ توره گُفتو شُد و خُدا ره سِتایش کد.

۶۵ ترس دِ بِلَه تمام باشنده های گرد-و بر شی قرار گِرِفت و پگ امزی توره ها دِ

کوهستونِ یهودیه نقل موشُد. ۶۶ و هر کسی که ای توره ها ره میشنید دِ دِل خُو چورت

زده مُوکُفت: ”ای نلغه چی جور موشه؟” چُون واقعا دِستِ خُداوند قد شی بُوَد.

پیشگویی زکریا

۶۷ اوخته زکریا آتِه یحییٰ پُر از روح اَلْقُدَس شُد و پیشگویی کده گُفت:

۶۸ ”مُتَبَارک باد خُداوند، خُدايِ إِسْرَائِيل،

چراکه اُو دَ بِلَه قَوْم خُو نَظَرِ لُطْف کده
و اُونَا ره بازخريد کده.

۶۹ اُو یِگ نِجَات دِهِنْدَه زورثُو^a بَلْدَه مو

از خانَوَارِ خِدْمَتگَار خُو داوُود باله مُونَه.

۷۰ اُمُو رَقْم که اُو از دَانِ اَنْبِيَايِ مُقَدَّس خُو از قَدِيم گُفْتَد که

۷۱ مو ره از دِسْتِ دُشْمَنایِ مو

و از دِسْتِ پَگِ کَسایِ که از مو نَفَرْتِ دَرَه نِجَات مِيدِيه،

۷۲ تاکه دَ حَقِ بَابَه کَلونایِ مو لُطْف-و-مِهْرَبَانِي کُنَه

و وَعِدَه مُقَدَّس خُو ره ياد کُنَه.

۷۳ قَسْمِي ره که قَدِ بَابَه کَلونِ مو اِبْرَاهِيمِ کَد، اِي بُوَد که

۷۴ اُو مو ره از دِسْتِ دُشْمَنایِ مو نِجَات بَدِيه

تا مو بَتَنِي اُو ره بَدُونِ تَرَسِ عِبَادَتِ کُنِي

۷۵ و دَ پَاکِي و عَدَالَتِ دَ حُضُورِ شِي

دَ تَمَامِ رُوזایِ عُمَرِ خُو خِدْمَتِ کُنِي.”

۷۶ و زکریا دَ یحییٰ گُفت:

” و تُو باچه مه، پيغمبرِ حَضْرَتِ اَعْلَى گُفْتَه مَوْشِي،

چراکه تُو پيشلونِ مَوْلَا موري

تا رَاهِ شِي ره تِيَارِ کُنِي،

^a ۶۹:۱ دَ جايِ «نِجَات دِهِنْدَه زورثُو» دَ زَبُونِ عِبْرَانِي «شَاخِ نِجَات» نَوْشْتَه يَه.

۷۷ تا خبرِ نجاتِ ره دَ قَوْمِ شِیِ بَدِی،
که دَ وِسیله بَخَشِدونِ کُناهِ هایِ ازوا دَزوا عطا مُونه.

۷۸ بخاطرِ رَحْمَتِ بے‌پایانِ خُدایِ مو
آفتو از عالمِ باله دَ بِلِه مو روشنی مُونه،

۷۹ تا دَ کسایِ روشنی بَدیه

که دَ تَرِبکی و سایه مَرگِ شِشته؛

و تا پایایِ مو ره دَ راهِ صُلح-و-صفا هِدایتِ کُنه.

۸۰ اَمو نلغه کُته شُد و صاحبِ رُوحِ قَویِ گشت. اُو تا روزِ ظاهرِ شُدونِ خُو بِلدِه قَوْمِ

اسرائیلِ دَ بیابو زِندگیِ مُوکد.

تَوَلِدِ عِیسی

۲ ۱ و اِیطور شُد که دَمزُو روزا از طرفِ آوغوستُس قِیصرِ حُکمِ شُد که امپراطوری
رُومِ سرشُماری شُنه. ۲ ایِ اوّلینِ سرشُماری بُوَد که دَ زمانِ کورینیوسِ والیِ سُوْریه
انجام شُد. ۳ و پِگِ مَرْدُمِ دَ منطقه خُو رفت تا ثَبِتِ نامِ شُنه. ۴ امزیِ خاطرِ یوسُفِ ام
از آغیلِ ناصِرِه جلیلیه دَ یهوْدیِه دَ شارِ داوُود که بَیت-لَحَمِ نامِ دَشتِ رفت، چراکه اُو از
خانوارِ و نَبیرهِ داوُود بُوَد. ۵ اُو رفت تا قدِ مَریمِ نامزادِ خُو ثَبِتِ نامِ شُنه و مَریمِ حامله
بُوَد. ۶ و ختیکه اونا دَ اُونجی بُوَد، زمانِ زیدونِ مَریمِ رسید ۷ و اُو باچهِ اوْلباریِ خُو ره دَ
دُنیا اُورْد. مَریمِ اُو ره دَ قُنداقِ پیچِ کده دَ آخورِ خاوُلجیِ کد، چراکه بِلدِه ازوا دَ مُسافرِ
خانه جایِ نَبُوَد.

چوپونو و ملایکه ها

۸ دَ امزُو منطقه چوپونو دَ دَشتِ ها بُوَد-و-باشِ دَشتِ که دَ غَیْتِ شاو از رِمِه خُو
نگاهوانی مُوکد. ۹ دَمزُو غَیْتِ یگِ ملایکه خُداوند بِلدِه ازوا ظاهرِ شُد و شِکوه-و-جلالِ

خداوند گرداگردِ ازوا ره روشو کد و اونا غدر ترس خورد. ^{۱۰} لیکن ملایکه دزوا گُفت: "تَرَسِید؛ اینه، ما دَز شُمو یگ خوشخبری کته اُورِدم که بلده خوشی پگِ مرْدُم آسته: ^{۱۱} امروز بلده شُمو دَ شارِ داوود یگ نجات دهنده پیدا شده که او مسیح و مولا آسته. ^{۱۲} نشانی بلده شُمو ای آسته که نلغه ره دَ فُندا ق پیچ شده و دَ مَنه آخور پیدا مونیِد." ^{۱۳} و بے بلغه قد امزُو ملایکه یگ لشکرِ آسمانی ظاهر شد که خُدا ره ستایش کده مُوگُفت: ^{۱۴} "خُدا ره دَ بلندترین جای عالمِ باله جلال باد و دَ رُوی زمی صلح-و-سلامتی دَ بَین کسای که مَورِدِ لُطفِ خُدا آسته."

^{۱۵} وختیکه ملایکه ها از پیشِ ازوا دَ آسمو رفت، چوپونو قد یگدیگه خُو گُفت: "بِید که دَ بیت-لَحَم بوری و امی چیز ره که رُخ دده بنگری، امی چیز ره که خُداوند مو ره از شی باخبر کده." ^{۱۶} پس اونا دَویده دَویده رفت و مریم و یوسف ره پیدا کد و نلغه دَ مَنه آخور خاو بُود. ^{۱۷} وختیکه اونا نلغه ره دید، اونا بُر شده تورای ره که دَ باره نلغه دزوا گُفته شُد، تیت کد. ^{۱۸} و هر کس دَ باره چیزی که چوپونو مُوگُفت میشینید، خيرو مُومند. ^{۱۹} مگم مریم پگِ امزی تورا ره دَ پیشِ خُو نگاه کده دَ باره شی دَ دِلِ خُو فکر مُوکد. ^{۲۰} اوخته چوپونو پس دَ جای خُو رفت و خُدا ره بخاطرِ تمام چیزای که شینید و دیدد، حمد-و-ثنا مُوگُفت. چُون امو رقم که دزوا گُفته شُد، امو رقم بُود.

^{۲۱} وختیکه هشت روز پوره شد، زمانِ ختنه شُدونِ نلغه رسید و نامِ ازُو عیسی ایشته شد، امو نام که ملایکه پیش از قرار گِرِفتون شی دَ رَحْمِ مریم دَ بله ازُو ایشته.

بُرودنِ عیسی دَ خانه خُدا

^{۲۲} وختیکه زمانِ پاک شُدونِ ازوا دَ مُطابقِ شریعتِ موسی رسید، یوسف و مریم نلغه ره دَ اورشلیم اُورد تاکه او ره دَ خُداوند تقدیم کنه. ^{۲۳} چُون دَ شریعتِ خُداوند نوشته شده: "هر باچه اولباری که پیدا موشه وَقِفِ خُداوند خاندن موشه." ^{۲۴} امچنان اونا

آمد تا یگ قربانی د مطابق چیزی که د شریعت خداوند گفته شده تقدیم کنه، یعنی یگ جوهره قُمری یا دُو چُوچه کوتر.

^{۲۵} دَمزُو زمان د اورشلیم یگ شخص د نام شمعون زندگی مُوكد. او یگ آدمِ عادِل و پرهیزگار بُود و د اِنْتِظارِ نِجاتِ اِسرائیل بُود و روح اَلْقُدس د بِلِه ازُو قرار دشت.

^{۲۶} روح اَلْقُدس بِلِدِه ازُو معلومدار کدُد که تا وختی او مسیح خداوند ره ننگره، نَمُوره.

^{۲۷} اوخته شمعون د هِدایتِ روح اَلْقُدس د خاِنِه خُدا اَمَد و غَیْبَتِیکِه یوسُف و مَرِیم^b عیسی یعنی نِلغه ره د داخِل اُورد تا کارای ره که رَسَم شریعت بُود، بِلِدِه شی پوره کنه،

^{۲۸} شمعون نِلغه ره د بَغل خُو گِرِفَت و خُدا ره ستایش کده گُفت:

^{۲۹} ”آی خُداوند، آلی د خِدْمَتِگار خُو د مُطابِقِ توره خُو

اِجازِه رِفَتو ازی دُنْبا ره د آرامی میدی،

^{۳۰} چراکه چیمای مه نِجات تُو ره دید،

^{۳۱} اَمُو نِجات ره که تُو د حُضُورِ تمامِ قُوم ها آماده کدِی،

^{۳۲} نُوری ره که بِلِدِه مِلَّت ها حَقِیْقَت ره بَرَمَلا مونه

و شِکوه-و-جِلالِ قُوم تُو اِسرائیل اَسْتِه.

^{۳۳} آته و آبه نِلغه از تورای که د باره شی گفته شد حیر و مند. ^{۳۴} اوخته شمعون اونا

ره بَرکت دَد و د آبه شی مَرِیم گُفت: ”اینه، ای نِلغه مُقَرَّر شده تا سَبَب اُفتَدو و بِلند شُدون عَدَر کسا د اِسرائیل بَشِه و یگ نشانی که قد شی مُخالِفَت موشه ^{۳۵} تا فِکَر های

دِل عَدَر کسا بَرَمَلا شُنِه؛ و عَم رِقَم شمشیر قلب از تُو ره ام پاره مونه.”

^{۳۶} د اُونجی یگ خاتُو بُود که حَتّا نام دشت و نَبیه بُود. او دُخترِ فَنُوثیل از طایفه اَشبیر

بُود و عَدَر سالخورده شُدُد. او بعد از توی خُو مُدَتِ هفت سال قد شُوی خُو زندگی کدُد

^{۳۷} و بعد ازُو تا سِنِ هشتاد و چار سالگی بیوه مَنَدُد. او هرگز از خاِنِه خُدا دُور نَمُوشُد،

^a ۲:۲۵ د جای «نِجاتِ اِسرائیل» د زبونِ یونانی «تَسَلی اِسرائیل» نوشته یه. ^b ۲:۲۷ د جای «یوسُف

و مَرِیم» د زبونِ یونانی «آته و آبه» نوشته یه.

بلکہ شاو و روز قد دُعا و روزہ عبادت مُوکید۔ ^{۳۸} دَمُزُو وخت حَتَا ام دَ پیشِ ازوا اَمَدہ
خُدا رہ شُکر کد و دَ بارہ نِلغہ قد پگِ کسای کہ اِنْتِظَارِ نِجاتِ رہ دَ اورُشَلِیم مِیکشِید
تورہ گُفت۔

^{۳۹} وختی یوسُف و مریمِ تمامِ چیزا رہ دَ مُطابِقِ شَرِعتِ خُداوند دَ جای اُورد، اُونا پس
دَ جِلِیلِیہ دَ شارِ خودون خُو اَمَد، یعنی دَ ناصِرہ۔ ^{۴۰} اُمُو نِلغہ کٹہ شدہ قوی شُد۔ اُو پُر
از حِکمت بُود و فِیضِ خُدا دَ بِلہ شی بُود۔

عیسای دوازده ساله دَ اورُشَلِیم

^{۴۱} آتہ و آبہ عیسیٰ ہر سال دَ وختِ عیدِ پَصَحِ دَ اورُشَلِیم مورَفَت۔ ^{۴۲} غَیثِیکہ عیسیٰ
دوازده سالہ شُد، پگِ ازوا مُطابِقِ رَواجِ خُو بِلدہ عیدِ دَ اورُشَلِیم رفت۔ ^{۴۳} وختِیکہ روزای
عید تیر شُد اُونا پس رَبی شُد، اُمُو باچہ، یعنی عیسیٰ دَ اورُشَلِیم مَند، لیکن آتہ و آبہ
شی ازی تورہ بے خبر بُود۔ ^{۴۴} اُونا گُمانِ مُوکید کہ عیسیٰ دَ بَینِ قافلہ مَوْجُود اَستہ،
امزی خاطر اُونا تقریباً یگِ روزہ راہ رہ سَفر کد، ولے بعد اُزو دَ بَینِ قوما و دوستای
خُو دَ طلبِ اُزو بُر شُد۔ ^{۴۵} وختِیکہ عیسیٰ رہ پَیدا نَتَنست، اُونا بِلدہ پالیدونِ اُزو پس دَ
اورُشَلِیم رفت۔ ^{۴۶} بعد از سہ روز اُو رہ دَ خانہ خُدا پَیدا کد کہ دَ مینکلِ معلما شَشتند
و دَ تورای ازوا گوش مِیدد و ازوا سوالِ مُوکید۔ ^{۴۷} ہر کسی کہ تورای شی رہ گوش
مُوکید از پَی بُردو و از جوابِ های شی حَیرو مومند۔ ^{۴۸} وختِیکہ آتہ و آبہ شی عیسیٰ
رہ دَ اُونجی دید تعجُب کد و آبہ شی دَزُو گُفت: ”باچہ مہ، تُو چرا ای کار رہ کدی؟
توخ کُو، ما و آتہ تُو پَریشان شدہ تُو رہ چِیَسِ طلبِ کدے۔“

^{۴۹} عیسیٰ دَزوا گُفت: ”چرا شُمو مرہ طلبِ مُوکدید؟ آیا شُمو نَمِیدنستید کہ ما باید
دَ خانہ آتہ خُو بَشُم؟“ ^{۵۰} لیکن تورہ رہ کہ دَزوا گُفت اُونا پَی نَبُرد۔ ^{۵۱} پس اُو قد ازوا
رَبی شُد و دَ ناصِرہ اَمَد و ازوا اِطاعتِ مُوکید۔ و آبہ شی پگِ ازی تورہ ہا رہ دَ دِلِ خُو

نگاه مُوکد. ۵۲ عیسیٰ دَ حِکْمَت و قد-و-قَامَت زُشْد مُوکد و اِمچُنَان دَ حَاصِل کدُون
رضای خُدا و مرُدَم.

پیغامِ یحییٰ پیغمبر

۳ دَ سالِ پوزدَهَم حُکمرانی تِیبریُس قِیصر، پُنطیوس پِیلاَتُس والی ولایتِ یهُودیه
بُود؛ هیرودیس حُکمرانِ جِلیلیه، و برار شی فیلیپس حُکمرانِ اِیتُوریه و منطقه
تراخونیتس بُود؛ لیسانیاس حُکمرانِ آبیِلین بُود ۲ و اَناس و قِیافا پیشوایونِ بزرگ. دَ
امزُو غَیْت کلامِ خُدا دَ یحییٰ باچه زکریا دَ بیابو نازل شد. ۳ اوخته او دَ تمامِ منطقه
گرد-و-بَر دریای اُردُن رفته غُسلِ تعمید ره اِعلان مُوکد که مرُدَم توبه کُنه تا گُناهای
ازوا بخشیده شُنه. ۴ اُمُو رقم که دَ کِتَابِ توره های اِشعیا نبی نُوشته شُده:

”آوازِ کسی که دَ بیابو چیغ زده مُوگیه:

’راه ره بلده خُداوند آماده کُنید

و راه_روی شی ره راست-و-سپیده کُنید،

۵ هر قول پُر مُوشه،

هر کوه و تپه آوار مُوشه،

راه های کج راست مُوشه،

و جای های پَخش-و-پَلند یگ برابر مُوشه.

۶ و تمامِ بَشَر نجاتِ خُدا ره مینگره. ‘

۷ اوخته یحییٰ دَ جمعیتِ مرُدَمی که بلده غُسلِ تعمید دَ پیش شی اَمَدُ کُفت: ”او
اولادای تیرمارا! کی دَز شُمو اَخْطار دَد که از غَضَبی که اَمَدنی یه دُوتا کُنید؟ ۸ پس ثَمری
بَدید که لایقِ توبه بَشَه و شُرُوع کده قد خود خُو نَگَید که، ’اِبْرَاهِیم بابه کلون مویه؛
چون ما دَز شُمو مُوگم که خُدا میتنه امزی سنگا بلده اِبْرَاهِیم اولاده پیدا کُنه. ۹ حتی

امی آلی، تیشه د ریشه درختا ایشته شُده؛ پس هر درخت که ثمرِ خوب ندیه، قطع شُده
د آتش پورته موشه.

۱۰ جمعیتِ مردُم از شی پُرسان کد: ”پس مو چی کار کنی؟“

۱۱ یحیی د جوابِ ازوا گُفت: ”کسی که دُو پیرو دَره، قد کسی که هیچ ندره تقسیم
کنه؛ و کسی که نان دَره ام امی رقم کنه.“

۱۲ مالیه گِیرا ام بلده غُسلِ تعمیرد امدد. اونا ازو پُرسان کد: ”اُستاد، مو چیز کار
کنی؟“

۱۳ یحیی دزوا گُفت: ”از چیزی که د بِلِه شُمو امر شُده، کلوتر نگیرید.“

۱۴ عسکرا ام از شی پُرسان کده گُفت: ”و مو چیز کار کنی؟“ او دزوا گُفت: ”از
هیچ کس زورگیری نکنید و نه ام د بِلِه کس تَهْمَتِ ناحق کنید، بلکه د تنخای خُو
قِناعت کنید.“

۱۵ د حالیکه مردُم پُر از امید بُود و د دِل خُو د باره یحیی چورت میزد که آیا او مسیح
آسته یا نه، ۱۶ یحیی د جوابِ پگِ ازوا گُفت: ”ما شُمو ره قد او غُسلِ تعمیرد میدم،
ولے یگ کس مییه که از مه کده قدرتمند آسته و ما حتی لایق شی ره ندرُم که بند
چپلی شی ره واز کنم. او شُمو ره قد روح اَلْقُدُس و آتش تعمیرد میدیه. ۱۷ شاخی ازو د
دست شی آسته تا خرمونجوی خُو ره پاک کده گندُم ره د ذی خانه خُو ذخیره کنه، ولے
کاره ره د آتشِ کُل ناشدنی دَر میدیه.“

۱۸ پس یحیی قد نصیحت های کلو خوشخبری ره د مردُم اعلان مَکد. ۱۹ لیکن
هیروودیس حُکمران که بخاطرِ هیروودیا خاتونِ برار خُو^a و بخاطرِ تمامِ شرارت های دیگه
که کد، از طرفِ یحیی سرزنش شُد، ۲۰ او ای ره ام د تمامِ شرارت های خُو اضافه کد
که یحیی ره د بندی خانه اندخت.

^a ۳:۱۹ هیروودیس حُکمران اینگه خُو هیروودیا ره خاتو کد، د حالیکه برار شی هنوز زنده بُود و ای کار
برخلافِ شریعت بُود.

یحییٰ عیسیٰ ره عُسلِ تعمید میدیه

۲۱ یگ روز وختیکه تمام مردم عُسلِ تعمید گرفتند، عیسیٰ ام عُسلِ تعمید گرفت و دَ غَیْتیکه دُعا مُوکد آسمو شَق شد ۲۲ و روح اَلْقُدس دَ شکلِ یگ کَوتر دَ بِلَه ازو نازل شد. اوخته یگ آواز از آسمو آمده گُفت: ”تُو باچه دوست-دشتنی مه آستی که از تُو خوش-و-راضی آسْتُم.“

شَجَره نامِه عیسیٰ

۲۳ و عیسیٰ تقریباً سی ساله بُود که خِدمت خُو ره شروع کد. او دَ گُمانِ مردمِ باچه یوسف بُود و یوسف باچه ایلی، ۲۴ باچه مَتّات، باچه لاوی، باچه مَلکی باچه یِنّای باچه یوسف ۲۵ باچه متاتیس باچه آموس باچه ناخوم باچه جِسلی باچه نَجّی ۲۶ باچه مَحْت باچه متاتیس باچه شَمعی باچه یوسخ باچه یُودا ۲۷ باچه یوَحَنّا باچه رِسا باچه زروبابل باچه شِئَلْتِیئیل باچه نیری ۲۸ باچه مَلکی باچه اَدّی باچه قوسام باچه ایلمادام باچه عیر ۲۹ باچه یوشع باچه العازار باچه یوریم باچه مَتّات باچه لاوی ۳۰ باچه شِمعون باچه یهُودا باچه یوسف باچه یونان باچه ایلیاقیم ۳۱ باچه مَلیا باچه مینان باچه مَتّاتا باچه ناتان باچه داوود ۳۲ باچه یسی باچه عوبید باچه بوغز باچه سلْمون باچه نَحشون ۳۳ باچه عمیناداب باچه آرام باچه حِصرون باچه فارص باچه یهُودا ۳۴ باچه یعقُوب باچه اسحاق باچه ابراهیم باچه تارح باچه ناحور ۳۵ باچه سیروج باچه رَعو باچه فالج باچه عیر باچه صالح ۳۶ باچه قَینان باچه اَرَفْکَشاد باچه سام باچه نوح باچه لامک ۳۷ باچه مَتُوشالِح باچه حَنوخ باچه یارَد باچه مَهَلَل ایل باچه قَینان ۳۸ باچه اِنوش باچه شِیث، باچه آدم؛ و آدم از خُدا بُود.

عیسیٰ بَلِهَ وَسَوَسَه هَای شَیْطُو کامیاب موشه

۴ عیسیٰ پُر از روح اَلْقُدْس از دریای اَرْدُن پس اَمَد و دَ وَسِیْلَه روح اَلْقُدْس دَ بیابو هِدایت شُد ۲ و دَ اُونجی مُدَتِ چَل روز شَیْطُو اُو ره وَسَوَسَه کد. اُو دَزی مُدَتِ هِیچ چیز نَخورد و اُمُو روزا که آخِر شُد، اُو گُشنه شُد.

۳ اوخته اِبْلِیْس دَزُو کُفت: "اگه تُو باچه خُدا اَسْتی دَ امزی سنگ بُگی که نان جور شُنه."

۴ عیسیٰ دَ جوابِ اَزُو کُفت: "دَ کلامِ خُدا نِوِشته شُدِه که 'اِنسان تنها دَ وَسِیْلَه نان زنده نییه.'"

۵ بعد اَزُو اِبْلِیْس اُو ره دَ یِگِ بِلندی بُرده دَ یِگِ لحظه تمامِ مَمَلکَتای دُنیا ره دَزُو نِشو دَد ۶ و کُفت: "پِگِ امزی قُدرتِ ها و شان-و-شوکِتِ ازیا ره دَز تُو مِیْدُم، چراکه دَز مه دده شُدِه، و ما دَ هر کسی که دِل مه شُنه مِیْدُم. ۷ پس اگه تُو مَره سَجده کنی پِگِ شی از تُو موشه."

۸ لیکن عیسیٰ دَ جوابِ شی کُفت: "نِوِشته شُدِه که، 'خُداوند، خُدای خُو ره سَجده کو و تنها اُو ره عِبادتِ کو!'"

۹ اوخته اِبْلِیْس اُو ره دَ اورشَلِیْم بُرده دَ بِلندی خانِه خُدا ایستَلجی کد و دَزُو کُفت: "اگه تُو باچه خُدا اَسْتی خود ره از اینجی تا پورته کو، ۱۰ چُون نِوِشته شُدِه که 'اُو دَ باره اَز تُو دَ ملایکه هَای خُو حُکم مونه تا اونا از تُو حِفَاطت کُنه'

۱۱ و

'اونا تُو ره دَ دِستای خُو مِیگیره،

نَشُنه که پای تُو دَ کُدَم سنگ دَکه کُنه."

۱۲ لیکن عیسیٰ دَ جواب شی گُفت: ”گُفته شُدِه که، خُداوند، خُدا ی خُو ره آزمایش نکُو!“

۱۳ وختیکه پگِ وِسوسه های اِبلیس تامو شُد او تا یگِ مَدَت از عیسیٰ دُور شُد.

عیسیٰ دَ منطقه جلیلیه

۱۴ و عیسیٰ دَ قُدْرَتِ روحِ اَلْقُدْسِ پس دَ جلیلیه اَمَد و خبر دَ باره اَزو دَ تمامِ امزُو منطقه تیت شُد. ۱۵ او دَ عِبَادَتِ خانه های ازوا تعلیم مِیَدَد و پگِ او ره تعریف-و-توصیف مُوکد.

مردُمِ ناصِره عیسیٰ ره رَد مُونِه

۱۶ وختی او دَ ناصِره، دَمَزو جای که کتِه شُدَد اَمَد، او دَ مُطابِقِ عاداتِ خُو دَ روزِ آرام دَ عِبَادَتِ خانه رفت و ایسته شُد که کلامِ خُدا ره بِخانه. ۱۷ اوخته طومارِ اِشعیا نَبی دَزو دَدِه شُد و او طومار ره واز کده اُمو جای ره پِیدا کد که نوشته یه:

۱۸ ”روح خُداوند دَ بِلِه ازمه قرار دَره،

چراکه او مَرِه مَسَح کده

تا بلده غریبا خوشخبری بِدُم.

او مَرِه رَی کده تا آزادی ره بلده اَسیرا

و بینایی ره بلده کورا اِعلان کُنم،

مظلُوما ره از شَرِّ ظالِما خلاص کُنم

۱۹ و سالِ لُطف-و-مهربانی خُداوند ره اِعلان کُنم.“

۲۰ بعد اَزو طومار ره لوله کده دَ خادِمِ عِبَادَتِ خانه دَد و شِشت که وَعَظ کتِه. تمام

کسای که دَ مَنِه عِبَادَتِ خانه بُود چیمای خُو ره دَ عیسیٰ دوختند ۲۱ و او توره خُو ره شروع کده دَزوا گُفت: ”امروز ای پیشگویی پوره شُدِه دَ گوشای شُمو رَسید.“

۲۲ تمام مردم تعریف-و-توصیف شی ره مَوکد و از تورای پُرفیضی که از دان شی بُر موشد خیر و مندُد و مَوگفت: "آیا ای باچه یوسف نبیه؟"

۲۳ عیسی دزوا گُفت: "شمو حتماً ای مثل ره د بِلِه ازمه مَوگید که 'او طیب، تُو خود خُو ره شفا پدی!' و ام مَوگید که 'چیزای ره که مو شنیدے که تُو د کفرناحوم کدے، د اینجی ام کُو، د آغیلِ خود خُو." ۲۴ و عیسی گُفت: "ما حقیقت ره دز شمو مَوگم، هیچ پیغمبر د منطقه خود خُو قبول نَشده. ۲۵ و یگ حقیقت دیگه ره ام دز شمو مَوگم، د دورونِ ایلاس پیغمبر عَدَر خاتونوی بیوه د سرزمینِ اسرائیل بُود، د امزُو غَیتی که آسمو سیه و نیم سال بسته شده بارش نکد و قحطی سخت تمام سرزمی ره گِرِفت. ۲۶ مگم خُدا ایلاس ره د پیش هیچ کُدم ازوا ربی نکد جُز د پیش یگ خاتون بیوه د صرفت د مُلک صیدون. ۲۷ و امی رقم د زمانِ اَلِیشع پیغمبر عَدَر نفرای کولی گِرِفته د اسرائیل بُود، ولے هیچ کُدم ازوا پاک نَشد بَعیر از نعمانِ سوره ای."

۲۸ اوخته تمام کسای که د مَنه عبادت خانه بُود از شنیدونِ امزی تورای عَدَر قار شُد ۲۹ و باله شده عیسی ره از شار بُر کد و او ره د شیخی تپه که شار ازوا د بِلِه شی آباد شُد بُرد، تاکه او ره از اونجی تا پورته کنه. ۳۰ لیکن او از مینکل ازوا تیر شُد و رفت.

عیسی یگ آدمِ جندی ره شفا میدیه

۳۱ بعد ازو عیسی تا شده د کفرناحوم که یکی از شارای جلیلیه آسته رفت، و اونا ره د روز آرام د عبادت خانه تعلیم دد. ۳۲ مردم از تعلیم شی خیر و مند، چراکه تورای شی پُر قُدرت بُود. ۳۳ د امزُو غَیت د عبادت خانه یگ آدمِ جندی بُود که روح ناپاک دشت و او قد آوازِ بلند چیغ زده گُفت: "آی عیسی ناصری! قد ازمو چی غَرَض دری؟ آیا امدے که مو ره نابود کنی؟ ما تُو ره مینخشُم که تُو کی آستی. تُو امُو مُقَدَّس خُدا آستی." ۳۵ لیکن عیسی د بِلِه ازو هیبت کده گُفت: "چپ بشی و ازو بُر شو!" اوخته جن او آدم ره د پیش رُوی ازوا د زمی اندخت و بدونِ ازی که دزُو ضرر برسنه از شی

بُر شد. ^{۳۶} اونا پگ شی حیرت زده شده قد یگدیگه خو موگفت: "ای چی رقم توره آسته؟ او قد قدرت و اختیار د ارواح ناپاک حکم مونه و اونا بر موشه. " ^{۳۷} و خبر ازو د هر جای امزو منطقه تیت شد.

شفا ددونِ ناجورا

^{۳۸} عیسی بعد از بُر شدو از عبادت خانه د خانه شمعون رفت و خُسر مادر شمعون سخت تو کدد. پس اونا از عیسی خواهش کد که او ره شفا بدیه. ^{۳۹} اوخته عیسی د بله سر شی آمده د بله تو هیبت کد و تو او ره ایله کد. او فوری باله شد و د خدمت ازوا مشغول شد.

^{۴۰} بعد از آفتو ششتو، ^a پگ کسای که نفرای ناجور دشت و امو ناجورا د مَرَض های رقم رقم گرفتار بود، اونا ره د پیش عیسی آورد و او دستای خو ره د بله هر کدم ازوا ایشته اونا ره شفا دد. ^{۴۱} و جنیات ام د امر عیسی از غدر کسا بر موشد و چیغ زده موگفت: "تو باچه خدا آستی!" لیکن عیسی د بله ازوا هیبت موکد و نمی ایشت که توره بگیه، چون جنیات میدنست که او مسیح آسته.

عیسی د دیگه جای ها تعلیم میدیه

^{۴۲} د غیت روز و از شدو عیسی بُر شده د یگ بیابو رفت. اوخته مردم د طلب ازو بر شد و غیتیکه د پیش ازو رسید، اونا او ره شله شد که از پیش ازوا نروه. ^{۴۳} ولی عیسی دزوا گفت: "ما خوشخبری د باره پادشاهی خدا ره د دیگه شارا ام باید اعلان کنم، چراکه ما بلده امزی مقصد ری شدیم." ^{۴۴} امی رقم او د عبادت خانه های یهودیه ^b تعلیم میدد.

^a ۴:۴۰ بعد از شام روز آرام مردم اجازه دشت که کار کنه و بردون و آوردون مریضا ام کار حساب موشد.

^b ۴:۴۴ د جای «یهودیه» د بعضی نسخه ها «جلیلیه» نوشته یه.

یارای اوّل عیسیٰ مسیح

۵ یک روز که عیسیٰ د لب بند گنيسارت^۱ ایسته بود، مردّم تَشه-وتیله کده د گرد شی جم شد تا کلام خُدا ره گوش کنه. ۲ د امزُو عَیت عیسیٰ دُو کِشتی د لب بند دید که ماهی گیرا از مَنه شی بُر شد و تور های خُو ره موششت. ۳ پس او د یکی امزُو کِشتی ها که از شمعون بود، سوار شد و از او خواهش کد که کِشتی ره یگ کم وری از لب بند دُور کنه. بعد از و تاه ششت و از مَنه کِشتی د مردّم تعلیم دد. ۴ وختیکه توره های خُو ره خلاص کد د شمعون گفت: «کِشتی ره سُون چُقوری آو بُر و تور های خُو ره بلده ماهی گیری د آو بندزید.» ۵ شمعون د جواب شی گفت: «استاد، مو تمام شاو زحمت کشیدی، لیکن هیچ چیز گرفته ننتستی. مگم آلی که تُو مَوگی، اینه، ما تور ها ره د آو میندزم.»

۶ وختیکه اونا ای کار ره کد، غدر کلو ماهی گرفت، د اندازه که نزدیک بود تور های ازوا پاره شنه. ۷ اوخته اونا سُون همکارای خُو که د کِشتی دیگه بود، اشاره کد تا آمده اونا ره کومک کنه. پس اونا آمد و هر دُو کِشتی ره پُر کد، د اندازه که کِشتی ها نزدیک بود عرق شنه. ۸ وختیکه شمعون پترس ای معجزه ره دید د پایای عیسیٰ اُفتده گفت: «یا مولا! از مه دُور شو، چراکه ما آدم گناه کار استم.» ۹ چون او و کسای که قد شی بُود از تعداد کلون ماهیای که گرفتند خیرت زده شدند. ۱۰ و یعقوب و یوحنا باچه های زبدي که همکارای شمعون بود، ام خيرو مندُد. اوخته عیسیٰ د شمعون گفت: «ترس نخور! ازی بعد د جای ماهی مردّم ره میگیری.» ۱۱ پس اونا کِشتی ها ره د خُشکی آورده تمام چیزا ره ایله کد و از پشت عیسیٰ ربی شد.

^۱ ۱:۵ د جای «بند گنيسارت» د دیگه انجیل ها «دریای جلیلیه» نوشته یه.

شفای یگ آدم کولی

۱۲ یگ روز وختیکه عیسی د یکی از شارا بُود، د اُونجی یگ آدم بُود که او ره کاملاً کولی گِرِفْتَد. او آدم امی که عیسی ره دِید، رُوی د خاک اُفْتَد و عذر-و-زاری کده گُفت: "یا مولا، اگه تُو بخاهی، میتنی مَره پاک کنی." ۱۳ عیسی دِست خُو ره دِراز کد و د بَله شی ایشته گُفت: "ما میخایم؛ پاک شو." فوری مَرَضِ کولی او ره ایله کد. ۱۴ و عیسی دَزُو حُکم کده گُفت: "د هیچ کس چیز نگی، بلکه رفته خود ره د پیشوا نشو بدی و بلده پاک شُدون خُو هدیه ره که موسی امر کده، تقدیم کو تا بلده یگ یگ شاهدی بَشه که پاک شُدے."

۱۵ و لے خبرِ عیسی دِیگه ام کلوتر تیت شُد، د اندازه که مردمای کلو جم موشد تا تورای شی ره گوش کنه و از ناجوری های خُو شفا پیدا کنه. ۱۶ لیکن عیسی د بیابو مورفت و دُعا موکد.

جور شُدونِ یگ آدم شَل

۱۷ یگ روز وختیکه عیسی تعلیم میدد و فریسیا و عالمای دین از تمام آغیلای جلیلیه و یهودیه و از اورشلیم آمده د اُونجی ششْتَد و قُدرتِ خُداوند بلده شفای ناجورا قد عیسی بُود، ۱۸ بے بلغه چند نفر یگ آدم فَلَج ره د بَله یگ جاگه گِرِفْتَه اُورد. اونا کوشش کد که او ره داخل بیره و د پیش عیسی بیله، ۱۹ مگم از خاطر جمعیتِ مردم هیچ راه پیدا نتست که او ره داخل بیره. اوخته اونا د بَله بام بُر شُد و مریض ره قد جاگه شی از بین خِشت ها د مینکل جای د پیش عیسی تاه کد. ۲۰ وختیکه عیسی ایمان ازوا ره دِید، د مریض گُفت: "ای مرد، گناه های تُو بخشیده شُد." ۲۱ اوخته عالمای دین و فریسیا قد یگدیگه خُو گُفت: "ای کی آسته که کُفرگویی مونه؟ کی میتنه گناه ها ره بئخشه غیر از خُدا و بس؟" ۲۲ عیسی فکر های ازوا ره پی بُرده د جواب ازوا

گفت: "چرا ای رقم فکر ها ره د دل های خُو جای میدید؟^{۲۳} کدم شی آسو آسته: آیا گفتون ازی که، 'گناه های تُو بخشیده شد' یا گفتون ازی که، 'باله شو و راه بورو؟'^{۲۴} لیکن تا بدید که «باچه انسان»^a قدرت-و-اختیار بخشیدون گناه ها ره د رُو زمی دَره، بنگرید که چیز کار مُونم." و عیسی د امزو آدم فلج گُفت: "تو ره مَوگم: 'باله شو و جاگه خُو ره گِرفته خانه خُو بورو.'"^{۲۵} و او د پیش رُو ازوا دستی باله شد و جاگه ره که د بله شی خاو بُود گِرفت و خُدا ره حمد-و-ثنا گُفته طرفِ خانه خُو رفت.^{۲۶} پگ ازوا خيرو مَنده خُدا ره ستایش کد د حالیکه ترس خوردُد و مَوگفت: "امروز چیزای عجیب-و-غریب ره دیدی."

لاوی مالیه‌گیر یارِ عیسی موشه

^{۲۷} بعد ازو عیسی ازونجی بُر شده یگ مالیه‌گیر ره دید که لاوی نام دشت و د جای مالیه گِرفتو ششتُد. عیسی دَزو گُفت: "از پُشتِ ازمه بیه."^{۲۸} و او باله شده تمام چیز ره ایله کد و از پُشتِ عیسی رَبی شد.^{۲۹} اوخته لاوی د خانه خُو یگ مهمانی کته بلده عیسی گِرفت و یگ جم کته مالیه‌گیرا و مردمای دیگه ام قد ازوا د سرِ دسترخو ششتُد.^{۳۰} پس فریسیا و عالمای دین ازوا د بله یارای عیسی نقِ نقِ کده گُفت: "چرا شمو قد مالیه‌گیرا و گناهکارا مَخورید و وچی مُونید؟"^{۳۱} عیسی د جواب ازوا گُفت: "کسای که جور آسته د طیب ضرورت ندره، بلکه کسای که ناجور آسته د طیب ضرورت دَره."^{۳۲} ما نمدیم که مردمای عادل ره دعوت کنم، بلکه امدیم که گناهکارا ره بلده توبه دعوت کنم."

^a ۲۴:۵ بلده معلوماتِ کلوتر د باره «باچه انسان» د فهرست لغاتِ مُشکل رُجوع کنید.

دَ بَارِه روزه

۳۳ اوخته اونا دَ عیسیٰ گُفت: "شاگردای یحییٰ اکثرأ روزه میگیره و دُعا مونه و پیروای فریسیا ام امی رقم مونه، لیکن یارای ازتو همیشه مُوخوره و وُچی مونه."
۳۴ عیسیٰ دَ مَثَل دَزوا گُفت: "آیا میتنید مهمونای توی خانه ره تا وختیکه داماد قد ازوا آسته وادار کنید که روزه بگیره؟" ۳۵ ولے روزای میبه که داماد از وا گِرَفته موشه؛ اوخته دَمَزو روزا اونا روزه میگیره."
۳۶ او اینی مَثَل ره ام دَزوا گُفت: "هیچ کس کالای نو ره چک نمونه که یگ توته شی ره گِرَفته دَ کالای کهنه پینه کنه؛ اگه نه کالای نو پاره موشه و توته ره که از کالای نو گِرَفته ام قد کهنه جور نمیه. ۳۷ و امی رقم هیچ کس شراب تازه ره دَ مَشک های کهنه شیو نمونه. اگه بکنه، شراب تازه مَشک ها ره ترقنده لُوو موشه و مَشک ها ضایع موشه. ۳۸ پس شراب تازه باید دَ مَشک های نو دَخیره شنه. ۳۹ هیچ کس بعد از خوردن شراب کهنه، شراب نو نمیخایه، چون او مَوگه: 'کهنه خُوبتر آسته.'"

جَر-و-بَحْث دَ بَارِه روزِ آرام

۶ دَ یگ روزِ آرام عیسیٰ از منه کِشت های گندم تیر موشد و یارای شی خوشه های گندم ره کنده دَ قَفِ اَلْغِه خُو موملید و مُوخورد. ۲ اوخته بعضی از فریسیا گُفت: "چرا کاری ره مونیید که انجام ددون شی دَ روزِ آرام روا نییه؟" ۳ عیسیٰ دَ جواب ازوا گُفت: "آیا شمو نَخاندید که داوود چِیز کار کد زمانیکه خود شی و رفیقای شی گُشنه بود؟" ۴ او دَ خانِه خُدا داخل شد و نانِ تقدیم شده ره گِرَفته خورد و دَ رفیقای خُو ام دَد، نانی ره که خوردن شی بلده هیچ کس روا نییه بَغیر از پیشوایو. ۵ و او ادامه دده دَزوا گُفت: "«باچه انسان» صاحبِ روزِ آرام آسته."

عیسیٰ بسمِ دَ روزِ آرامِ شفا میدیه

۶ دَ یگِ روزِ آرامِ دیگه عیسیٰ دَ عِبَادَتِ خانِه داخِلِ شُد و دَ تَعْلِیْمِ دَدو شُرُوعِ کد .
دَ اُونجی یگِ آدمِ بُوَد که دِسْتِ رَاسْتِ شِی خُشْکِ شُدُد. ۷ عَالِمایِ دِیْنِ و فَرِیْسِیَا نَظَرِ
شِی دَ عِیْسِیٰ بُوَد تا بِنِگَرِه که اُو دَ رَوزِ آرامِ شفا میدیه، یا نَه، چُون اُونَا مِیخَاسْت
یَگُو رَاه پِیْدَا کَدِه اُو رِه مَلامَتِ کَنِه. ۸ لَیْکِنِ عِیْسِیٰ فِکْرِ هَایِ اَزوا رِه پِی بُرَد و دَ آدَمِ
دِسْتِ خُشْکِ شُدِه گُفْت: "بَالِه شُو و دَ مِیْنِکَلِ جَایِ اِیْسْتِه شُو." اُو بَالِه شُدِه اِیْسْتِه
شُد. ۹ اَوخْتِه عِیْسِیٰ دَزُوا گُفْت: "اَز شَمُو یَگِ سَوالِ مُونُم: آیا دَ رَوزِ آرامِ نِیکِیِ کَدو
رَوا اَسْتِه یا بَدِیِ کَدو، نِجَاتِ دَدونِ جَانِ یا نَابُودِ کَدونِ شِی؟" ۱۰ بَعْدِ اَزُو چَارِ طَرَفِ خُو
سُونِ پَگِ اَزوا تُوخِ کَد و دَزُوا آدَمِ گُفْت: "دِسْتِ خُو رِه دِرَازِ کُو." اُو دِرَازِ کَد و دِسْتِ
شِی جَورِ شُد. ۱۱ لَیْکِنِ اُونَا سَخْتِ قَارِ شُد و قَدِ یَگِ دِیْگِه خُو گُفْت: "قَدِ عِیْسِیٰ چِیزِ
کَارِ کَنِی؟"

دوازده رسُولِ عیسیٰ

۱۲ دَ یَکِیِ امْرُوزِا عِیْسِیٰ بَلَدِه دُعا کَدو دَ کَوِه رَفْت و اَمُو شَاو رِه دَ عِبَادَتِ-و-دُعا
دَ حُضُورِ خُدا تِیرِ کَد. ۱۳ وختیکه رَوزِ شُد، اُو پِیْرَوا یِ خُو رِه دَ پِیْشِ خُو کُویِ کَد و اَز
مِیْنِکَلِ اَزوا دِوازْدِه نَفَرِ رِه اِنْتِخَابِ کَدِه اُونَا رِه «رَسُولِ» لَقَبِ دَد که اِیْنِیا بُوَد: ۱۴ شِمْعونِ
که عِیْسِیٰ نَامِ شِی رِه «پِترُس»^a اِیْسْت، اَندرِیاسِ بَرارِ شِمْعونِ، یَعقُوبِ، یوحَنَّا، فِیلِپُّسِ،
بَرْتولِما، ۱۵ مَتی، توما، یَعقُوبِ باچِه خَلْفِی، شِمْعونِ مَشْهُورِ دَ غَیْرَتِی، ۱۶ یَهُودا باچِه
یَعقُوبِ و یَهُودایِ اِسْخَرِیوْطِیِ که امی نَفَرِ عِیْسِیٰ رِه دَ گِیْرِ دَد.

۱۷ عِیْسِیٰ قَدِ اَزوا اَز کَوِه تِیلُو اَمَدِه دَ یَگِ جَایِ اَوَارِ اِیْسْتِه شُد. تَعْدَادِ کَلونِ پِیْرَوا یِ
شِی و یَگِ جَمْعِیْتِ کَنِه مَرْدُمِ که اَز تَمَامِ یَهُودِیَه و اورُشَلِیْمِ و اَز سَاحِلِ صُورِ و صِیْدونِ

^a ۱۴:۶ پِترُس یعنی سنگ.

آمد، دَ اُونجی ایسته بُود. ^{۱۸} اونا آمدد که تورای ازو ره گوش کنه و از مَرَض های خُو شفا پَیدا کنه. کسای که بخاطرِ ارواحِ ناپاک دَ عذاب بُود، اونا جور شُد. ^{۱۹} و پَگِ مردَم کوششِ مُوکد که دَ عیسیٰ دِست بزنه، چُون ازو یگ قُدرت بُر مُوشد که پَگ ره شفا مَیدد.

خوشی و عَم

^{۲۰} اوخته عیسیٰ رُوی خُو ره سُون یارای خُو کده گُفت:

”نیک دَ بَخْت شُمو که غریب اَسْتید،

چراکه پادشاهی خُدا از شُمو یه.

^{۲۱} نیک دَ بَخْت شُمو که آلی گُشنه اَسْتید،

چراکه سیر مُوشید.

نیک دَ بَخْت شُمو که آلی چخرا مُونید،

چراکه دَ وخت شی خَنده مُونید.

^{۲۲} نیک دَ بَخْت شُمو وختیکه مردَم بخاطرِ «باچه اِنسان»

از شُمو بد مُوبره،

شُمو ره از مینکل خُو بُر مُونه،

شُمو ره دَو-و-دشنام مَیدیه

و شُمو ره بدنام مُوکنه.

^{۲۳} دَمزُو روز خوشی کُنید و قِرتک-و-خیزک بزَید،

چُون اَجْر شُمو دَ عالمِ باله عَدر بزرگ اَسته،

چراکه بابَه کلونای ازوا ام قد پیغمبرا امی رقم رفتار کد.

^{۲۴} لیکن وای دَ حالِ از شُمو کسای که دَوْلتمند اَسْتید،

چراکه شُمو راحتِی خُو ره تیر کدید.

۲۵ وای دَ حالِ از شُمو کسای که سیر اَسْتِید،

چراکه گُشنه مُوشِید.

وای دَ حالِ از شُمو کسای که آلی خَنده مُونید،

چراکه ماتم و چخرا دَ اِنْتَظار شُمو اَسْتِه.

۲۶ وای دَ حالِ شُمو

وختیکه مردُم شُمو ره تعریف-و-توصیف مُونه،

چراکه بابه کلونای امزی مردُم

قد اَنبِیای دروغی امی کار ره کد.

۲۷ مگم شُمو کسای که گوش میگیرید، دَز شُمو مُوگُم که دُشمنای خُو ره دوست دَشته

بَشِید و کسای که از شُمو نَفَرَت دَره قد شی خُوبی کُنید؛ ۲۸ کسای که شُمو ره نالَت

مُونه بلده ازوا خَیر-و-بِرکت طلب کُنید و کسای که شُمو ره آزار-و-اَذِیت مُونه بلده ازوا

دُعا کُنید. ۲۹ اگه یگو کس دَ کومه راست تُو قد چپات میزنه، کومه دیگه خُو ره ام

سُون ازُو دَور بدی. و اگه یگو کس چپن تُو ره میگیره، پیرون خُو ره ام ازُو دریغ نَکو.

۳۰ هر کس که از تُو یگو چیز طلب مُونه دَزُو بدی و کسی که یگو چیز تُو ره مُوبره از

شی پس طلب نَکو. ۳۱ پس امو رقم که شُمو میخاهید مردُم قد شُمو رفتار کُنه، شُمو

ام امو رقم رفتار کُنید.

۳۲ اگه شُمو تنها کسای ره دوست دَشته بَشِید که شُمو ره دوست دَره، ای بلده شُمو

چی فایده دَره؟ چُون حتی گُناهکارا ام دوستدارای خُو ره دوست دَره. ۳۳ و اگه شُمو

تنها قد کسای خُوبی کُنید که قد شُمو خُوبی مُونه، ای بلده شُمو چی فایده دَره؟ چُون

حتی گُناهکارا ام امی رقم مُونه. ۳۴ اگه شُمو فقط دَ کسای قرض بدید که اُمید پس

گِرِفْتون شی ره دَرید، ای بلده شُمو چی فایده دَره؟ چُون حتی گُناهکارا دَ گُناهکارا

قرض میدیه تا او ره پس بگیره.

۳۵ لیکن شُمو دُشمنای خُو ره دوست دَشته بَشید و قد ازوا خُوبی کُنید. قرض بِدید و هیچ اُمید پس گِرِفتون شی ره نَدَشته بَشید. اوخته اجر شُمو عَدَر کلو مُوشه و شُمو بچکِچای حضرتِ اعلیٰ مُوشید، چُون اُو حتی دَ حقِ ناشکرا و بدکارا ام مَهریو آسته. ۳۶ پس رَحِمِ دِل بَشید اُمُو رَقمیکه اِتِه آسمانی شُمو رَجیم آسته.

دَ باره دِیگرو قضاوَت نکِنید

۳۷ دَ باره دِیگرو قضاوَت نکِنید تا قضاوَت نَشَید؛ دِیگرو ره محکوم نکِنید تا محکوم نَشَید؛ بُبَخشید تا بَخشیده شَید. ۳۸ بِدید تا دَز شُمو دَدَه شنه. یگ مَنکِ خُوب فِشار دَدَه شُدَه، تکان دَدَه شُدَه و سرریزی کده دَ بَغل شُمو ایشته مُوشه، چُون دَ مَنکی که مِیدید، دَ اَمزُو مَنکِ دَز شُمو دَدَه مُوشه.

۳۹ اوخته، عیسیٰ اینی مَثَل ره دَزوا کُفت: ”ایا آدم کور مِیتنه که یگ کور دِیگه ره کوتل کُنه؟ ایا هر دُوی شی دَ چاه نَموفته؟ ۴۰ شاگرد از اُستاد خُو کده باله تر نییه، لیکن هر کسی که تعلیمِ کاملِ گِرِفته بَشه، اُو مِثلِ اُستاد خُو مُوشه.

۴۱ چرا پَرِ کاه ره دَ چیمِ برار خُو مینگری، و لِه از دِستکِ چپوی که دَ چیمِ خود تُو آسته بے خبری؟ ۴۲ چطور مِیتنی که دَ برار خُو بگی: ‘برار، مَره بیل که پَرِ کاه ره از چیمِ تُو بُر کُتم’ دَ حالیکه دَ چیمِ خود تُو دِستکِ چپو آسته و تُو نِمینگری؟ او ریاکار، اوّل دِستکِ چپو ره از چیمِ خود خُو بُر کُو. اوخته خُو بتر مینگری و مِیتنی پَرِ کاه ره از چیمِ برار خُو بُر کنی.

دِرخت و میوه شی

۴۳ هیچ دِرختِ خُوب میوه بد نَمیدیه و دِرختِ بد ام میوه خُوب نَمیدیه. ۴۴ امی رقم هر دِرخت از میوه خُو شِنخته مُوشه، چراکه مردُم انجیر ره از قَدِ خار جم نُمونه و انگور ره از بوئِه خار نَمیچینه. ۴۵ آدم خُوب از خزانه خُوبِ دِل خُو چیزای خُوب بُر مونه و آدم

شریر از خزانه بد خو چیزای بد بُر مونه، چُون دانِ اِنسان از چیزی که دِ دِلِ اِنسان پَریمو
آسته، توره مَوَگِیَه.

تادَوِ قَوِی و ضعیف

۴۶ چرا مَرَه «یا مَولا، یا مَولا» گفته کوی مَونید، و چیزی ره که مَوَگِیم انجام نَمیدید؟
۴۷ هر کسی که دِ پیشِ ازمه مِییه و تورای مَرَه گوش گِرِفته دَزوا عمل مَونه، ما بَلدِه
شُمو نِشو مِیدُم که او مِثِلِ کِی آسته: ۴۸ او مِثِلِ آدمی آسته که دِ وختِ خانه آباد کدو
زمی ره عَوُوج کَند و تادَوِ شی ره دِ بَلِه سنگ اِیشت. پس غَیْتِیکه سیل اَمَد، سیلِ آو
اُمو خانه ره زَد، مَگم حتّی تکان دَدَه نَنبِست، چراکه محکم آباد شُدَد. ۴۹ لیکن کسی
که تورای مَرَه گوش مِیگیره و دَزوا عمل نَمونه، مِثِلِ آدمی آسته که خانه خُو ره دِ رُوی
زمینِ بَدُونِ تادَوِ جور کد. وختِیکه سیلِ آو او ره زَد، او دِستی چَپِه شُد و خرابی اَمزُو
خانه غَدَر کَلو بُود.

شفای غَلامِ قومندانِ رومی

۱ وختِیکه عیسیٰ تورای خُو ره دِ گوشِ مَرَدُم رَسَنده خلاص کد، او دِ کَفَرناحوم دَر
اَمَد. ۲ دِ اُونجی یگ قومندانِ رومی یگ غَلامِ دَشت که او ره کَلو دوست دَشت
و اُمو غَلامِ سخت ناجور و نزدیک دِ مَرَدو بُود. ۳ وختِیکه قومندانِ رومی دِ باره عیسیٰ
خبر شُد، او ریش سفیدای یهُودیا ره دِ پیشِ اَزُو رَبی کد تا از شی خاهِش کنه که بییه
و غَلامِ شی ره شفا بَدیه. ۴ اونا دِ پیشِ عیسیٰ اَمَد و غَدَر غَدَر-و-زاری کده دَزُو کُفت:
”او آدم اَرزِش شی ره دَره که امی نیکی ره دِ حَقِ اَزُو کنی، ۵ چراکه او قوم مو ره
دوست دَره و یگ عِبادتِ خانه ام بَلدِه ازمو آباد کده.“ ۶ پس عیسیٰ قد ازوا رَبی شُد و
دِ حالِیکه اونا نزدیکِ خانه رَسیدد قومندانِ دوستای خُو ره دِ پیشِ اَزُو رَبی کده کُفت:
”یا مَولا، خود ره زَحمت نَدی، چراکه ما لایق شی ره نَدَرُم که تُو دِ زِیرِ چَتِ خانِه مه

بیبی. ^۷ امزی خاطر خود ره لایقِ ازی ندیدم که د پیش تو بییم. فقط امزونجی حکم کو و خدمتگار مه شفا پیدا مونه. ^۸ چراکه خود مه آدم زیر امر استم و عسکرا زیر امر ازمه استه؛ وختی د یگ شی موگم، 'بورو!' او موره و د دیگه شی موگم، 'بیه!' او مییه و د غلام خو موگم، 'اینی کار ره بکو!' او موکنه.

^۹ وختیکه عیسی ای تورا ره شنید، تعجب کد و روی خو ره سون جمعیتی که از پشت شی میمد دور دد و گفت: "دز شمو موگم که حتی د مینکل مردم اسرائیل امی رقم ایمان پیدا نکدیم." ^{۱۰} وختیکه نفرای ربی شده پس د خانه قومندان رسید، دید که غلام جور شده.

زنده کدون باچه خاتون بیوه

^{۱۱} چند وخت بعد عیسی د یگ شار د نام نائین رفت. یارای شی و یگ جمعیت کته قد شی قتی رفت. ^{۱۲} امی که او نزدیک درگه شار رسید، دید که جنازه یگ مرد برده موشه. امو جنازه یگانه باچه آبه خو بود و آبه شی بیوه بود. عدر مردم امزو شار قد ازو قتی مورفت. ^{۱۳} وختیکه مولا عیسی او ره دید، دل شی د حال خاتون بیوه سوخت و دزو گفت: "چخرا نکو." ^{۱۴} اوخته نزدیک آمده دست خو ره بله تابوت ایش و نفرای که تابوت ره موبرد ایسته شد و عیسی گفت: "ای جوان، ما تو ره موگم که باله شو." ^{۱۵} امو مرده باله شده ششت و د گپ زدو شد. و عیسی او ره د آبه شی تسلیم کد.

^{۱۶} اوخته، پگ مردم ره بیم گرفت و اونا خدا ره ستایش کده گفت: "یگ پیغمبر بزرگ د مینکل ازمو آمده." و ام گفت: "خدا د بله قوم نظر لطف کده." ^{۱۷} و خبر د باره ازو د تمام یهودیه و پگ منطقه های چاردور تیت شد.

یحییٰ از بندی‌خانه نفرای خُو ره دَ پیشِ عیسیٰ ربی مونه

۱۸ شاگردای یحییٰ خبرِ پگِ امزی چیزا ره بلده ازو رسند. اوخته یحییٰ دُو نفر از پیروای خُو ره کوی کد ۱۹ و اونا ره دَ پیشِ عیسیٰ ربی کد که پُرسان کنه: ”آیا تُو امو کس آستی که آمدنی یه یا مو چیم دَ راهِ کدَم کسِ دیگه بشی؟“

۲۰ وختی امو دُو نفر دَ پیشِ عیسیٰ رسید، اونا گُفت: ”مو ره یحییای تعمید دهنده دَ پیشِ تُو ربی کده تا پُرسان کنی که، آیا تُو امو کس آستی که آمدنی یه، یا مو چیم دَ راهِ کدَم کسِ دیگه بشی؟“

۲۱ دمزو مَجَلِ عیسیٰ عَدرِ مردُم ره که گرفتارِ مَرَضِ ها، بلا ها و ارواحِ ناپاک بود شفا دده بود و عَدرِ کورا ره بینا کُدد. ۲۲ اوخته عیسیٰ دَ جوابِ ازوا گُفت: ”بورید، چیزای ره که دیدید و شنیدید دَ یحییٰ خبر بدید؛ دُزو بگید که کورا بینا موشه، لنگا راه موره، کولی‌گرفته‌ها پاک موشه، کَرها شِنوا موشه، مُرده‌ها دُوباره زنده موشه و دَ غربیا خوشخبری دده موشه. ۲۳ نیک دَ بختِ کسی که از مه دلخور نَشنه.“

شاهدی عیسیٰ دَ باره یحییٰ

۲۴ وختیکه قاصدای یحییٰ رفت، عیسیٰ قد جمعیتِ مردُم دَ باره یحییٰ دَ گپ زدو شد و گُفت: ”بلده توخ کدون چیزخیل دَ بیابو رفتید؟ بلده توخ کدون یگ نی که از باد میلرزه؟ ۲۵ خی بلده توخ کدون چیزخیل رفتید؟ بلده دیدون آدمی که کالای ابریشمی دَ جان شی آسته؟ اونه، کسای که کالای دُولی موبوشه و عیش-و-نوش مونه جای شی دَ قصر‌های پادشایو آسته. ۲۶ پس بلده دیدون چیزخیل بُرو رفتید؟ بلده دیدون یگ پیغمبر؟ آره، ما دز شمو موگم که یحییٰ از پیغمبر کده بزرگتر آسته. ۲۷ او امو کس آسته که دَ باره شی نوشته شده:

‘اینه، ما رسول خُو ره پیشلون تُو ربی مونم،

تا راه تو ره پیش روی تو آماده کنه.

۲۸ ما دَز شُمُو مُوگَم: دَ مینکلِ کسای که از خاتونو زیده شُدِه، هیچ کس از یحییٰ کده بزرگتر نیبه؛ ولے ریزه‌ترین شخص دَ پادشاهی خُدا اَزُو کده بزرگتر آسته.

۲۹ تمامِ مردُم که ای تورا ره شنید، دَ شُمُولِ مالیه‌گیرا عدالتِ خُدا ره تصدیق کد، چراکه اونا از دِستِ یحییٰ عُسَلِ تعمیدِ گِرِفْتُد. ۳۰ لیکن فریسیا و عالمای شریعت خاست-و-اراده خُدا ره بلده خُو قبول نکد، چراکه عُسَلِ تعمیدِ گِرِفْتُو از دِستِ یحییٰ ره رد کد. ۳۱ عیسیٰ اِدامه دَدَه گُفَت: "مردُم ای نسل ره قد چیزخیل برابر کنُم؟ امیا مثل چی آسته؟ ۳۲ امیا مثل بچکیچای آسته که دَ بازار شِشْتِه و یگدیگه خُو ره کوی کده مُوگیه: 'بلده شُمُو سُرَنی زدی، شُمُو بازی نکدید و نوحه خاندی، شُمُو ماتم نکدید.' ۳۳ چُون یحییای تعمید دِهنده که آمده، اُو نَه نان مُوخوره و نَه شراب وُچی مُونه. ولے شُمُو مُوگید، 'اُو چن دَره.' ۳۴ و «باچه انسان» که آمده ام مُوخوره و ام وُچی مُونه، ولے شُمُو مُوگید: 'اونه، اُو آدم پُرخور و شرابی و رفیقِ مالیه‌گیرا و گناهکارا آسته! ۳۵ لیکن حکمت دَ وسیله دوستدارای خُو ثابت مُوشه."

خاتونِ بدکار بخشیده مُوشه

۳۶ یکی از فریسیا عیسیٰ ره بلده نان خوردو دعوت کد. پس عیسیٰ دَ خانه فریسی رفت و دَ سرِ دسترخو شِشْت. ۳۷ دَمَزُو شارِیگ خاتونِ زندگی مُو کد که گناهکار بود. اُو وختی شنید که عیسیٰ دَ خانه فریسی دَ سرِ دسترخو شِشْتِه، اُو یگ بوتلِ سنگی پُر از عَطَر ره گِرِفْتِه اُورد. ۳۸ اُو دَ پِشْتِ سرِ عیسیٰ دَ نزدیکِ پایای شی چخرا کده ایسته شُد و قد اودیده خُو پایای شی ره دَ شِشْتُو شُد و قد مُویای خُو خُشک کد. بعد اَزُو پایای شی ره ماخ کده دَ عَطَرِ ملیدو شُد.

۳۹ وختی اُمُو فریسی که عیسیٰ ره دعوت کد ای کار ره دید، اُو دَ دلِ خُو گُفَت: "اگه ای آدم پیغمبر مُوبود، حتماً پی مُوَرِد که ای کبی و چی رقم خاتون آسته که دَزُو دِست

میزنه، چون ای یگ گناهکار آسته“^{۴۰} اوخته عیسی د جواب ازو گُفت: ”شمعون! ما یگ گپ دَرُم که باید قد از تو بگم.“
او گُفت: ”بگی اُستاد.“

۴۱ عیسی گُفت: ”از یگ آدم دو نفر قرضدار بود، یگ شی پنج صد دینار و دیگه شی پنجاه دینار. ۴۲ ازی که اونا چیزی نداشت که بدیه، او قرض هر دوی شی ره بخشید. آلی کدم ازوا کلوتر او ره دوست میدنه؟“
۴۳ شمعون د جواب شی گُفت: ”د نظر مه امو کس که قرض شی کلوتر بخشیده شد.“

عیسی د زشی گُفت: ”قضاوت تو دُرست آسته.“^{۴۴} اوخته روی خُو ره سون امزو خاتو کده د شمعون گُفت: ”امی خاتو ره مینگری؟ ما د خانه تو آمدم؛ تو بلده ششتون پایای مه او نددی، مگم ای خاتو پایای مره قد آویدیه خُو ششت و قد مویای خُو خشک کد. ۴۵ تو روی مره ماخ نکدی، مگم ای از وختیکه ما د اینجی آمدیم پایای مره ماخ کده ربی یه و بس نمونه. ۴۶ تو سر مره قد روغو چرب نکدی، مگم ای د پایای مه عطر ملید. ۴۷ پس دَر تو موگم که گناهای ازی که کلو بود بخشیده شد، امزی خاطر ای مره کلو مُحبت کد. لیکن از کسی که کمتر بخشیده شده، مُحبت شی کمتر آسته.“
۴۸ اوخته عیسی د خاتو گُفت: ”گناهای تو بخشیده شده.“

۴۹ کسای که قد ازو د سر دسترخو ششتند، قد یگدیگه خُو د گپ زدو شد و گُفت: ”ای کی آسته که حتی گناه ها ره موبخشه؟“^{۵۰} بسم عیسی دمزو خاتو گُفت: ”ایمان تو، تو ره نجات دده. بخیر-وسلامت بورو.“

خاتونوی که از عیسی پیروی موکد

۱ بعد ازو عیسی شار د شار و آغیل د آغیل رفته موعظه موکد و خوشخبری ره د باره پادشاهی خدا اعلان موکد و دوازده یار شی ام قد شی قتی بود. ۲ امچنان

چند خاتو که از ارواح ناپاک و ناجوری ها شفا پیدا کُدد، او ره همراهی مَوکد، یعنی: مریم مشهور د مریم مجدلیه که ازو هفت جن بر شُدُد،^۳ یونا خاتون خوزا رئیس قصر هیرو دیس، سوسن و غدر خاتونوی دیگه که قد مال-و-دارایی خو د عیسی و یارای شی خدمت مَوکد.

مَثَلِ تُخْمِ زَدُونِ دِیغُو

^۴ وختیکه جمعیت کُته مردُم جم شُد و هنوز ام از هر شار د پیش عیسی میمد، او مَثَل اُورده کُفت: ^۵ ”یگ دیغو بلده تُخم زدو بُرو رفت. او د حالیکه تُخم پاش میدد یگ مقدار شی د راه اُفتنده پایمال شُد و مُرغکوی هوا اُمده اونا ره خورد. ^۶ یگ مقدار شی د زمین سنگلاخ اُفتد و سوز کد، مگم ازی که زمی نم نَدشت، اونا خُشک شُد. ^۷ یگ مقدار شی د مینکل خارا اُفتد و خارا قد ازوا قتی کُته شُدده اونا ره قپه کد. ^۸ مگم یگ مقدار شی د زمین خُوب اُفتد و سوز کده صد برابر حاصل دد.“
 وختیکه امی ره کُفت، د آواز بلند اعلان کد: ”هر کسی که گوش شنوا دره گوش بگیریه!“

^۹ اوخته یارای شی ازو پُرسان کده کُفت: ”معنای امزی مَثَل چی آسته؟“
^{۱۰} عیسی کُفت: ”پئی بُردون راز های پادشاهی خُدا بلده شُمو بخشیده شُدده، مگم بلده دیگرو د مَثَل کُفته موشه تا
 اونا توخ کُنه، و له ننگره
 و گوش بگیریه، لیکن پئی نَبره.“

تفسیرِ مَثَلِ دِیغُو

^{۱۱} معنای امزی مَثَل اینی آسته: تُخم، کلام خُدا آسته. ^{۱۲} امو تُخمای که د راه اُفتد، کسای آسته که گوش مَوکُنه، مگم شیطو میبه و کلام ره از دلهای ازوا گرفته موبره تا

اونا ایمان نیره و نجات پیدا نکنه. ^{۱۳} اونا ای که د زمین سنگلاخ اُفتد، کسای آسته که وختی کلام ره گوش مونه او ره د خوشی قبول مکنه، مگم امی کسا ریشه ندره. امزی خاطر تا یگ مَجَل ره ایمان دره، ولے د وخت آزمایش از راه بُر موشه. ^{۱۴} و تُخمای که د بَین خارا اُفتد، کسای آسته که گوش مونه، لیکن رفته رفته تشویش ها، مال-و-دولت و عیش-و-نوش زندگی اونا ره قپه مونه و ایمان^{۱۵} ازوا د پُختگی نَمیرسه. ^{۱۵} مگم اونا ای که د زمین خُوب موفته کسای آسته که کلام ره میشتوه و قد دل پاک و نیت نیک او ره نگاه مونه و قد صبر-و-حوصله ثمر میره.

مَثَلِ چِراغ

^{۱۶} هیچ کس چِراغ ره روشو نمونه که او ره د زیر یگ کاسه یا چارپایی بیله، بلکه او ره د بله چراغدان میله تا کسای که داخل مییه بتنه بنگره. ^{۱۷} چُون هیچ چیزی نییه که تاشه بشه و معلومدار نشنه و هیچ چیزی نییه که پوشیده بشه و برَملا و بے پرده نشنه. ^{۱۸} پس مُتَوَجِه بشید که د چی رقم چیزا گوش بدید؛ چُون کسی که دره، دزُو کلوتر دده موشه، مگم کسی که ندره، حتی امو چیز ره که گمان مونه دره، ام از شی گرفته موشه.

آبه و برارای عیسیٰ

^{۱۹} د امزُو غَیت آبه و برارونِ عیسیٰ د پیش شی آمد که او ره بنگره، لیکن اونا تَنَسِت که د پیش ازو برسه، چراکه مردُم غَدر کلو جم بود. ^{۲۰} اوخته یگو کس دزُو کُفت: ”آبه تُو و برارون تُو د بُرو ایسته یه و میخایه که تُو ره بنگره.“ ^{۲۱} مگم عیسیٰ د جواب ازوا کُفت: ”آبه و برارون مه کسای آسته که کلام خُدا ره گوش میگیره و دز شی عمل مونه.“

^a ۱۴: ۸ د جای «ایمان» د زبون یونانی «میوه» نوشته یه.

آرام کردنِ طوفان

۲۲ یگ روز عیسیٰ قد یارای خُو دَ کِشتی سوار شُد و دَزوا کُفت: ”بیبید که دَ اُولِبِ دریاچه بوری.“ پس اونا رَبی شُد. ۲۳ دَ حالیکه اونا رَبی بُود عیسیٰ خاو رفت. اوخته یگ طوفانِ شَدید دَ دریاچه پَیدا شُد، دَ اندازه که کِشتی از آو پُر مُوشُد و اونا دَ خطرِ غَرَق شُدو بُود. ۲۴ اونا دَ پِیشِ عیسیٰ رفت و اُو ره بیدار کده کُفت: ”اُستاد، اُستاد! مو نابُود مُوشی.“

پس عیسیٰ باله شُدِه دَ بِلَه طوفان و جَلپِه های قَوی هَبیت کد و اونا ایسته شُد و آرامِش برقرار شُد. ۲۵ اوخته اُو دَ یارای خُو کُفت: ”ایمان شُمو کُجا یه؟“ اونا ترس خوردُد و حَیرت زده قد یگدیگه خُو مُوگُفت: ”ای چی رقم آدم آسته که حتی دَ بِلَه باد و آو حُکم مُونه و اونا از آید شی مُوشه.“

بُر کردنِ چِنیات از آدمِ چندی

۲۶ پس اونا دَ سرزمینِ جَدِریا^۱ رسید که دَ اُو طرفِ دریاچه جَلیلیه آسته. ۲۷ و امی که عیسیٰ دَ خُشکی تاه شُد، اُو قد یگ آدمِ چندی که امزُو شار بُود رُوی دَ رُوی شُد. اُو از کلو دیر کالا نَپوشیدُد و دَ کُدَم خانه زندگی نکُدُد، بلکه دَ قَبْرِستو بُود-و-باش دَشت. ۲۸ وختیکه عیسیٰ ره دید، اُو چِیغ زده خود ره دَ پِیش شی اَندخت و دَ آوازِ بلند کُفت: ”ای عیسیٰ باچه خُدای مُتعال، دَزه چی غَرَضِ دَری؟ دَز تُو عَذرِ مُوئُم که مَرِه عذاب نکُو.“ ۲۹ چُون عیسیٰ دَ روحِ ناپاک اَمَر کُدُد که از اُو نفر بُر شَنه. اَمُو روحِ ناپاک چندی دَفعه اُو ره گِرِفَتُد، اگرچه مَرُدَم اُو ره دَ زنجیرا و زولانه ها بسته کده از شی نگاهوانی مُوکد، باز ام اُو زنجیرای خُو ره مُنثی مُوکد و چِن اُو ره دَ بیابو مُوئُرِد. ۳۰ پس عیسیٰ از شی پُرسان کده کُفت: ”نام تُو چی یه؟“

^a ۲۶: ۸ دَ بعضی نُسَخه ها «جَرسیا» و دَ نُسَخه های دیگه «جَرجسیا» نَوشته یه.

أَوْ كُفَّت: «لشکر.»^{۳۱} چراکه جنیاتِ کَلو دَ پوستِ اَزو دَر آمدُد. ^{۳۱} اوخته اونا دَ پیشِ عیسیٰ عَذر-و-زاری کد که دَزوا اَمَر نَکنه که اونا دَ چاهِ بے آخِر بوره.

^{۳۲} دَمَزو غَیت یگ گَله کَثه خُوک دَ بغلِ تَپه مِیچَرید. و جنیاتِ دَ پیشِ عیسیٰ عَذر-و-زاری کد که دَزوا اِجازه بَدیه تا اونا دَ پوستِ خُوک ها داخِل شُنه. پس عیسیٰ دَزوا اِجازه دَد. ^{۳۳} اوخته جنیاتِ اَمَزو آدم بُر شُدِه دَ پوستِ خُوک ها دَر اَمَد و تمامِ گَله از دَامَنه تَپه دَ مَنه دریاچه هُجوم بُرده عَرَق شُد. ^{۳۴} وختی چوپونوی خُوک ها ای واقعه ره دید، اونا دُوتا کد و ای خبر ره دَ شار و آغیلای اطرافِ تیت کد. ^{۳۵} اوخته مردُم بُرو اَمَد تا بِنگره که چی گپ شُدِه. اونا وختی دَ پیشِ عیسیٰ رسید، اَمو آدم ره دید که جنیاتِ از شی بُر شُد؛ اُو دَ پیشِ پایِ عیسیٰ شِشْتُد و کالا پوشیدُد و هوشیار شُدُد. اونا ای ره دیدِه ترس خورد. ^{۳۶} و کسای که ای واقعه ره دیدِه بُود، دَزوا نقل کد که اَمو آدمِ جِنْدی چی رقم جور شُد. ^{۳۷} اوخته پگِ مردُمِ آغیلای چاردورِ جَرَسین از عیسیٰ خاهش کد که از منطقه ازوا بوره، چراکه اونا سختِ گِرِفْتارِ ترس-و-وَحْشَت شُدُد. پس عیسیٰ دَ کِشْتی سوار شُد تا پس بوره. ^{۳۸} اوخته اَمو آدم که از شی جنیاتِ بُر شُدُد دَ پیشِ عیسیٰ زاری کد که اُو ره ام قد خُو بُره. مگم عیسیٰ اُو ره رَبی کده گُفت: ^{۳۹} «پس دَ خانِه خُو بورُو و نقل کُو که خُدا چِیقس کارِ کَثه بَلدِه تُو کده.» اوخته اُو رفته دَ تمامِ شارِ اعلان کد که عیسیٰ چِیقس کارِ کَثه بَلدِه شی کده.

جور شُدونِ خائونِ مریض و زنده کدونِ دُخترِ یایروس

^{۴۰} وختیکه عیسیٰ پس دَ جَلیلیه اَمَد، مردُم دَ دَمِ راهِ شی اَمَد، چراکه پگِ ازوا مُنْتَظِر شی بُود. ^{۴۱} اوخته، یگ نفر دَ نامِ یایروس که رهبرِ عِبادتِ خانه بُود اَمَدِه خود ره دَ پیشِ پایِ عیسیٰ اَندخت و عَذر-و-زاری کد که دَ خانِه شی بییه، ^{۴۲} چُون اُو فقط یگ دُخترِ دَشت که تقریباً دوازده ساله بُود و اُو نزدیکِ مُردو بُود.

^a ۳۰:۸ دَ جای «لشکر» دَ زبونِ یونانی «لجیون» نوشته یه که «لشکر» ۶۰۰۰ نفری» معنی میدیه.

امی که عیسیٰ حرکت کد مردُم دَ بِلِه اَزُو دَ تَشَه-و-تیلَه کدو شُد. ^{۴۳} دَ اُونجی یگ خاتُو بُود که مُدَتِ دوازده سال خُونریزی دَشْت. باوجودِ که اُو تمامِ دارایی خُو ره بلده تداوی خُو خَرچ کُود، هیچ کس نَتَنِسْتَد که اُو ره تداوی کُنه. ^{۴۴} اُمُو خاتُو از پُشتِ عیسیٰ اَمَدَه دَ دامونِ چَپَن شی دِست زَد و فَوْرًا خُونریزی شی بَنَد شُد. ^{۴۵} اوخته عیسیٰ کُفت: ”کی دز مه دِست زَد؟“ و خَتیکه پگ اِنکار کد، پترُس کُفت: ”اُستاد، جمعیتِ مردُم دَ گرد تُو جم شُده و دَ بِلِه تُو تَشَه-و-تیلَه مونه.“ ^{۴۶} لیکن عیسیٰ کُفت: ”حتماً یگو کس دز مه دِست زَد، چُون ما پی بُردُم که یگ قُدرت از مه بُر شُد.“ ^{۴۷} وختی اُمُو خاتُو فامید که تاشه شُده نَمِیْتَنَه، اُو لرزیده اَمَد و دَ پیش پای شی اُفتَدَه دَ حُضُورِ پگِ مردُم کُفت که از چی خاطر دَزُو دِست زَد و چی رقم فَوْرًا شفا پیدا کد.

^{۴۸} عیسیٰ دَزُو کُفت: ”دُختر مه، ایمان تُو، تُو ره شفا دَد. بخیر-و-سلامت بورُو.“

^{۴۹} عیسیٰ هنوز توره مَوکُفت که یگو کس از خانِه رهبرِ عبادت خانِه اَمَدَه دَرَشی کُفت: ”دُختر تُو فَوْت کد. آلی دیگه اُستاد ره زَحمت ندی.“ ^{۵۰} وختیکه عیسیٰ ای توره ره شِنید، اُو دَ یایروس کُفت: ”ترس نَخور؛ فقط ایمان دَشْتَه بَش و اُو جور موشه.“

^{۵۱} وختیکه عیسیٰ دَ خانِه یایروس رسید، اُو بَعیر از پترُس، یوحَنّا، یعقُوب و آته و اَبَه دُخترِ دیگه کس ره نَه ایشْت که قد شی داخل بوره. ^{۵۲} پگ کسای که دَ اُونجی بُود بلده دُختر چخرا و مَخْتَه مَوکد، لیکن عیسیٰ دَزُوا کُفت: ”چخرا نکنید، اُو نَمَرده، بلکه خاو آسته.“ ^{۵۳} اوخته اونا دَ بِلِه عیسیٰ رِیشخندی کد، چُون اونا مِیْدَنَسْت که اُو مُرده. ^{۵۴} لیکن عیسیٰ دِستِ دُختر ره گِرِفْت و کوی کده کُفت: ”ای دُختر، باله شو!“ ^{۵۵} روحِ دُختر دَرَشی پس اَمَد و اُو یگدَم وَرَخَسْت. اوخته عیسیٰ اَمَر کد که دَزُو یگو چیزِ بدیه تا بُخوره. ^{۵۶} آته و اَبَه شی حَیرو مَنَدُد، مگم عیسیٰ دَزُوا اَمَر کد که دَ بارِه چیزی که رُخ دَدَه دَ هیچ کس نقل نَکُنه.

وِظِيفَه دوازده رَسُولِ عِيسَى

۹ عِيسَى دوازده یار خُو ره کوی کد و دَزوا قُدرت و اِختیار دَد تا جِنیات ره بُر کنه و مَرَض ها ره شفا بِدیه. ۲ بعد اَزو اُونَا ره رَبِی کد تا پادشاهی خُدا ره اِعلان کنه و ناجورا ره شفا بِدیه ۳ و دَزوا کُفت: ”بَلَدَه سَفَر خُو هیچ چیز نَبَرید: نَه تِیاق، نَه توره، نَه نان، نَه پِیسَه و نَه ام کالای اِضافی. ۴ دَ هر خانَه که داخِل مُوشید، دَ اُمونجی بُمنید تا وختیکه امزُو جای بُر نَشُدید. ۵ اگه مَرَدَم کُدَم جای قد شُمو خوش اَمَد نَکد، دَ وختیکه امزُو جای بُر مُوشید، خاک پایای خُو ره تُک بزَنید تا دَ خِلافِ اَزوا یگ شاهدی بَشه. ۶ پس اُونَا رَبِی شُدَه اَغیل دَ اَغیل گشت و خوشخبری ره اِعلان کده دَ هر جای مَرَدَم ره شفا دَد.

تَشْوِیشِ هِیروُدِیسِ حُکمران

۷ دَ امزُو عَیتِ هِیروُدِیسِ حُکمران دَ بارَه تمامِ کارای که مُوشد شِنید و بیخی گیج شد، چُون بعضی مَرَدَم مُوگُفت که یَحیای تعمید دِهنده از مَرَدَه ها دُوباره زنده شُدَه. ۸ و بعضی کسا مُوگُفت که اِلیاس پِیغمبر ظُهور کده و بعضی های دِیگه مُوگُفت که یکی از اَنبِیای زمانِ قَدِیم دُوباره زنده شُدَه. ۹ لیکن هِیروُدِیسِ کُفت: ”یحییٰ ره خود مه سر زَدُم. پس ای کی اَسته که ما دَ بارَه شی ای رقم چیزا میشتنوم؟“ و اُو کوشش کد که عِیسَى ره بِنگره.

نان دَدو دَ پَنج هزار

۱۰ وختیکه رَسولا پس اَمَد، اُونَا چیزای ره که انجام دَدَه بُود دَ عِیسَى نقل کد. اوخته عِیسَى اُونَا ره جدا کد و قد ازوا تنها دَ یگ شار دَ نامِ بَیت صیدا رفت. ۱۱ ولے جمعیت

مردم خبر شد و از پشت شی رفت. او قد ازوا منده نبشی کده د باره پادشاهی خدا قد ازوا توره گفت و کسای ره که د شفا ضرورت دشت، شفا دد.

۱۲ نزدیک آفتو ششتو امو دوازده رسول د پیش شی آمده گفت: ”مردم ره رخصت کو که د آغیلا و منطقه های گرد-و-بر رفته بلده خو شاو جای و نان پیدا کنه، چراکه مو د اینجی د یگ بیابو آستی.“

۱۳ عیسی د جواب ازوا گفت: ”شمو بلده ازوا یگو چیز بدید که بخوره.“
اونا گفت: ”مو بعی از پنج نان و دو ماهی دیگه چیز ندی؛ ای بس نمونه جز که بوری و بلده پگ امزی مردم نان بخری.“^{۱۴} چون اونا تقریباً پنج هزار مرد بود. پس عیسی د یارای خو گفت: ”اونا ره د دل های پنجاه نفری بشندید.“^{۱۵} اونا امو رقم کد و پگ ره شند. ^{۱۶} اوخته عیسی امو پنج نان و دو ماهی ره گرفت و سون آسمو توخ کده شکرگزاری کد و اونا ره ثوته کده د یارای خو دد تا د پیش مردم بیله. ^{۱۷} پس تمام مردم خورده سیر شد و اونا ثوته-و-پرچه باقی منده شی ره که جم کد، دوازده سبد پر شد.

اقرار پترس د باره عیسی

۱۸ یگ روز وختیکه عیسی تنهای خو دعا موکد و یارای شی قد شی قتی بود، او ازوا پرسان کد: ”مردم چی موگیه، که ما کی آستم؟“^{۱۹} اونا د جواب شی گفت: ”بعضی ها موگیه که تو یحیای تعمید دهنده آستی، بعضی های دیگه ایلیاس پیغمبر و بعضی های دیگه ام موگیه که یکی از پیغمبرای قدیم دوباره زنده شده.“^{۲۰} عیسی دزوا گفت: ”شمو چی موگید که ما کی آستم؟“
پترس د جواب شی گفت: ”تو مسیح خدا آستی.“

^a ۹:۲۰ یعنی «انتخاب شده خدا».

عیسیٰ دَ باره مرگِ خُو پیشگویی مونه

۲۱ لیکن عیسیٰ یارای خُو ره مَنع کد و دزوا امر کد که ای توره ره دَ هیچ کس نگیه.
۲۲ او گُفت: «لازم آسته که «باچه انسان» رنج-و-عذابِ کلو بنگره و دَ وسیله ریش سفیدا، پیشوایونِ عالی مقام و عالمای دین رد شده کشته شنه و دَ روزِ سوّم دُوباره زنده شنه.»

۲۳ اوخته او دَ پگِ مردُم گُفت: «اگه کسی میخایه که از مه پیروی کنه او باید خود خُو ره انکار کنه و صلیبِ خُو ره باله کده از پُشتِ ازمه بییه. ۲۴ چُون هر کسی که بخایه جان خُو ره نجات بدیه، او ره از دِست میدیه، مگم هر کسی که بخاطرِ ازمه جان خُو ره از دِست بدیه، او ره نجات میدیه. ۲۵ چُون بلده انسان چی فایده دَره که تمام دُنیا ره دَ دِست بیره، مگم جان خُو ره از دِست بدیه یا تَلَف کنه؟ ۲۶ پس هر کسی که از مه و از تورای مه ننگ دشته بشه، «باچه انسان» ام وختیکه دَ بزرگی-و-جلالِ خود خُو و دَ جلالِ آته آسمانی و ملایکه های مَقَدَس مییه، ازو ننگ مونه. ۲۷ مگم ما حقیقت ره دَ ز شمو مَوگم: بعضی کسای که دَ اینجی ایسته یه مَره مرگ ره نَمیچشه تا پادشاهی خُدا ره ننگره.»

تبدیلی شکلِ مسیح

۲۸ هشت روز بعد امزی تورا عیسیٰ پترُس و یوحنا و یعقوب ره قد خُو گِرِفته دَ بله یگ کوه رفت تا دُعا کنه. ۲۹ دَ حالیکه او دُعا مَوکد نمای چهره شی تغییر کد و کالای شی رقم نُور سفید شد. ۳۰ اوخته بے بلغه دُو مرد قد ازو دَ توره گُفتو شد که اونا موسیٰ و الیاس بود. ۳۱ اونا دَ بزرگی-و-جلالِ ظاهر شد و دَ باره رفتونِ مسیح از ای دُنیا که دَ اورشلیم واقع شدنی بود، توره مَوگفت.

۳۲ دَمَرُو غَيْتِ چِمایِ پَتْرُس و رَفِیقایِ شی از خاوِ گِرَنگِ شُدُد. مِگَم و خَتِیکَه اُونَا کَامِلَا بیدار شُد، بَزْرگی-و-جَلالِ عِیسی و اَمُو دُو مَرَد رِه کِه قَد شی ایستِه بُوَد، دِید. ۳۳ دَ حَالِیکَه اَمُو دُو نَفَر از عِیسی جَدَا مَوْشُد، پَتْرُس دَزُو کُفَت: ”اَسْتاد، کَلُو خُوب اَسْتِه کِه مَو دَ اِیْنجی اَسْتی. اِجازه بَدی کِه سِیه سَایانِ جُور کَنی: یِگ بَلَدِه اَزتُو، یِگ بَلَدِه مَوسِی و یِگ اَم بَلَدِه اِلیاس.“ پَتْرُس هِیچ نَمُوفامِید کِه چِی مَوگَه. ۳۴ اُو دَزُو توره مَوگُفَت کِه یِگ اَوْر اَمَدَه دَ بَلِه ازوا سَایه کَد و غَیْتِیکَه اُونَا دَ اَوْر دَاخِل مَوْشُد، یارا رِه وَهَم گِرَفَت. ۳۵ اوخته از اَوْر یِگ اَواز اَمَدَه کُفَت: ”اِیْنمی باچِه مِه اَسْتِه، اِنْتِخاب شُدِه مِه؛ از اَید شی شَنِید!“

۳۶ و خَتِیکَه اَواز بَنَد شُد، عِیسی تَنهایِ خُو دَ اَوْنجی بُوَد. ولِے اُونَا دَان خُو رِه گِرَفَت و دَمَرُو رَوزَا دَ هِیچ کَس دَ بارِه چِیزی کِه دِیْدَد نَقْل نَکَد.

جور شُدونِ اَدَمِ چِنْدی

۳۷ رَوزِ دِیْگِه شی و خَتِیکَه اُونَا از کَوِه تاه شُد، یِگ جَمعیّت کِنِه مَرْدَم دَ دَم رَاهِ عِیسی اَمَد. ۳۸ اوخته یِگ نَفَر از مِیْنکَلِ مَرْدَم چِیغ زَدَه کُفَت: ”اَسْتاد، ما دَ پِیش تُو زاری مَونَم کِه دَ بَلِه باچِه مِه یِگ نَظَرِ لُطْف کُو، چِرَاکِه اَمی یِگ اَوْلاَد رِه دَرْم و بَس. ۳۹ بَے بَلْغِه اُو رِه یِگ رُوح نَپَاک مِیْگِیرِه و اُو یِگَدَم چِیغ مِیْزَنِه و دَ سَر شی حَمَلِه مِیْبِه، دَ اِنْدازِه کِه از دَان شی قَف بُر مَوْشِه؛ اَمُو رُوح اُو رِه کَلُو فِشَار مِیْدِیِه و دَ سَخْتی اِیلِه مَونِه. ۴۰ ما دَ پِیش یارایِ تُو عُدْر-و-زاری کُدم کِه اَمُو رُوح رِه بُر کَنِه، مِگَم اُونَا تَنْتِست.“

۴۱ عِیسی دَ جَوَابِ شی کُفَت: ”اَی نَسَلِ بَے اِیْمَان و کُمرَاه، تا کِی قَد شُمُو بَشْم و شُمُو رِه تَحْمَل کُنَم؟ باچِه خُو رِه اِیْنجی بَیر.“

۴۲ غَیْتِیکَه باچِه مِیْمَد جِن اُو رِه دَ زَمی زَد و سَر شی حَمَلِه اَوْرَد، لِیْکِن عِیسی دَ بَلِه رُوح نَپَاک هَیْبَت کَدِه باچِه رِه شَفا دَد و اُو رِه تَسْلِیْم اَتَه شی کَد. ۴۳ و پَگ از بَزْرگی خُدا حَیْر و مَند.

عیسیٰ بسم دَ باره مرگِ خُو پیشگویی مونه

دَ حالیکه یگِ مردُم از کارای عیسیٰ حیرت زده شُد، اُو دَ یارای خُو کُفت: ^{۴۴} ”ای توره ها ره دَ گوشِ خُو بگِیرید: «باچه انسان» دَ دِستِ مردُم تسلیم موشه. ” ^{۴۵} مگم اونا مقصدِ توره شی ره نفامید و ای توره ازوا تاشه مند تا پیِ نَبَره. و اونا ترس خورد که دَ ای باره ازو پُرسان کنه.

کی دَ مینکلِ مردُم بزرگ آسته؟

^{۴۶} یگِ بحث دَ مینکلِ ازوا باله شُد که کُدم ازوا بزرگتر آسته. ^{۴۷} اوخته عیسیٰ فکر های دِلِ ازوا ره پی بُرد و یگِ بچکیچه ره گِرِفته دَ پالوی خُو ایستلجی کد ^{۴۸} و دَزوا کُفت: ”هر کسی که امی بچکیچه ره دَ نامِ ازمه قبول کُنه، مَره قبول کده و هر کسی که مَره قبول کُنه، اُمو ره قبول کده که مَره ریی کده. پس کسی که دَ مینکل شمو از یگِ کده ریزه تر بَشه، بزرگترین آسته.”

کسی که دَ ضِدِ شمو نَبَشه، اُو قد شمو آسته

^{۴۹} اوخته یوحنا کُفت: ”اُستاد، مو یگِ نفر ره دیدی که دَ نامِ ازتو جنیات ره بُر موکد و مو اُو ره مَنع کدی، چراکه اُو از جمِ ازمو نَبُود.” ^{۵۰} لیکن عیسیٰ دَزو کُفت: ”اُو ره مَنع نَکنید، چُون کسی که دَ ضِدِ شمو نیبه اُو قد شمو یه.”

تعصِبِ مردُمِ سامره

^{۵۱} وختیکه زمانِ رفتونِ عیسیٰ دَ عالمِ باله نزدیک موشد، اُو قد اِراده محکم رُخ سُون اورشلیم کده ریی شُد. ^{۵۲} اُو قاصدا ره پیشلون خُو ریی کد و اونا رفته دَ یکی از آغیلای سامره داخل شُد تا بلده ازو تیاری بگیره. ^{۵۳} مگم مردُم سامره قد عیسیٰ

خوش آمد نکد، چراکه رُخ اَرُو سُون اورشَلیم بُود و دَ اُونجی مورفت. ^{۵۴} وختی یارای شی یعقوب و یوحنّا ای کار ره دید، گُفت: ”یا مَولا، آیا میخاهی که مو درخاست کنی که آتَش از آسمو تا بییه و امیا ره از بین بیره، [امو رقم که اِلیاس کد]؟“^a

^{۵۵} لیکن عیسی دُور خورده اونا ره سرزنش کد [و گُفت، ”شمو نمیدنید که از کدَم روح اَسْتید. ^{۵۶} چُون «باچه انسان» نَمده که نابود کنه، بلکه اَمده که نجات بدیه.“^b اوخته اونا دَ یگ آغیل دیگه رفت.

شرط های پیروی از عیسی

^{۵۷} وختیکه اونا دَ راه رَبی بُود، یگ نفر دَ عیسی گُفت: ”هر جای که بوری ما از پُشت تُو مییم.“^{۵۸} و لَ عیسی دَزُو گُفت: ”روباه ها غار دَره و مُرغکوی آسمو وور دَره، مگم «باچه انسان» جای سر ایشتمو ام ندره.“

^{۵۹} و اُو دَ یگ نفر دیگه گُفت: ”از پُشت مه بیه.“ مگم او گُفت: ”یا مَولا، بیل که اوّل رفته آته خُو ره دَفن کنم.“^{۶۰} لیکن عیسی دَزُو گُفت: ”بیل که مُرده ها، مُرده های خُو ره دَفن کنه، و لَ تُو بورُو و خوشخبری پادشاهی خُدا ره اعلان کُو.“

^{۶۱} و یگ نفر دیگه گُفت: ”یا مَولا، ما از پُشت تُو مییم، لیکن اجازه بدی که اوّل رفته از خانوار خُو خُدا حافظی کنم.“

^{۶۲} مگم عیسی دَزُو گُفت: ”کسی که دِست شی دَ قلبه بشه و پُشت سر خُو توخ کنه، اُو دَ پادشاهی خُدا سَم نَمییه.“

^a ۹:۵۴ متن داخل قوس دَ بعضی نسخه ها وجود ندره. ^b ۹:۵۶ متن داخل قوس دَ بعضی نسخه ها

رَبِي كَدُونِ هفتادِ پَيْرُو

۱ بعد ازُو مَولا هفتادِ نفرِ ديگه ره تعيينِ كد و اونا ره دُو نفرِ پيشلون خُو
 دَهرِ شارِ و جايي كه خودِ شِي رفتني بُوَد رَبي كد. ۲ پيش از رَبي كدو اُو
 دزوا گُفت: "حاصلِ كلو آسته، ليكنِ كارگرِ كم. امزِي خاطر از صَاحِبِ حَاصِلِ خَاهش
 كُنيد كه كارگرِا ره بَلدِه جَم كَدونِ حَاصِلِ خُو رَبي كُنِه. ۳ حَرَكَتِ كُنيد. اينه، ما شُمُو ره
 مِثَلِ باره گو دَ مِينَكَلِ گُرگا رَبي مُوئِم. ۴ خَلطِه پيسه، بوغچه و چپلي قد خُو نَبريد و قد
 هيچ كس دَ راهِ سلام-و-عَلِيك نَكُنيد.

۵ دَهرِ خانِه كه داخِلِ مُوشيد، اوّل بُگيد: 'سَلامَتِي-و-آرامِشِ دَمزِي خانِه بَشِه.'
 ۶ اگه دَ اُونجِي يگِ آدَمِ صُلاحِ طَلَبِ بَشِه، سلامِ شُمُو دَ بِلِه اَزُو قَرارِ مِيگيرِه؛ ليكنِ اگه
 نَبَشِه، سلامِ شُمُو پَسِ دَ خُو دُونِ شُمُو ميبِه. ۷ دَمزُو خانِه بُمَنيِد و هر چيزِي كه مِيديه
 بُخوريد و وُچِي كُنيد، چراكه كارگرِ حَقدارِ مُزدِ خُو آسته. پَسِ خانِه دَ خانِه نَگردِيد.

۸ دَهرِ شارِ كه داخِلِ مُوشيد و مِينِگريد كه قدِ شُمُو خوشِ آمَدِ مُونِه، اوخته هر چيزِي
 ره كه دَ پيشِ شُمُو ايشَت، بُخوريد؛ ۹ و ناجورايِ ره كه دَ اُونجِي آسته شفا بَدِيد و دزوا
 بُگيد كه 'پادشاهِي خُدا دَزِ شُمُو نَزديكِ شُدِه'. ۱۰ مِگَم دَهرِ شارِ كه داخِلِ مُوشيد و
 مِينِگريد كه قدِ شُمُو خوشِ آمَدِ مُونِه، اوخته دَ كُوچه هَايِ شِي رَفْتِه بُگيد: ۱۱ 'حَتِي
 خَاكِ شارِ شُمُو ره كه دَ بِلِه پايايِ مو شَشْتِه، دَ خِلَافِ شُمُو تَكِ مِيَزَنِي. مِگَم بَدِينِد كه
 پادشاهِي خُدا نَزديكِ شُدِه'. ۱۲ ما دَزِ شُمُو مُوگَم كه دَ رُوزِ قِضاوَتِ بَلدِه سَدُومِ مَجازاتِ
 سُبُكْتَرِ مُوشِه نَسَبَتِ دَ امزُو شارِ.

سَرزَنِشِ مَرْدَمَايِ بِي اِيْمَانِ

۱۳ وای دَ حالِ تُو آيِ خورزِين! و وای دَ حالِ تُو آيِ بِيْت-صَيِّدا! چُونِ مُعْجَزايِ كه دَ
 مَنِه از شُمُو ظاهِرِ شُد، اگه دَ صُورِ و صَيِّدونِ ظاهِرِ مُوشُد، اونا غَدَرِ وختِ پيشِ پَلاسِ

مُوسِیْد و دَخِشْتَرِ شِشْتَه تَوِیَه مُوَكِد . ۱۴ مِگم آلی دَ رُوزِ قِضَاوَتِ بِلْدَه صُور و صِیْدون مَجَازَاتِ سُبُكْتَرِ مُوشَه نِسْبَتِ دَزِ شُمُو . ۱۵ و تُو، آی كَفْرِنَاخُوم، آیَا تَا آسْمُو سِر تُو بِلْنَد مُوشَه؟ نَه، تُو دَ قَارِ عَالَمِ مُرْدَه هَا سِرِنِگُونِ مُوشِی!

۱۶ كَسِی كَه از آید شُمُو شُنَه، از آید ازمه شُدَه و كَسِی كَه شُمُو رَه رَد كُنَه، مَرَه رَد كَدَه و كَسِی كَه مَرَه رَد كُنَه، اُمُو رَه رَد كَدَه كَه مَرَه رِی كَدَه.

پس آمدونِ هفتاد پیرو

۱۷ و اُو هفتاد پیرو دَ خوشی پس آمده گُفت: ”یا مَولا، دَ نامِ از تُو حتّیٰ جَنیَاتِ ام از آید مو مُوشَه.“ ۱۸ عِیْسِی دَزُوا گُفت: ”ما شِیْطُو رَه دِیْدُم كَه مِثْلِ آتِشَكِ از آسْمُو تَاهِ اُفْتَد . ۱۹ اینَه، ما دَزِ شُمُو قُدْرَتِ-و-اِخْتِیَارِ دَدِیْم كَه دَ بِلَه مَارِ هَا و كَزْدُمِ هَا لَغَه كُنِیْد و دَ بِلَه تَمَامِ قُدْرَتِ هَایِ دُشْمُو زُورِ بَشِیْد؛ و هِیْچ چِیْزِ دَزِ شُمُو ضَرَرِ رَسَنْدَه نَمِیْتَنَه . ۲۰ مِگم بِلْدَه ازِی خوشی نَكْنِیْد كَه ارواحِ ناپاك از آید شُمُو مُوشَه، بَلَكِه بِلْدَه ازِی خوشی كُنِیْد كَه نامِ هَایِ شُمُو دَ عَالَمِ بَالَه نُوِشْتَه شُدَه.“

اِخْتِیَارَاتِ مِسیْحِ

۲۱ دَ امْرُو غَیْتِ عِیْسِی دَ وِسیْلَه رُوحِ اَلْقُدُسِ خوشی كَدَه گُفت: ”آی آتَه، صَاحِبِ آسْمُو و زَمِی، از تُو شُكْرگُزَارِی مُونُم كَه ای چِیْزَا رَه از آدَمَایِ دَانَا و هُوشِیَارِ تَاشَه كَدَه و بِلْدَه بَچَكِیْچَایِ رِیْزَه بَرَمَلَا كَدَه . آرَه آی آتَه، چُونِ خَاسْتِ-و-اِرَادَه از تُو امِی بُوَد . ۲۲ آتَه مَه تَمَامِ چِیْزَا رَه دَزِ مَه تَسْلِیْمِ كَدَه؛ هِیْچ كَسِ نَمِیْدَنَه كَه باچَه كِیِ اَسْتَه بَعْیَرِ از آتَه و امِی رَقْمِ هِیْچ كَسِ نَمِیْدَنَه كَه آتَه كِیِ اَسْتَه بَعْیَرِ از باچَه و بَعْیَرِ از كَسَایِ كَه باچَه بِخَایَه دَزُوا بَرَمَلَا كُنَه.“

۲۳ اوخْتَه رُویِ خُو رَه سُونِ یَارَایِ خُو دُورِ دَدِ و تَاشَكِیِ دَزُوا گُفت: ”نِیْكِ دَ بَخْتِ چِیْمَایِ شُمُو كَه اُمُو چِیْزِ رَه مِیْنِگَرَه كَه شُمُو مِیْنِگَرِیْد . ۲۴ چُونِ ما دَزِ شُمُو مُوَكْمِ كَه

غدر پیغمبر و پادشایو آرزو دشت که چیزی ره که شمو مینگرید بنگره، ولی ندید و چیزی ره که شمو میشنوبید بشنوه، مگم نشنید.

مهم‌ترین حکم

۲۵ د امزو غیت یگ عالم شریعت باله شده بلده آزمایش از عیسی سوال کد: "استاد، ما چی کار کنم تا صاحب زندگی ابدی شئم؟" ۲۶ او دز شی گفت: "د تورات چی نوشته یه؟ و تو او ره چی رقم میخانی؟" ۲۷ او د جواب عیسی گفت: "خداوند، خدای خور ه قد تمام دل و تمام جان و تمام قوت و تمام عقل خو محبت کو و همسایه خو ره رقم خود خو آلی دوست داشته بش. ۲۸ عیسی دزو گفت: "تو جواب درست ددی. امی ره انجام بدی و تو زنده مومنی." ۲۹ لیکن او که می‌خواست خود ره حق ثابت کنه از عیسی پرسان کد: "همسایه مه کی آسته؟"

قصه عیسی د باره یگ سامری نیکوکار

۳۰ عیسی د جواب شی گفت: "یگ آدم از اورشلیم طرف شار ایرحا مورفت که د دست دزا افتد. اوخته اونا او ره لچ کده لث-و-کوب کد و نیم جان ایله کده رفت. ۳۱ تصادفی، یگ پیشوا امزو راه تیر موشد. وختیکه امو نفر ره دید، از دیگه بغل راه تیر شد. ۳۲ امی رقم یگ لاوی^a ام وختیکه د اونجی آمد و او ره دید، از دیگه بغل راه تیر شد. ۳۳ لیکن یگ مسافر وختیکه د نزدیک ازو آمد و او ره دید، دل شی د حال ازو سوخت. ۳۴ اوخته د پیش شی آمده زخمای ازو ره قد شراب ششت و روغو چرب کده بسته کد. بعد ازو او ره د بله الاغ خو سوار کده د مسافرخانه آورد و از شی نگاه داری کد. ۳۵ روز دیگه شی نفر سامری دو دینار ره بر کده د صاحب مسافرخانه دد و

^a ۱۰:۳۲ لاویا خدمتگاری خانه خدا بود.

[‡] ۱۰:۲۷ لاویا. ۱۸:۱۹

دَزُو كُفْتُ: 'ای آدم ره خُوب نِگاه كُو و هر قدر كه كلوتر ازی خَرچ كُنی، وختیکه پس اَمْدَم دَز تُو مِیْدَم.'

۳۶ آلی دَ نظر تُو كَدَمِ اَمزی سِه نفر همسایه اَمزو آدم بُوَد كه دَ دِسْتِ دُزا اُفْتَدُد؟
۳۷ عالِمِ شَرِیعت كُفْتُ: "اُمُو كسی كه دَزُو دِلسوزی كد." اوخته عیسیٰ دَزُو كُفْتُ:
"بورو، تُو ام اُمُو رَقْم كُو."

مُلاقاتِ عیسیٰ دَ خانِه مَرْتا و مَرِیْم

۳۸ دَ حالیکه اونا مَوْرَفْت، عیسیٰ دَ یِگ آغیلِ داخِل شُد و دَ اُونجی یِگ خاتُو دَ نامِ مَرْتا اُو ره دَ خانِه خُو مِهْمُو كد. ۳۹ مَرْتا یِگ خوار دَشْت دَ نامِ مَرِیْم. مَرِیْم دَ پِیشِ پایِ عیسیٰ شِشْتُد و توره شی ره گوش مُوكد.

۴۰ لیکن مَرْتا كه بخاطرِ کارایِ کلو هُوشپَرَك شُدُد دَ پِیشِ عیسیٰ اَمْدَه كُفْتُ: "یا مولا، آیا مُتَوَجِه نِیستی كه خوار مه مَره تنها ایله كده تا تمامِ کار ره ما انجام بَدَم؟ پس اُو ره تَش كُو كه قد مه كومَك كُنِه."

۴۱ مگم عیسیٰ دَ جوابِ شی كُفْتُ: "مَرْتا، مَرْتا! تُو دَ سِیله چیزایِ کلو هُوشپَرَك و وَرخطا مَوْشی، ۴۲ لیکن فقط یِگ چیز لازمِ آسته؛ و مَرِیْم اُمُو حِصّه خُوب ره اِنْتِخاب كده كه اَزُو گِرِفْتَه نُمُوشه."

عیسیٰ دُعا كدو ره دَ یارایِ خُو یادِ مِیدیه

۱ یِگ روز عیسیٰ دَ یِگ جای دُعا مُوكد. وختیکه دُعا یِ شی خلاص شُد،
یکی از یارایِ شی دَزُو كُفْتُ: "یا مولا، دُعا كدو ره دَز مویادِ بَدی، اُمُو رَقْم كه یحییٰ دَ پِیروایِ خُو یادِ دَد." ۲ عیسیٰ دَزُوا كُفْتُ: "هر وختیکه دُعا مُونِید اِینی رَقْم بُگِید:

اُی آتِه آسمانی، نامِ تُو مَقْدَس باد؛

پادشاهی تُو بییه؛

^۳ نان روزانه مو ره هر روز دَز مو بَدی؛

^۴ گناهای مو ره ببخش،

چون مو ام قرضدارای خُو ره موبخشی^a

و مو ره دَ آزمایش قرار ندی.

^۵ اوخته عیسی دَزوا گُفت: ”فرض کُنید که یکی از شُمو یگ رفیق دَشته بَشه و دَ نیم شاو دَ پیش اَزو رفته بُگیه: ‘برار، سه نان دَز مه قرض بَدی. ^۶ چون یکی از دوستای مه از سفر دَ خانه مه آمده و ما هیچ چیز نَدَرُم که دَ پیش شی بیلم. ^۷ اوخته اُو از مینه خانه بَگه: ‘مره آزار ندی! آلی درگه قُلف شُدِه و ما و بچکیچای مه دَ جاگه دَر اَمَدَ؛ ما نمیتنم که باله شُدِه دَز تُو یگو چیز بَدَم. ^۸ مگم ما دَز شُمو مُوگم: حتی اگه اُو از رُوی دوستی باله نَشَنه و دَزو یگو چیز ندیه، ولے از خاطر شَلَّه شُدون شی، اُو باله موشه و هر چیزی که دوست شی ضرورت دَشته بَشه، دَزشی میدیه. ^۹ امزی خاطر ما دَز شُمو مُوگم: طلب کُنید و دَز شُمو دده موشه؛ بپالید و شُمو پیدا مُونید؛ تَخَنَخ کُنید و درگه بلده شُمو واز موشه. ^{۱۰} چون هر کسی که طلب کنه دَ دست میره و هر کسی که بپاله پیدا مونه و هر کسی که تَخَنَخ کنه، درگه بلده شی واز موشه.

^{۱۱} آیا دَ مینکل شُمو اوطور آته پیدا موشه که اگه باچه شی اَزو ماهی طلب کنه، اُو دَ جای ماهی دَزو مار بَدیه؟^b ^{۱۲} یا اگه خَیگینه طلب کنه، بلده شی دُمکَجک بَدیه؟ ^{۱۳} پس اگه شُمو که آدمای شَریر اَسْتید، موفامید که چی رقم تَحفه های خُوب دَ بچکیچای خُو بَدید، چیقَس کلوتر آته آسمانی روح اَلْقُدس ره بلده کسای میدیه که از شی طلب مونه.”

^a ۱۱:۴ یعنی مو ام کسای ره که دَز مو بَدی کده موبخشی. ^b ۱۱:۱۱ دَ بعضی نُسخه ها اینی رقم

نوشته یه: ”اگه باچه شی از اُو نان طلب کنه، اُو بلده شی سنگ بَدیه؟ یا اگه ماهی طلب کنه، دَ جای ماهی بلده اَزو مار بَدیه؟”

تُهَمَّتْ دَ بِلَه عِيسَى

۱۴ یگ روز عِیسَى یگ جن ره که د یگ نفر گنگه بود بر مُوکد. وختیکه جن بر شد، امو گنگه د توره گُفتو شد و مردُم خيرو مند. ۱۵ لیکن بعضی ازوا گُفت: "او جنیات ره د وسیله بعلزبول سردسته جنیات بر مونه."

۱۶ ویگ تعداد دیگه از روی آزمایش ازو تقاضای معجزه آسمانی کد. ۱۷ لیکن عِیسَى فکرای ازوا ره پی برد و دزوا گُفت: "هر مملکت که د ضد خود خُو تقسیم تقسیم شنه، بیرو موشه و هر خانوار که د ضد خانوار خُو تقسیم شنه سرنگون موشه. ۱۸ اگه شیطو د ضد خود خُو تقسیم تقسیم شنه، پس پادشاهی شی چطور برقرار مومنه؟ چون شمو مُوکید که ما د وسیله بعلزبول جنیات ره بر موم. ۱۹ اگه ما د وسیله بعلزبول جنیات ره بر موم، پیروای ازشمو د وسیله چیزخیل اونا ره بر مونه؟ امزی خاطر اونا د بِلَه شمو قضاوت مونه. ۲۰ لیکن اگه ما قد قدرت^a خدا جنیات ره بر موم، بدیند که پادشاهی خدا د بین شمو آمده."

۲۱ وختیکه یگ آدم زورثو و مسلح از قلعه خُو نگاهوانی مونه، مال-و-دارایی ازو محفوظ آسته. ۲۲ لیکن وختیکه یگ آدم زورثوتر د بِلَه شی حمله کنه، د بِلَه ازو زور موشه و سلاح ازو ره که د بِلَه شی اعتماد مُوکد، گرفته موبره و ولجه شی ره تقسیم مونه.

۲۳ هر کسی که قد ازمه نییه، د ضد مه آسته و هر کسی که قد ازمه جم نموکنه، او تیت پیرک مونه.

۲۴ وختیکه روح نپاک از یگ آدم بر موشه بلده آرام گرفتو د جای های خشک موره، مگم پیدا نمیتنه. اوخته او مُوگیه: 'پس د خانه خُو مورم، امزو جای که ادم.' ۲۵ وختیکه پس مییه، او امو خانه ره جارو شده و مُنظم مینگره. ۲۶ اوخته او رفته هفت

^a ۱۱:۲۰ د جای «قدرت» د زیون یونانی «کلک» نوشته یه.

روحِ دِیگه ره که بدتر از خود شی آسته میره و اونا دَ اُونجی داخل شُده جای-د-جای موشه؛ و آخرکار حالتِ امزو نفر بدتر از اول شی موشه.

۲۷ دَمزو مَجَل که عیسی توره مَوگفت یگ خاتو از مینکل جمعیت آواز خور ره بلند کد و دَزو گُفت: ”نیک دَ بَخْتِ امزو آبه که توره زبده و دَز تُو شیر دده!“ ۲۸ لیکن عیسی گُفت: ”نه، نیک دَ بَخْتِ کسای که کلامِ خدا ره گوش میگیره و دَزو عمل مونه.“

درخواست بلده مُعجزه

۲۹ وختیکه مردم دَ گِردِ عیسی کلو جم شد، او دَ توره خُو ادامه دده گُفت: ”ای نسلِ شریبِ مُعجزه طلب مونه. مگم هیچ مُعجزه دَزوا نشو دده نَموشه بَعیر از مُعجزه یونس پیغمبر.“ ۳۰ چُون امو رقم که یونس بلده مردم نینوا از طرفِ خدا یگ علامت بود، امو رقم «باچه انسان» ام بلده امزی نسل یگ علامت موشه. ۳۱ مَلِکه جنوب دَ روزِ قضاوتِ قد مردمِ امزی نسل باله موشه و امیا ره محکوم مونه، چُون او از دُورترین منطقه دُنیا آمد تا حکمتِ سلیمان ره گوش بگیره؛ و آلی یگو کس بزرگتر از سلیمان دَ اینجی آسته. ۳۲ دَ روزِ قضاوتِ مردمِ نینوا قد امزی نسل ایسته موشه و ای نسل ره محکوم مونه، چراکه مردمِ او زمانِ بخاطرِ موعظه یونس توبه کد؛ و آلی یگو کس بزرگتر از یونس دَ اینجی آسته.

تعلیم دَ باره نورِ باطنی

۳۳ هیچ کس چراغ ره روشو نَمونه که او ره دَ یگ جای تاشه یا دَ زیرِ کاسه ببله، بلکه دَ بله چراغدان میله تا کسای که داخلِ مییه روشنی شی ره بنگره. ۳۴ چیم چراغِ جان آسته. پس اگه چیم تُو بینا بَشه، تمامِ وجودِ تُو روشو آسته. لیکن اگه چیم تُو فاسد بَشه، وجودِ تُو ام دَ تریکی آسته. ۳۵ امزی خاطر هوش خور ره بگیر، نشنه روشنی که دَ وجودِ تُو آسته دَ تریکی تبدیل شنه. ۳۶ پس اگه تمامِ وجودِ تُو روشو بَشه و هیچ حصه

شی د تریکی نبشه، اوخته کاملاً روشو آسته، مثل روشنی چراغی که قد نور خو دز تو روشنی میدیه.

عیسی رهبرای مذهبی ره سرزنش مونه

۳۷ وختیکه تورای عیسی خلاص شد یکی از فریسیا او ره بلده چاشت مهمو کد. پس عیسی رفت و سر دسترخون ازو ششت. ۳۸ مگم امو فریسی وختی دید که عیسی پیش از نان دستای خو ره نششت، او تعجب کد. ۳۹ اوخته مولا عیسی دزو گفت: ”شمو فریسیا برون پیله و مشقاب ره پاک مونید، و له درون خودون شمو پر از حرص و شرارت آسته. ۴۰ ای آدمای بے عقل! آیا، امو که برو ره جور کده، درون ره ام جور نکده؟ ۴۱ پس از چیزی که درید خیرات بدید و بنگرید که تمام چیزا بلده شمو پاک موشه.

۴۲ وای د حال شمو ای فریسیا، چون شمو از نعناع و اسپند و از هر رقم سوزی ده-یگ میدید، مگم عدالت و محبت خدا ره نادیده میگیرید. اینمیا ره شمو باید انجام میدید بدون که دیگای شی ره نادیده میگرفتید. ۴۳ وای د حال شمو ای فریسیا! چون شمو چوکی های مهم ره د عبادت خانه ها و سلام-و-احترام ره د بازار خوش درید. ۴۴ وای د حال شمو، چون شمو مثل قبر های نامعلوم آستید که مردم د بله ازوا راه موره و نموفامه که د اونجی چی آسته.

۴۵ یکی از عالمای شریعت د جواب عیسی گفت: ”استاد، تو قد امزی تورای خو دز مو بے احترامی مونی.“ ۴۶ اوخته عیسی گفت: ”وای د حال از شمو ام ای عالمای شریعت، چون بار های ره د بله مردم بار مونید که بردون شی سخت آسته، مگم خودون شمو یگ کلک خو ره ام دز شی دکه نمیدید. ۴۷ وای د حال شمو، چراکه شمو قبر های پیغمبرای ره آباد مونید که بابه کلونای شمو اونا ره کشته. ۴۸ و دمزی رقم شمو د باره بابه کلونای خو شاهدی میدید و اعمال ازوا ره تایید مونید، چراکه اونا پیغمبرا ره

کشت و شمو قبر های ازوا ره آباد مُونید. ^{۴۹} امزی خاطر حکمتِ خدا مَوگیه: ' ما بلده ازوا پیغمبرا و رسولا ره رَبی مُونم و اونا بعضی های شی ره مَوکُشه و بعضی های شی ره آزار-و-آذیت مونه. ' ^{۵۰} ای ره گُفت تا خُونِ پَگِ پیغمبرای که از شروع دُنیا ریختنده شُده امزی نسل بازخاست شُنه: ^{۵۱} از خُونِ هابیل گِرِفته تا خُونِ زکریا که او دَ بَینِ قُربانگاه و خانه خُدا کُشته شد. اَره، ما دَز شُمو مَوگم که امزی نسل بازخاست موشه. ^{۵۲} وای دَ حال شُمو، ای عالِمای شریعت! شُمو کِلی شِناختِ پادشاهی خُدا ره گِرِفْتید. خودون شُمو داخلِ نَموشید و کسای که میخایه داخلِ شُنه، اونا ره مَنع مَوکُید. " ^{۵۳} وختیکه عیسی ازونجی بُر شد، عالِمای دین و فریسیا قد اَزو سخت دَ مُخالفت کدو شُد و دَ باره چیزای کَلو اَزو سوال کد؛ ^{۵۴} اونا دَ گیتِه شی بُود که یگو توره از دان اَزو بُر شُنه تا او ره دَ دام بِنَدَزه.

پرهیز از ریاکاری

۱۲ دَمزُو عَیت که هزارها نفر جم شُد و دَ اندازه کَلو بُود که دَ بله پای یگدیگِه خُو بُر موشد، عیسی اولِ قد یارای خُو دَ گب زِدو شُد و گُفت: "از خمیرمایه فریسیا یعنی از ریاکاری ازوا احتیاط کُنید. ^۲ هیچ چیزی پوشیده نیسته که برَملا نَشُنه و هیچ چیزی تاشه نییه که معلومدار نَشُنه. ^۳ امزی خاطر چیزی که دَ تریکی گُفتید، دَ روشنی شینیده موشه و چیزی ره که دَ پُشتِ درگه های بِنَد شُک زَدِه گُفتید از بله بام ها اعلان موشه. "

از انسان نترس، بلکه از خُدا بترس

^۴ "دوستای مه، دَز شُمو مَوگم، از کسای که جسم ره مَوکُشه و بعد اَزو هیچ چیز نَمیئنه ترس نَخورید. ^۵ مگم ما دَز شُمو مَوگم که از کی بترسید: امزو بترسید که بعد از کُشتو قُدرت دَره که دَ دوزخ بِنَدَزه. اَره، ما دَز شُمو مَوگم که اَزو بترسید! ^۶ آیا پنج

مُرْعَك دَ دُو پَيَسِه سَوْدَا نَمُوشِه؟ باو جُودِ ازی ام یکی ازوا از نظرِ خُدا پُر مُشت نَمُوشِه.
۷ حتی موی های سر شُمو پگ شی دَ پیش ازو حساب شُدِه. پس ترس نَخورید، چُون
ارزِش از شُمو باله تر از هزاران مُرْعَك آسته.

إقرارِ پیمانِ قدِ مسیح

۸ ما دَز شُمو مُوگُم: هر کسی که مَرِه دَ پیشِ مَرْدُمِ إقرارِ کُنِه، «باچه اِنسان» ام او ره
پیشِ ملائیکه های خُدا اِقرارِ مُونِه. ۹ مگم هر کسی که مَرِه پیشِ مَرْدُمِ اِنکارِ کُنِه، ما ام
او ره دَ پیشِ ملائیکه های خُدا اِنکارِ مُونُم.

۱۰ هر کسی که دَ ضِدِ «باچه اِنسان» توره بگِیِه، بخشیده موشه. لیکن هر کسی که
دَ ضِدِ روحِ اَلْقُدُسِ کُفرگویی کُنِه، بخشیده نَمُوشِه.

۱۱ وختیکه شُمو ره دَ عِبَادتِ خانه ها و دَ پیشِ حُکمرانا و آدمای قُدْرتمند موبره،
عُصَه نَکَنید که چی رقم از خود دِفَاعِ کَنید و چی بگَید. ۱۲ چُون دَ امزُو غَیتِ روحِ
اَلْقُدُسِ دَز شُمو یاد میدیه که شُمو باید چی بگَید.

مَثَلِ آدَمِ دَوْلَتَمَند

۱۳ یگِ آدَمِ از مینکلِ مَرْدُمِ دَ عیسی گُفت: "اُستاد، دَ بَرارِ مه بگِی که میراثِ آتِه
مو ره قد ازمه تقسیم کنه." ۱۴ عیسی دَ جوابِ ازو گُفت: "او آدَمِ، کی مَرِه دَ مینکل
شُمو قاضی یا تقسیم گر مَقَرَرِ کده؟"

۱۵ اوخته عیسی دَ مَرْدُمِ گُفت: "خبردار بشید! از حِرص-و-طَمَعِ دُوری کَنید، چراکه
زندگیِ اِنسانِ دَ مال-و-دَوْلتِ پَریمو بَسَتگی ندره." ۱۶ بعد ازو عیسی اینی مَثَلِ ره
دَزوا گُفت: "زمینِ یگِ آدَمِ دَوْلَتَمَندِ بَلدِه شی حاصِلِ کَلو دَد. ۱۷ اوخته او قد خود خُو
فِکرِ کده گُفت: 'ما چیز کار کُنم، چُون جای نَدَرُمِ که حاصِلاتِ خُو ره دَ اُونجی دَخیره
کُنم.' ۱۸ پس او گُفت: 'ما اینی کار ره مُونُم: دَی خانه های خُو ره خراب کده دَی خانه

های کشته‌تر جور مُونُم و تمام حاصلات و مال‌های خُو ره دَ اُونجی دَخیره مُونُم؛ ۱۹ و دَ خود خُو مُونُم: ”او آدم، مالِ پَریمو دَخیره کدے که بلده چندین سال بس آسته. آلی آرام ششته عیش و نوش کُو و خوش بَش. “ ۲۰ ”مگم خُدا دَزُو کُفت: ’ای آدم بے عقل! امشاو جان تُو از تُو گِرِفته موشه و چیزای ره که جم کدے از کی موشه؟‘ ۲۱ امی آسته عاقبت کسی که بلده خُو مال-و-دولت دَخیره مونه، مگم دَ پیش خُدا دُولتمند نیسته.“

تَوکُل و اِعْتِماد دَ خُدا

۲۲ بعد ازُو عیسیٰ دَ یارای خُو کُفت: ”امزی خاطر دَز شُمُو مُونُم: دَ باره زندگی خُو تشویش نَکُنید که چی بُوخوَرید یا دَ باره جِسَم خُو که چی بُوپوشید، ۲۳ چُون زندگی از خوراک و جِسَم از پوشاک کده مُهمتر آسته. ۲۴ زاغ‌ها ره بَنگَرید: اونا نه کِشت مونه و نه دِرُو و نه دَی‌خانه دَره و نه کَندُو، ولے باز ام خُدا روزی ازوا ره میدیه. پس اَرزِش از شُمُو از مُرغَکو کده چندین برابر کلوتر آسته. ۲۵ کَدَم از شُمُو میتنید که قد غَم-و-عُصَه خوردو یگ ساعت عُمر خُو ره دراز کُنید؟ ۲۶ پس اگه شُمُو امی کار ریزه ره انجام دده نَمیتنید، چرا دَ باره چیزای دیگه غَم-و-عُصَه مُخورید؟ ۲۷ کُل‌های سوسَن ره بَنگَرید که چی رقم کنه موشه: اونا نه زَحمت میکشه و نه میریشه، ولے ما دَز شُمُو مَوکیم که حتی سُلیمان ام قد تمام شان-و-شوکت خُو رقمِ یکی امزوا کالا نپوشید. ۲۸ پس اگه خُدا علفِ دشت ره که امروز آسته و صَباح دَ تَندُور اَندخته موشه ای رقم مپوشنه، آیا شُمُو ره غَدَر کَلو خُو بتر نَمپوشنه، ای کم ایمانا؟ ۲۹ پس دَ طَلَبِ ازی نَبشید که چی بُوخوَرید و چی وُچی کُنید، و غَم-و-عُصَه ام نَخوَرید، ۳۰ چراکه تمام مِلت‌های دُنیا دَ طَلَبِ پَگِ امزی چیزا آسته، مگم آته آسمانی شُمُو میدنه که شُمُو دَ امزی چیزا ضُرورت دَرید؛ ۳۱ بلکه دَ طَلَبِ پادشاهی خُدا بَشید و امی چیزا ام دَز شُمُو دده موشه.

دولتِ آسمانی

۳۲ ای دُل ریزه، ترس نَخورید، چُون ای رِضایتِ آتِه آسمانی شُمو آسته که پادشاهی ره دَز شُمو عطا کُنه. ۳۳ هر چیزی که دَرید سَودا کده خَیرات بَدید. بَلدِه خُو خلطه های جور کُیید که کُهنه نَمُوشه و بَلدِه شُمو خزانه های خلاص ناشدنی دَ عالمِ باله آسته، دَ جایی که دُز دَز شی نزدیک نَمُوشه و کوبه او ره از بَین نَمُوره. ۳۴ چُون دَ هر جای که خزانه شُمو آسته، دِل شُمو ام دَ امونجی یه.

تِیاری بَلدِه پس آمدونِ مسیح

۳۵ کمر خُو ره بسته کُنید و چِراغ های خُو ره داغ کده تِیار بَشید. ۳۶ مِثلِ کسای بَشید که مُنتَظِرِ بادار خُو آسته تا او از توی بییه و هر غَیتی که او آمده درگه ره تَخُخ کنه اونا دِستی بَلدِه شی واز کنه. ۳۷ نیک دَ بَخْتِ غَلامای که بادارِ ازوا آمده اونا ره چِیم دَ راه بِنگره. ما حَقِیقت ره دَز شُمو مَوگُم، او کمر خُو ره بسته کده اونا ره سِرِ دِستِرخو مِیشتَه و دَزوا خِدمت مونه. ۳۸ حتی اگه او نِیمِ شاو یا پسِ شاو مییه و اونا ره چِیم دَ راه مِینگره، نیک دَ بَخْتِ امزُو غَلاما.

۳۹ مگم ای ره بَدَنید که اگه صاحبِ خانه مِیَدَنست که دُز دَ کُدَم ساعت مییه، او نَمی اِیشت که دُز دَ خانِه شی داخل شنه. ۴۰ پس شُمو ام آماده بَشید، چُون «باچه انسان» دَ ساعتی مییه که شُمو اِنتِظار شی ره نَدَرید.

مِثلِ نوکرِ وفادار و بے وفا

۴۱ پِترُس دَ عِیسی کُفت: «یا مَولا، ای مِثلِ ره تنها بَلدِه ازمو کُفتی یا بَلدِه پگ؟»
۴۲ مَولا عِیسی کُفت: «کی آسته اَمُو ناظِرِ صَادِق و دانا که بادار شی او ره دَ بَلِه دِیگه خِدمتگارا مُقَرَر کنه تا او حَقِ خوراکِ ازوا ره دَ سِرِ وخت دَزوا بَدیه؟» ۴۳ نیک دَ بَخْتِ

امزو غلام که وختی بادار شی میبیه، او ره سر کار مینگره. ^{۴۴} ما حقیقت ره دز شمو موگیم، بادار شی او ره سرپرست تمام دارایی خو مقرر مونه. ^{۴۵} لیکن اگه امو غلام قد خود خو بگیه، 'آمدون بادار مه طال خورده،' و شروع د لت-و-کوب غلاما و کنیزا کنه و خورده و وچی کده نشه کنه، ^{۴۶} اوخته بادار امزو غلام میبیه، و له د روزی که او هیچ انتظار شی ره ندره و د ساعتی که او هیچ خبر ندره، و او ره تکه تکه کده قد خیانتکارا د یگ جای پورته مونه.

^{۴۷} امو غلام که خاست-و-اراده بادار خو ره میدنه، و له خود ره آماده نمونه و مطابق خاست-و-اراده ازو رفتار نمونه، او غدر قمچی زده موشه. ^{۴۸} مگم کسی که نمیدنه و نافامیده کاری مونه که لایق قمچی خوردو آسته، او کم قمچی موخوره. د کسی که کلو دده شنه، ازو کلو بازخاست موشه؛ و د عهده کسی که کلو وظیفه ایشته شنه، ازو کلو تر پُرسان موشه.

اختلافات

^{۴۹} ما آمدیم که د روی زمی آتش بریزم و چیقس میخایم که گاه ریختنده موشد! ^{۵۰} یگ غسل تعمید آسته که ما باید بگیرم و چیقس زیر فشار آستم تا وختیکه او تکمیل شنه. ^{۵۱} آیا گمان مونی که ما آمدیم تا صلح-و-آشتی ره د زمی بیرم؟ نه، بلکه ما دز شمو موگیم که ما بلده تفرقه اندختو آمدیم! ^{۵۲} ازی بعد پنج نفر که د یگ خانه بشه جدا موشه؛ سه د خلاف دو و دو د خلاف سه قرار میگیره. ^{۵۳} آته جدا شده د خلاف باچه قرار میگیره و باچه د خلاف آته؛ آبه د خلاف دختر و دختر د خلاف آبه؛ خسرمدار د خلاف بیری و بیری د خلاف خسرمدار.

^a ۱۲:۵۰ عیسی مسیح د اینجی د باره میخکوب شدن خو د صلیب توره موگه.

مثل فصل های سال و قضاوت از طرف خدا

۵۴ اوخته عیسیٰ د جمعیتِ مردم گفت: ”شمو وختی مینگرید که اور د طرفِ غرب پیدا موشه قوری مویید، بارش موباره‘ و امطور موشه. ۵۵ وختی مینگرید که باد از طرف جنوب مییه شمو مویید، گرمی کلو موشه‘ و امو رقم موشه. ۵۶ او ریاکارا! شمو میدنید که رُخ زمی و آسمو ره چی رقم تشخیص بدید، پس چطور زمان حاضر ره تشخیص دده نمیتید؟

مثل د باره توبه کدو و قضاوت از طرف خدا

۵۷ و چرا شمو بلده خودون خو قضاوت نمونید که چی دُرست آسته؟ ۵۸ د حالیکه قد مدعی خو سون محکمه موری، کوشش کو که د راه قد ازو صلح کنی؛ اگه نه، او توره د پیش قاضی کش مونه و قاضی توره د دستِ عسکر تسلیم مونه و عسکر تو ره د بندی خانه میندزه. ۵۹ ما دز تو موگم، تاکه آخرین پیسه ره ندی، ازونجی بر شده نمیتنی.

توبه یا مرگ

۱ دمزو غیت بعضی های که د اونجی حاضر بود، اونا د عیسیٰ د باره نفرای خبر دد که از جلیلیه بود و پیلاتوس خون ازوا ره قد خون قربانی های ازوا گت کدد. ۲ عیسیٰ دزوا گفت: ”آیا شمو خیال مونیید که امی جلیلی ها بخاطری که از پگ جلیلی های دیگه کده گناهکارتر بود امی رقم رنج-و-عذاب ره دیده کشته شد؟ ۳ نه! ما دز شمو موگیم، او رقم نبود، بلکه اگه از گناه های خو توبه نکنید، پگ شمو رقم ازوا آلی نابود موشید. ۴ آیا امو هژده نفری که برج «سیلوحا» د بله ازوا چپه شد و اونا کشته شد، آیا خیال مونیید که اونا از تمام باشنده های اورشلیم کده گناهکارتر

بُود؟^۵ نه! ما دَز شُمُو مُوگِیْم، اُو رَقْم نَبُود، بَلِکِه اَگِه از گُناه هَای خُو توبِه نَکَنید، یَگ شُمُو رَقْم ازوا اَلّی نَابُود مُوشید.

مَثَل دَ بَارِه صَبْر و حَوصِلِه خُدا

۶ بعد اَزُو عیسیٰ اینی مَثَل ره گُفت: ”یَگ آدَم دَ باغِ خُو درختِ انجیرِ شَنَدُد. وختی اُو اَمَد که از شی میوه بِچینه چیزی پَیدا نَتَنست. ۷ اوخته اُو دَ باغوان گُفت: ’اینه سه سال آسته که ما میبیم تا امزی درختِ انجیرِ میوه بِچینم و هنوز ام چیزی دَز شی پَیدا نَمیتنم. ای ره بَزَن! زمی ره عَبَث گِرِفته. ۸ باغوان دَ جواب شی گُفت: ’صاحب، یَگ سالِ دیگِه ام اُو ره بیل تا گِرَد شی ره پای بیل کده اُو ره پارُو بَدَم. ۹ اَگِه سالِ دیگِه میوه کد، خُوب؛ ولے اَگِه نَکد، اوخته اُو ره بَزَن.’“

شفا دَدونِ مَرِیضِ دَ روزِ آرام

۱۰ یَگ روزِ آرامِ عیسیٰ دَ یکی از عِبَادتِ خانه ها تَعْلیم مَیَدَد. ۱۱ دَ اُونجی یَگ خاتُو بُود که مُدَتِ هژده سال گِرِفتارِ یَگ روح بُود که اُو ره ضَعیف و ناتوان کُدُد؛ پُشتِ اَزُو کُوب شُدُد و راست ایسته شُدِه نَمی تَنست. ۱۲ وختیکه عیسیٰ اُو ره دَید، اُو ره کُوی کد و دَزُو گُفت: ”اَی خاتُو، تُو از ضَعف-و-ناتوانی خُو خلاص شُدی!“ ۱۳ اوخته عیسیٰ دِستای خُو ره دَ بِلِه اَزُو ایشَت و اُو فَوَری راست ایسته شُدِه خُدا ره شُکر-و-سپاس کد. ۱۴ مَگم رهبرِ عِبَادتِ خانه قار شُد، چرَاکه عیسیٰ اُو خاتُو ره دَ روزِ آرام شفا دَدُد. پس سِرِ قار دَ مَرْدُم گُفت: ”شَش روز آسته که باید دَزوا کار انجام دَدِه شَنه. دَمَزُو روز ها بَیید و شفا پَیدا کُنید، نَه دَ روزِ آرام.“

۱۵ مَولا عیسیٰ دَ جوابِ اَزُو گُفت: ”اَی آدمایِ رِباکار! اَیا هر کُدَم شُمُو گاو یا اَلَاغ خُو ره دَ روزِ آرام از اُوخور واز کده نَمُوبرید تا دَزشی اُو بَیدید؟ ۱۶ پس ای خاتُو که اولادِه اِبْرَاهیم آسته و مُدَتِ هژده سال شَیطو ای ره دَ بَند خُو گِرِفتُد، نَباید ازی بَند دَ روزِ آرام

آزاد موشد؟“ ۱۷ وختیکه او امی توره ره گُفت، پگِ مُخالفین شی شرمنده شد، مگم باقی مردم پگ شی بخاطرِ کارای عجیبی که دَ وسیله ازو انجام شد، خوشی موكد.

کنه شُدونِ پادشاهی خُدا دَ دُنیا

۱۸ اوخته عیسی گُفت: ”پادشاهی خُدا رقمِ چیزخیل آسته؟ و او ره قد چیزخیل مانند کنم؟“ ۱۹ رقمِ تخمِ شَرشم آسته که یگ آدم گِرِفته دَ باغِ حُو کِشت کد و او کنه شده یگ درخت جور شد و مُرغکوی هوا دَ منه شاخه های شی وور جور کد.

۲۰ او بسم گُفت: ”پادشاهی خُدا ره قد چیزخیل مانند کنم؟“ ۲۱ او رقمِ خمیرمایه آسته که یگ خاتو او ره گِرِفْت و قد سه کاسه آرد گت کد تا تمامِ خمیر رسید.

مَثَلِ راهِ تَنگ

۲۲ عیسی دَ شارا و آغیلا تعلیم دده سون اورشلیم مورفت. ۲۳ اوخته یگو کس ازو پُرسان کد: ”یا مولا! آیا تنها تعدادِ کم مردمِ نجات پیدا مونه؟“ عیسی دزوا گُفت: ۲۴ ”کوشش کنید که از درگه تَنگ داخلِ شُنید؛ چون ما دز شمو مَوگیم، غدر کسا کوششِ مونه که داخلِ شنه، مگم نَمیتنه. ۲۵ و لے وختیکه صاحبِ خانه باله شده درگه ره بسته کنه و شمو دَ برو ایسته شده شروع دَ تَخ تَخ کدونِ درگه کنید و بگید، ‘صاحب، درگه ره بلده مو واز کو، ‘ او دَ جواب شمو مَوگیه: ‘ما شمو ره نَمینخشم که از کجا آستید.‘ ۲۶ اوخته شمو مَوگید که ‘مو قد تو خوردی و وچی کدی و تو دَ کوچه های مو تعلیم ددی.‘ ۲۷ لیکن او بسم مَوگه: ‘ما شمو ره نَمینخشم که از کجا آستید. ای بدکارا، از مه دور شُنید!‘ ۲۸ دَ او زمان شمو ابراهیم، اسحاق، یعقوب و تمامِ انبیا ره دَ پادشاهی خُدا مینگرید و خودون شمو برو پورته موشید، دَ جایی که چخرا و دندوخیی آسته. ۲۹ اوخته مردم از شرق و غرب و از شمال و جنوب آمده دَ پادشاهی خُدا دَ

یگ دسترخو میشینه. ^{۳۰} اینه، کسای که آخر آسته، اول موشه و کسای که اول آسته، آخر موشه.

عَم و عَصِيه عيسیٰ بَلْدِه شارِ اورشَلِيم

^{۳۱} دَمَزُو غَيْت چند نفر فَرِيسی آمده دَزُو كُفْت: "خود ره بُر كده از اينجی بورُو، چراکه هيروديس پادشاه ميخايه تُو ره بَكُشه."

^{۳۲} عيسیٰ دَزُوا كُفْت: "بوريد و دَمَزُو روباه^a بَكِيد كه 'ما امروز و صَباح جِنِيات ره از مَرْدَم بُر مُونم و ناجورا ره شفا ميديم و دَ روزِ سَوَم كار خُو ره تَكْمِيل مُونم. ^{۳۳} ليكن امروز و صَباح و ديگه صَباح بايد دَ راهِ خُو سُون اورشَلِيم اِدامه بَدِيم، چُون نامَمَكِن آسته كه پيغمبر بُرو از اورشَلِيم كُشته شنه.

^{۳۴} آي اورشَلِيم، آي اورشَلِيم كه پيغمبرا ره موكُشي و رسُولاي ره كه دَ پيش تُو رِي موشه سنگسار موني! چندين دفعه خاستم كه بچكيجاي تُو ره يگجاي كنم، رقميكه يگ مرغ چوچه هاي خُو ره زيرِ بال خُو جم مونه، مگم تُو نَخاستي. ^{۳۵} اينه، خانه شَمو بَلْدِه شَمو بيرو باقی مومنه. و ما دَز شَمو موكيم كه ديگه مَره نَمينگرید تا وختيكه بَكِيد، 'مبارک آسته کسی كه دَ نامِ خُداوند ميبه."

عيسیٰ دفعِه ديگه دَ روزِ آرام شفا ميديه

۱ يگ روزِ آرام عيسیٰ دَ خانه يکی از رهبرای فَرِيسيا بَلْدِه نان خوردو رفتد و اونا دَ دَقْت اُو ره زيرِ نظر دَشت. ^۲ دَ اُونجی دَ پيشِ رُوی عيسیٰ يگ نفر شِشته بُود كه جان شی آماس دَشت. ^۳ اوخته عيسیٰ از فَرِيسيا و عالِمای شَرِيعت پُرسان كد: "آيا شفا دَدُو دَ روزِ آرام رُوا آسته يا نه؟"

^a ۱۳:۲۲ «روباه» یعنی آدم مکار.

۴ اونا چُپ مَند. اوخته عیسیٰ اُمونفر ره گِرِفته شفا دَد و دَ راهِ شی رَیی کد. ۵ بعد اَزو رُوی خُو ره سُون ازوا کده گُفت: ”اگه باچه یا گاو یکی از شُمو دَ روز آرام دَ مَنه یگ چاه بُفته، آیا فوری او ره بُر نُمونید؟“
 ۶ اونا بسم نَتَسست دَزو یگ جواب بَدیه.

درس فروتنی و بے کبری

۷ وختی عیسیٰ دید که مهمونا جای های باله ره دَ مهمونخانه از خود مونه، او یگ مَثَل اُورده دَزوا گُفت: ۸ ”هر وختیکه تُو ره دَ توی دعوت مونه دَ باله جای نشی. موشه که از تُو کده مهمون مَهَمتر دعوت شُدده بَشه ۹ و صاحبِ خانه که هر دُوی شُمو ره دعوت کده بییه و دَز تُو بُگیه، ’جای خُو ره دَمزی نفریدی.‘ اوخته تُو شرمینده شُدده دَ دان درگه میشینیی. ۱۰ پس وختیکه تُو دعوت موشی، رفته دَ دان درگه بَشی تا عَیْتیکه صاحبِ خانه بییه و دَز تُو بُگیه، ’برار، باله تر بَشی.‘ اوخته تُو دَ پیشِ مهمونا سربلند موشی. ۱۱ چُون هر کسی که خود ره کئنه نشو بَدیه، خار-و-ذلیل موشه و هر کسی که خود ره خار-و-ذلیل نشو بَدیه، سربلند موشه.“

۱۲ بعد اَزو دَمزُو کس که او ره دعوت کُدد ام گُفت: ”هر وختیکه یگ مهمانی بلده نان چاشت یا شاو میدی، دوستا، برارو، قوما و همسایه های پیسه دار خُو ره دعوت نَکو؛ موشه که اونا ام دَ عَوْض شی تُو ره مهمانی بَدیه و قرض تُو آدا شنه. ۱۳ پس وختیکه مهمانی مونی غریبا، لنگا، شَل ها و کورا ره دعوت کو. ۱۴ اوخته تُو بَرکت پیدا مونی، چُون اونا تَوان شی ره ندره که دَز تُو پس مهمانی بَدیه. و آجر تُو دَ روز قیامتِ عادِلا دَز تُو دَده موشه.“

مهمانی د پادشاهی خُدا

۱۵ یکی از مهمونا وختیکه امی توره ها ره شنید، او گُفت: ”نیک د بخت کسی که د پادشاهی خُدا دعوت شُده نان بخوره.“ ۱۶ اوخته عیسیٰ اینی مثل ره دز شی گُفت: ”یک آدم یگ مهمانی کته ترتیب دد و عذر مردم ره دعوت کد. ۱۷ د وخت نانِ شام او غلام خور ره ربی کد تا د کسای که دعوت شُدُد بگیه، بیید که تمام چیزا تیار آسته.“ ۱۸ مگم پگ ازوا یگ بعد از دیگه شروع د عذر-وبانه کد. یگ شی گُفت: ’ما یگ ثوئه زمی خریدیم که باید بورم و او ره بنگرم. لطفاً عذر مَره قبول کو.‘ ۱۹ دیگه شی گُفت: ’ما پنج جوره نرگاو خریدیم و مورم که اونا ره آزمایش کنم. لطفاً عذر مَره قبول کو.‘ ۲۰ نفر دیگه گُفت: ’ما نو توی کدیم و ازی خاطر آمده نَمیتُم.’

۲۱ غلام پس آمد و امو پیغام ها ره د بادار خو گُفت. اوخته صاحبِ خانه قار شُده د غلام خو گُفت: ’فوری د کوچه ها و بازار های شار بورو و غربیا، لنگا، شلها و کورا ره گرفته بیرو.‘ ۲۲ غلام پس آمده گُفت: ’صاحب، چیزی ره که امر کددی انجام ددم، لسه هنوز ام جای آسته.‘ ۲۳ اوخته بادار د غلام خو گُفت: ’د راه ها و اطراف شار بورو و مردم ره شله شُده بیرو تا خانه مه پر شنه.‘ ۲۴ ما دز شمو موگم، امو نفرای که دعوت شُده بود، هیچ کدم شی مزه نان مَره نَمیچشه.“

آرزش پیروی مسیح

۲۵ یگ روز یگ جمعیت کته قد عیسیٰ فتی مورفت و او روی خو ره دور دده دزوا گُفت: ۲۶ ”هر کسی که پیش ازمه بییه و از آته و آبه، خاٹو و اولاد، برارو و خوارو و حتی از جان خو تیر نشنه، نَمیتنه پیرو مه شنه. ۲۷ هر کسی که صلیب خو ره باله نکنه و از پشت مه نییه، نَمیتنه پیرو مه شنه. ۲۸ کی آسته د مینکل شمو که قصد آباد کدون یگ برج ره دشته بشه و اول ششته خرچ شی ره سنجش نکنه تا بنگره که توانایی

تکمیل کدون شی ره دَره یا نه؟ ^{۲۹} اگه نه، وختیکه او تادو شی ره بیله و توانایی تکمیل کدون شی ره نَدشته بَشه، هر کسی که پَنگره، ریشخند کده ^{۳۰} مَوگه: 'ای آدم آباد کدو ره شروع کد، مگم توانایی تکمیل کدون شی ره نَدشت.'

^{۳۱} یا کُدم پادشاه آسته که دَ خِلَافِ دِیگه پادشاه جنگ دَر بَدیه، بَدونِ ازی که اوّل خُوب فکر کنه که آیا میتنه قد لشکرِ ده هزار نفری دَ مُقابِلِ لشکرِ بیست هزار نفری که دَ خِلَافِ ازو مییه ایسته شنه؟ نه. ^{۳۲} چُون اگه دید که وس شی نَمیکشه، دَ حالیکه دِیگه پادشاه هنوز دُور آسته او قاصِد خُو ره رِبی مونه و شَرطهای صلح ره پُرسان مَوکنه. ^{۳۳} دَمزی رقم هیچ کُدم از شمو ام نَمیتنید که پِیرو ازمه شُنید تاکه تمام دارایی خُو ره ایله نَکَیند.

مَثَلِ نَمَكِ بے مَرِه

^{۳۴} نَمَك خُوب آسته؛ لیکن اگه نَمَك مَرِه خُو ره از دِست بَدیه، چَطور میتنه که مَرِه شی پس بییه؟ ^{۳۵} او نه بَلدِه زمی کار مییه و نه بَلدِه پارو، بَلکِه مَرْدَم او ره دُور پورته مونه. هر کسی که گوشِ شَنوا دَره، گوشِ بَگیره!

مَثَلِ گوسپونِ گُمشده

۱ دَ امزُو غَیت مالیه گَیرا و گُناهکارا پگ شی جم موشد تا دَ تورای عیسی گوش بَدیه. ^۲ مگم فریسیا و عالمای دینِ نِقِ نِقِ کده مَوگفت: "ای آدم گُناهکارا ره دَ پیش خُو میله و قد ازوا نان مُوخوره."

^۳ اوخته عیسی اینی مَثَل ره دَزوا گُفت: ^۴ "اگه یکی از شمو صد دانه گوسپو دَشته بَشه و یکی ازوا گُم شنه، آیا امُو نود-ونه گوسپو ره دَ بیابو ایله نَمونه و بَلدِه پالیدون امزُو گوسپونِ گُم شده نَموره تا او ره پیدا کُنه؟ ^۵ وختیکه او ره پیدا کد، خوشی کده او ره دَ شانِه خُو باله مونه ^۶ و غَیتیکه خانه رسید، او دوستا و همسایه گون خُو ره جم کده

دزوا مُوگه: 'قد مه خوشی کنیید، چراکه ما گوسپون گُمشده خُو ره پَیدا کدیم.'^۷ دزی حساب ما دز شُمو مُوگم که دَ عالمِ باله کلوتر خوشی مُوشه وختیکه یگ گُناهار توبه مُونه نِسبت دَ نود-و-نه نفرِ عادلِ که احتیاج دَ توبه ندره.

مَثَلِ پَیسه گُمشده

^۸ یا کُدم خاتو آسته که ده سِکه نُقره دشته بَشه و غَیْتیکه یگ شی ره گُم کنه، چراغ ره روشو نکنه و خانه ره جارو کده خُوب نِپاله تا او ره پَیدا کنه؟^۹ وختیکه او ره پَیدا کد، او دوستا و همسایه گون خُو ره جم کده مُوگه: 'قد مه خوشی کنیید، چراکه ما سِکه گُمشده خُو ره پَیدا کدیم.'^{۱۰} ما دز شُمو مُوگم که دَمزی رقم دَ حُصُورِ ملایکه های خُدا بخاطرِ یگ گُناهار که توبه مُونه خوشحالی مُوشه."

مَثَلِ باچه گمراه شده

^{۱۱} عیسی اِدامه دده گُفت: "یگ آدم بُود که دُو باچه دشت. ^{۱۲} یگ روز باچه ریزه دَ آته خُو گُفت: 'آتی، حِصّه که از مال-و-دارایی حق مه میرسه، دز مه بدی.' پس آته شی مال-و-دارایی خُو ره دَ بَینِ دُو باچه خُو تقسیم کد.

^{۱۳} کلو روز تیر نَشُد که باچه ریزه هر چیزی که دشت جم کد و دَ یگ سرزمین دُور رفت و دَ اُونجی مال-و-دارایی خُو ره دَ عیاشی بریاد کد. ^{۱۴} وختیکه تمام دارایی خُو ره خَرچ کد، یگ قحطی سخت دَمزو سرزمی پَیدا شد که او سخت مُحْتَاج شد. ^{۱۵} پس او رفته مُردُور یکی از باشنده های امزو سرزمی شد؛ و او آدم اُمُو باچه ره دَ دشت رَیی کد تا خُوک های شی ره بَچرنه. ^{۱۶} او باچه حتی خوش بُود که از خوراکِ خُوک ها کُوره خُو ره سیر کنه، لیکن هیچ کس دَزُو چیزی نَمیدد.

^{۱۷} مگم یگ روز وختیکه او دَ خود آمد، او قد خود خُو گُفت: 'مُردُورای آته مه چیقِس نانِ پَریمو دره و حتی اِضافی؛ ولی ما دَ اینجی از گُشنگی مُومرم. ^{۱۸} باله مُوشم و دَ

پیش آتِه خو مورم و دزشی موگم: "آتی، ما د حُضورِ خدا^{۱۸} و د پیش ازتو گناهکار استم؛
۱۹ ما دیگه آرزش ازی ره ندرم که باچه تو گفته شنم. مره بحیث یکی از مزدورای خو
قبول کو." ۲۰ اوخته او چابک باله شد و سون خانه آتِه خو ری شد.

د حالیکه او هنوز دور بود، آتِه شی او ره دید و دل شی دزو سوخت و دویده او ره د
بغل خو گرفت و او ره ماخ کد. ۲۱ باچه شی دزو گفت: "آتی، ما د حُضورِ خدا و د پیش
ازتو گناهکار استم؛ ما دیگه آرزش ازی ره ندرم که باچه تو گفته شنم." ۲۲ مگم آتِه
شی د خدمتگاری خو گفت: "زود کنیدا! خوبترین کالا ره بیرید و د جان شی بدید،
انگشتری د دست شی کنید و چپلی ها ره د پای شی بدید. ۲۳ و گوسله چاغی ره اوردده
حلال کنیدا تا بخوری و خوشحالی کنی، ۲۴ چراکه ای باچه مه مرده بود و پس زنده
شده، گم شدد و آلی پیدا شده." و اونا د خوشحالی کدو شد.

۲۵ مگم باچه کتِه شی د کشت-و-کار بود. وختیکه او نزدیک خانه آمد، آواز ساز
و بازی ره شنید. ۲۶ اوخته او یکی از خدمتگارا ره کوی کده پُرسان کد: 'چی گپ
استه؟' ۲۷ خدمتگار د جواب شی گفت: 'برار تو آمده و آتِه تو گوسله چاغی ره حلال
کده اوماغ گرفته،' چراکه او ره صحیح-و-سلامت دوباره پیدا کده. ۲۸ برار کتِه قار شد
و نخواست که د خانه داخل شه. اوخته آتِه شی برو آمد و پیش ازو زاری کد که خانه
بییه. ۲۹ مگم او د جواب آتِه خو گفت: 'توخ کو، سال ها استه که ما مثل یگ غلام
دز تو خدمت کدیم و هرگز از امر تو سرکشی نکدیم. مگم تو د تمام امزی وخت ها
حتی یگ بزغله ام دز مه نددی تا قد دوستای خو میله کتم. ۳۰ لیکن وختیکه ای باچه
تو پس آمد، امی کسی که مال-و-دارایی تو ره قد خاتونوی بدکار گم کد، تو بلده شی
گوسله چاغی ره حلال کدی.' ۳۱ اوخته آتِه شی گفت: 'باچه مه، تو همیشه قد مه
استی و هر چیزیی که درم از تو یه. ۳۲ آلی باید خوش بشی و خوشحالی کنی، چراکه
برار تو مرده بود و پس زنده شده، گم شدد و آلی پیدا شده!'"

^{۱۸} ۱۵:۱۸ د جای «خدا» د زبون یونانی «آسمو» نوشته یه.

مثل ناظرِ هوشیار

۱۶

۱ بعد ازو عیسیٰ اینی مثل ره د یارای خو گُفت: "یگ آدم دولت‌مند بود که یگ ناظرِ دشت؛ و دزو خبر دده شد که ناظرِ شی مال-و-دارایی ازو ره بر باد مَوکنه. ۲ پس او ناظرِ ره طلب کد و دز شی گُفت: 'ای چی گپا آسته که د باره تو میشنوم! حسابِ کار خو ره دز مه بدی، چراکه تو دیگه نَمیتنی ناظرِ مه بشی. ۳ ناظرِ قد خود خو گُفت: 'چیز کار کنم، چون صاحبِ کار مه کارِ ناظری ره از مه میگیره؟ ما قوتِ بیل زدو ره ندرم و از گدایگری ام شرم مه میبه. ۴ آه! فامیدم که چیز کار کنم، تا بعد از برطرف شدن مه از کارِ ناظری، مردمِ مَره د خانه خو روی بدیه. ۵ پس او قرضدارای صاحبِ کار خو ره یگ یگ نفر کوی کده از نفرِ اول پُرسان کد: 'تو از صاحبِ کار مه چیقس قرضدار آستی؟' ۶ او د جواب شی گُفت: 'صد خم روغو. ناظرِ دزو گُفت: 'سند خو ره بگیر و ششته د زودی پنجاه خم نوشته کو. ۷ بعد ازو از یگ دیگه ازوا پُرسان کد: 'تو چیقس قرضدار آستی؟' او د جواب شی گُفت: 'صد بارِ خر گندم. ناظرِ دزو گُفت: 'سند خو ره بگیر و هشتاد خوار نوشته کو.'

۸ پس صاحبِ کار د ناظرِ خاین آفرین گُفت، چراکه او کارِ هوشیارانه کد؛ چون مردمِ امزی دنیا^b د داد-و-گرفت د بین نسل خو از مردمِ خدائشناس^c کده هوشیارتر آسته. ۹ ما دز شمو موگیم که د وسیله مال-و-دولتِ بے وفا دوستا پیدا کنید؛ تا د غیتیکه مال-و-دولت ره از دست میدید، امو دوستا شمو ره د خانه های ابدی خوش آمدید بگیه.

^a ۱۶:۶ د جای خم د زبونِ یونانی «باتوس» نوشته یه که یگ باتوس تقریباً ۲۳ لِتر موشه. ^b ۱۶:۸ د جای «مردمِ امزی دنیا» د زبونِ یونانی «بچکیچای امزی زمان» نوشته یه. ^c ۱۶:۸ د جای «مردمِ خدائشناس» د زبونِ یونانی «بچکیچای نور» نوشته یه که یگ لقب بلده ایماندارای عیسیٰ مسیح آسته.

۱۰ کسی که دَ کارِ ریزه صادقِ بشه، دَ کارِ کُنه ام صادقِ آسته و کسی که دَ کارِ ریزه ناراست بشه، دَ کارِ کُنه ام ناراست آسته. ۱۱ پس اگه دَ باره مال-و-دولتِ بے وفا ناراست بشید، کی مال-و-دولتِ حقیقی ره دَز شُمُو اعتبار مونه؟ ۱۲ و اگه شُمُو دَ باره مالِ دیگر و صادقِ نبشید، کی مالی ره که دَ آینده باید دَز شُمُو تعلقِ بگیریه دَز شُمُو میدیه؟

۱۳ هیچ غلامِ نمیتنه که دُو بادار ره خدمت کُنه، چُون حتماً از یگ شی بد موبره و دیگره شی ره دوست میدنه، و یا دَ یگ شی وفادار مومنه و دیگره شی ره خار-و-حقیر حساب مونه. دَمزی رقمِ شُمُو نمیتنید که ام بنده خُدا بشید و ام بنده مال-و-دولت.

۱۴ فریسیا که پیسه-دوست بُود، وختی پگِ امزی تورا ره شنید، او ره ریشخند کد.

۱۵ عیسیٰ دَزوا گُفت: ”شُمُو کسای آستید که دَ نظرِ مردمِ خودون ره دیندار نشو میدید، مگم خُدا از دلّهای شُمُو باخبر آسته؛ چُون چیزی که دَ پیشِ انسان آرزیشِ کلو دَره، دَ نظرِ خُدا زشت آسته.

۱۶ تورات و نوشته های انبیا تا زمانِ یحییٰ راهنمای شُمُو بُود، لیکن از زمانِ یحییٰ ایسُو خوشخبری دَ باره پادشاهی خُدا اعلان شُدده ریّی آسته و هر کس سخت کوشش مونه که دَز شی داخلِ شنه. ۱۷ مگم نابُود شُدونِ آسمو و زمی آسوتر آسته نسبتِ دَزی که یگ حرفِ تورات باطلِ شنه.

۱۸ هر کسی که خاتونِ خُو ره طلاقِ بدیه و دیگره خاترِ بگیریه، او زنا مونه و هر کس قد خاتونی که از شُوی خُو طلاقِ شُدده توی کُنه، او ام زنا مونه.

مَثَلِ آدَمِ دَوْلَتَمَنَدِ وَ غَرِيبِ

۱۹ عیسیٰ ادامه دده گُفت: ”یگ آدمِ دولتَمند بُود که کالایِ آرغوانی و کتانِ نرمِ موبوشید و هر روز خُو ره قد خوشی دَ عیش-و-نوش تیر موکد. ۲۰ دَ اُونجی یگ آدمِ غریب دَ نامِ ایلعازر که جان شی پُر از دانه بُود، دَ دانِ درگه اَزو خاو بُود. ۲۱ ایلعازر

دَ آرزو بُود که از توئه-و-پرچه دسترخونِ آدمِ دولتَمند خود ره سیر کنه. حتی سگا اَمدِه زخمای ازو ره می‌لیسید.

۲۲ یگ روز امو آدمِ غریب فوت کد و ملایکه‌ها او ره د پالوی ابراهیم بُرد. اوخته آدمِ دولتَمند ام فوت کد و دفن شد. ۲۳ مگم او د عالم مُردا د جای که د عذاب بُود، چیمای خُو ره واز کد و از دُور ابراهیم ره دید که ایلعازر د پالوی شی ششته. ۲۴ اوخته او د آواز بلند کوی کده گُفت: 'ای آته مه ابراهیم! دز مه رَحَم کُو و ایلعازر ره ریی کُو تا کلک خُو ره د آو تر کده زبون مره یخ کنه، چُون ما د مَنه امزی آتش د عذاب اَسْتُم.' ۲۵ مگم ابراهیم گُفت: 'باچه مه، د یاد خُو بیرو که تو د دُورون زندگی خُو چیزی خوب ره نصیب شُدی و ایلعازر چیزای بد ره نصیب شُد، لیکن آلی ای اَسُوده یه و تو د عذاب اَسْتی. ۲۶ علاوه ازی د مینکل ازمو و ازتو یگ عُوچی کته اَسْتِه، د اندازه که هر کس بخایه ازینجی سُون ازتو تیر شُنه، تیر شُدِه نَمیتنه و ازونجی ام هیچ کس نَمیتنه سُون ازمو تیر شُنه. ۲۷ اوخته او گُفت: 'ای آته مه ابراهیم، از تو خواهش مُونم که ایلعازر ره د خانه آته مه ریی کنی، ۲۸ چُون ما پنج برار دَرَم. او ره ریی کُو تا اونا ره باخبر کنه، نَشْنه که اونا ام د امزی جای رنج-و-عذاب بییه. ۲۹ ابراهیم دَرُو گُفت: 'اونا نوشته های مُوسی و انبیا ره دَره؛ پس باید د تورای ازوا گوش بدیه. ۳۰ او گُفت: 'اونا گوش نَمیدیه، ای آته مه ابراهیم؛ لیکن اگه یگو کس از مُرده‌ها د پیش ازوا بوره، اونا از گناه های خُو توبه مُونه. ۳۱ ابراهیم د زشی گُفت: 'اگه د تورای مُوسی و انبیا گوش ندیه، حتی اگه یگو کس از مُرده‌ها ام زنده شُنه، اونا توره شی ره قبول نَمونه.'"

بَخشِش و ایمان

۱ یگ روز عیسی د یارای خُو گُفت: "اِمکان ندره که گُمراهیا نیه، مگم وای د حالِ کسی که گُمراهی د وسیله ازو مییه! ۲ بلده ازو بهتر اَسْتِه که

۱۷

سنگِ آسیا دَ گردون شی آوزو شُنه و اُو دَ چُقُوری دریا پورته شُنه نِسبَت دَزی که یکی امزی ریزه گینا ره گُمراه کنه. ۳ پس احتیاط کنید.

اگه یگ برارِ ایماندار تُو گناه کنه، اُو ره سرزنش کُو؛ و اگه تویه کد، اُو ره بُبُخش. ۴ حتی اگه اُو روز هفت دفعه دَ صِد تُو گناه کنه و هفت دفعه دَ پیش تُو آمده بُگه: 'ما تویه مُونُم، تُو اُو ره بُبُخش.'

۵ اوخته رسولاً دَ مَولا عیسیٰ گُفت: "ایمان مو ره کَلو کُو."

۶ مَولا گُفت: "اگه شُمو دَ اندازه یگ تُخمِ شَرشَم ایمان میدَشْتید، میتَنِسْتید که دَمزی درختِ تُوَت بُگید، از ریشِه خُو کنده شُده دَ دریا شنده شو، و درخت از آید شُمو موشُد."

مَثَلِ غَلام و بادار

۷ "کی دَ مینکل شُمو دَ غَلام خُو که نو از قلبه کدو یا از گوسپو چَرندو آمده مَوگیه، زود شو، بیه دَ سرِ دِستَرخو بِشی؛ ۸ آیا دَزی شِی نَمَوگیه: 'نانِ شاو ره بلده مه تیار کُو و کمر خُو ره بسته کده مَره خِدمت کُو تا بُوخورم و وُچی کنم؛ و بعد ازُو خود تُو بُوخور و وُچی کُو؟' ۹ آیا شُمو از غَلام خُو بخاطری که امر شُمو ره دَ جای اُورده تَشکُری مُونید؟ نه. ۱۰ پس شُمو ام وختی پگِ چیزای ره که دَزی شُمو امر شُده انجام میدید، بُگید: 'مو غَلام های ناچیز آستی؛ مو فقط چیزای ره که وظیفه مو بُود، انجام ددی.'" ۱۱

مَرَدِ سامِری شُکرگُزار

۱۱ عیسیٰ که سُون اورشَلیم رَبی بُود، اُو دَ وختِ تیر شُدو از سرحدِ سامِره و جلیلیه ۱۲ دَ یگ آغیل داخل شُد. دَمَزو غَیبت ده نفرِ کولی گِرِفته دَ دَم رُوی شی آمد و دُور ایسته شُده ۱۳ دَ آوازِ بلند گُفت: "یا مَولا عیسیٰ، دَزی مو رَحَم کُو!"

۱۴ عیسیٰ سُونِ ازوا توخ کده گُفت: ”بورید و خودون ره د پیشوایو نشو بدید.“ اونا د حالیکه مورفت از مَرَضِ کولی پاک شد. ۱۵ یکی ازوا وختی دید که جور شده، دور خورد و قد آوازِ بلند خُدا ره حمد-و-ثنا گُفت. ۱۶ و خود ره د پیش پای عیسیٰ پورته کده از شی شُکرگزاری کد. ای آدم یگ سامری بُود.

۱۷ عیسیٰ پُرسان کده گُفت: ”آیا ده نفر نَبُودید که پاک شُدید؟ پس اُمونَه نفرِ دیگه کجا آسته؟“ ۱۸ آیا هیچ کس د مینکلِ ازوا پیدا نَشُد که دور خورده خُدا ره حمد-و-ثنا بُگیه بَعِیْرِ امزی بیگنه؟“ ۱۹ اوخته عیسیٰ دَزُو گُفت: ”باله شو و بورو. ایمان تو، تُو ره جور کد.“^a

پیشگویِ ظهَورِ مسیح

۲۰ یگ روز فریسیا از عیسیٰ پُرسان کد که پادشاهی خُدا چی وخت مییه؟ او د جوابِ ازوا گُفت: ”پادشاهی خُدا قد نشانی ها نَمییه که دیده شنه؛ ۲۱ و نه ام مردُم مَوگه که ‘اینه، د اینجی آسته‘ یا ‘اونه، د اُونجی آسته‘، چُون د حقیقت پادشاهی خُدا د مینکل شُمو آسته.“ ۲۲ بعد ازُو د یارای خُو گُفت: ”روزای مییه که آرزو مَونید یکی از روزای «باچه انسان» ره بَنگرید، و لِه دیده نَمیتینید. ۲۳ مردُم دَز شُمو مَوگه، ‘اینه، د اینجی آسته‘ یا ‘اونه، د اُونجی آسته‘، نَرُوید و اونا ره دُمبال نَکنید، ۲۴ چُون رقمی که آتَشک میزنه و آسمو ره از یگ طرف تا دیگه طرف شی روشو مَونه، «باچه انسان» ام د روزی اَمَدون خُو اُمو رقم آسته. ۲۵ مگم اوّل لازم آسته که «باچه انسان» کَلو رَنج-و-عذاب بَنگره و د وسیله امزی نسل رَد شنه. ۲۶ اُمو رقم که د روزای نوح بُود، د روزای «باچه انسان» ام اُمو رقم موشه. ۲۷ د روزای نوح مردُم مَخورد و وُچی مَوکد و خاتُو میگرِفت و شوی مَوکد تا روزی که نوح د کِشتی داخل شد و طوفان اَمده پگ ازوا ره نابُود کد. ۲۸ د روزای لوط ام اُمو رقم بُود: مردُم مَخورد و وُچی مَوکد و مشغُول خَرید و فروش،

^a ۱۷:۱۹ د جای «جور کد» د زبون یونانی «نجات دَد» نوشته یه.

کِشت-و-کار و خانه آباد کدو بُود. ^{۲۹} لیکن دَ روزی که لوط از شارِ سَدوم بُر شد، آتش و گوگرد از آسمو بارید و پگِ ازوا ره نابُود کد. ^{۳۰} دَ روزی که «باچه انسان» ظاهر موشه ام امو رقم موشه.

^{۳۱} دَمزُو روز کسی که دَ بله بام آسته و یگو چیز شی دَ مَنه خانه مَنده، بلده گِرِفتون شی تاه نَشَنه و کسی که دَ سرِ کِشت آسته، ام پس دَ خانه نَره. ^{۳۲} سرگذشتِ خاتونِ لوط ره دَ یاد خُو بیرید! ^{۳۳} هر کسی که بخایه جان خُو ره حِفْظ کنه، او ره از دِست میدیه، مگم هر کسی که جان خُو ره از دِست بدیه، او ره دَ دِست میره. ^{۳۴} ما دز شُمو مَوکِیم، دَ امزُو شاو دُو نفرِ که دَ یگ جاگه خاو آسته، یگ شی بُرده موشه و دیگه شی مومنه. ^{۳۵} دُو خاتو که دَ یگ جای دِستاس مونه، یگ شی بُرده موشه و دیگه شی مومنه. ^{۳۶} [دَ امزی رقم دُو نفرِ که دَ سرِ کِشت آسته، یگ شی بُرده موشه و دیگه شی مومنه.]^a

^{۳۷} اوخته یارای شی پُرسان کد: ”دَ کُجا، یا مولا؟“ عیسی دَ جوابِ ازوا گُفت: ”دَ هر جای که لاش بَشه، لاشخورا ام دَ امونجی جم موشه.“^b

مَثَلِ خاتونِ بیوه و قاضی بے انصاف

۱ عیسی دَ یارای خُو یگ مَثَل اُورده اونا ره تشویق کد که اونا همیشه دُعا کنه و ناامید نَشَنه. ^۲ او گُفت: ”دَ یگ شار یگ قاضی بُود که نه از خُدا ترس دَشت و نه دَ غَمِ مردُم بُود. ^۳ دَ امزُو شار یگ خاتونِ بیوه بُود که همیشه دَ پیش ازو میمَد و مَوکُفت: ’دَ برابرِ مُخالِف مه دَ حق مه انصاف کُو.‘ ^۴ قاضی تا یگ مُدّت دَ غَمِ شی نَشُد، مگم دَ آخرِ قد خود خُو گُفت: ’اگرچه از خُدا ترس نَدَرُم و دَ غَمِ مردُم ام نیبیم،^۵ ولی بخاطری که امی خاتو بلده مه دَرِد سر شده، ما دَ داد شی میرسُم تا دایم

^a ۱۷:۳۶ متن داخلِ قوس دَ بعضی نُسخه ها نوشته نیبیه. ^b ۱۷:۳۷ یعنی امو رقم که لاشخورا موفامه لاش دَ کُجا یه، دَمزُو روز مردُم ام موفامه که دَ کُجا بُرده موشه.

آمده مره د تنگ نكنه. ^۶ بعد ازو مولا عيسى گُفت: ”شمو شنيديد كه قاضى بے انصاف چى گُفت! ^۷ پس آيا خُدا د حقي اِنْتِخاب شُدِه هاى خُو كه شاو و روز د پيش ازو ناله-و-فرياد مونه، انصاف نمونه؟ آيا او د انصاف كدو د حقي ازوا دير مونه؟ ^۸ ما دز شمو موگيم كه او زود د حقي ازوا انصاف مونه. مگم وختي كه «باچه انسان» ميبه، آيا او ايمان ره د مردم روى زمى پيدا ميبينه؟“

مَثَلِ دُعَايِ آدَمِ فَرِيسِي وَ يِگِ مَالِيهْ گِيرِ

^۹ بعد ازو عيسى اينى مَثَلِ ره د بعضى كساي كه د بَلِهْ خود خُو اِطْمِينان دَشْتِ و ديگرو ره خار-و-حَقِيرِ حِسَابِ موكد، گُفت: ^{۱۰} ”دُو نفر د خَانِهْ خُدا رفت كه عِبَادَتِ كنه، يگ شى فَرِيسِي بُودِ و ديگه شى يگ مَالِيهْ گِيرِ. ^{۱۱} اوخته فَرِيسِي تنهاى خُو ايسته شُدِه اينى رقم دُعا كد: ’اى خُدا، تُو ره شُكر مُونُمْ كه ما مِثَلِ ديگه مردم آلَى حَرِيصِ، ظَالِمِ و زِنَاكار نِيِسِمْ و نِه ام مِثَلِ امزى مَالِيهْ گِيرِ اَسْتُمْ. ^{۱۲} ما هَفْتِهْ دُو دفعه روزه مِيگِيرِمْ و از هر عايد خُو ده-يگ مِيْدُمْ.‘

^{۱۳} مگم مَالِيهْ گِيرِ دُور ايسته شُدُدِ و حتى سُونِ اَسْمُو ام تُوخ نَمُوكد، بَلَكِهْ د سِيْنِهْ خُو زَدِه مُوگُفت: ’خُدايا، دز مه گُناهكار رَحْمِ كُو!‘ ^{۱۴} ما دز شمو مُوگُمْ كه اى آدمِ مَالِيهْ گِيرِ عَادِلِ حِسَابِ شُدِه د خَانِهْ خُو رفت نِسَبَتِ دَزُو آدمِ ديگه. چُون هر كسى كه خود ره باله حِسَابِ كنه، خار-و-ذَلِيلِ مَوْشِهْ و هر كسى كه خود ره خار-و-ذَلِيلِ حِسَابِ كنه، سِرْبَلَنْدِ مَوْشِهْ.“

عيسى بچکيچاي ريزه ره بركت ميديه

^{۱۵} مردم حتى بچکيچاي ريزه ره د پيش عيسى ميورد تا د سِرِ ازوا دِسْتِ بَكْشه. مگم وختي كه ياراي شى اى كار ره ديد، اونا مردم ره سرزنش كد. ^{۱۶} ليكن عيسى بچکيچاي ريزه ره كوى كد و د يارا گُفت: ”بيليد كه بچکيچاي ريزه پيش ازمه بيه

و اونا ره مَنع نَكْنِيد، چراکه پادشاهی خُدا دَمزی رقم کسا تعلق دَره. ^{۱۷} ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگَم، هر کسی که پادشاهی خُدا ره رقم یگ بچکِیچه قَبُول نَكْنَه، او هرگز دَزی داخِل نَمُوشه.

آدمِ دَوْلَتَمَند و زندگی اَبَدی

^{۱۸} یکی از رهبرای از عیسیٰ سوال کده کُفت: ”آی اُستادِ نیک، ما چیز کار کُنم تا صَاحِبِ زندگی اَبَدی شَنُم؟“ ^{۱۹} عیسیٰ اَزو پُرسان کد: ”چرا مَره نیک مُوگی؟ هیچ کس نیک نیبیه بَغیر از خُدا و بَس. ^{۲۰} تُو احکامِ شریعت ره میَدنی که مُوگه: ’زنا نکو، قتل نکو، دُزی نکو، شاهِدی دروغ ندی، آته و آبه خُو ره اِحترام کو.’“

^{۲۱} اَمُو آدمِ دَ جواب شی کُفت: ”ما پگِ امزیا ره از ریزگی دَ جای اُورَدیم.“

^{۲۲} عیسیٰ وختیکه ای ره شَنِید، دَزو کُفت: ”هنوز یگ چیز کم دَری؛ تمام دارایی خُو ره سَودا کو و پیسِه شی ره دَ غَربا بَدی؛ اوخته تُو دَ عالمِ باله صَاحِبِ یگ گنج مُوشی. بعد اَزو بیبه و از مه پَیروی کو.“ ^{۲۳} وختیکه ای توره ره شَنِید اُو غَمگی شُد، چراکه غَدَر دَوْلَتَمَند بُوَد. ^{۲۴} عیسیٰ که اُو ره غَمگی دید، کُفت: ”چیفَس سخت آسته که آدمای دَوْلَتَمَند دَ پادشاهی خُدا داخِل شَنه! ^{۲۵} تیر شُدون اُشتر از نیفه سِیزو آسوتر آسته نَسبَت دَ داخِل شُدونِ آدمِ دَوْلَتَمَند دَ پادشاهی خُدا.“ ^{۲۶} کسای که ای توره ره شَنِید، کُفت: ”پس کی میتنه نجات پیدا کُنه؟“

^{۲۷} مگم عیسیٰ کُفت: ”چیزی که بلده اِنسان ناممکن آسته، بلده خُدا مُمکن آسته.“

^{۲۸} پِترُس کُفت: ”اینه، مو خانه-و-زندگی خُو ره ایله کدے و از تُو پَیروی مونی.“

^{۲۹} عیسیٰ دَزوا کُفت: ”ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگَم، هیچ کسی ره پیدا نَمیتنید که خانه یا خاتو یا بچکِیچا یا برارو و یا آته-و-آبه خُو ره بخاطرِ پادشاهی خُدا ایله کنه. ^{۳۰} و چندین برابر شی ره دَ امزی دُنیا پس دَ دِست نیره و دَ عالمی که میبه صَاحِبِ زندگی اَبَدی نَشَنه.“

سومنه پیشگویی عیسیٰ د باره مرگ و دوباره زنده شدن شی

۳۱ بعد ازو عیسیٰ امو دوازده یار خو ره د یگ گوشه برد و دزوا گُفت: ”اینه، مو د اورشلیم موری و هر چیزی که د وسیله انبیا د باره «باچه انسان» نوشته شده، پوره موشه. ۳۲ چون او د دست مردمای غیر یهود دده موشه و اونا او ره ریشخند و توهین مونه و د بله شی تَف اندخته ۳۳ او ره قمچی میزنه و او ره موكشه. و له او د روز سوم دوباره زنده موشه. ۳۴ مگم یارای شی هیچ کدم امزی چیزا ره نفامید و امی توره شی ازوا پوشیده مند، یعنی چیزای که گفته شد، اونا پی نبرد.

شفای گدایگر کور

۳۵ وختیکه عیسیٰ د نزدیک شار اریحا رسید، یگ آدم کور د بغل راه شسته بود و گدایی موكد. ۳۶ وختی آواز جمعیتی ره که تیر موشد شنید، او پُرسان کد: ”چی گپ آسته؟“

۳۷ بعضی ها دزو گُفت: ”عیسای ناصره تیر موشه.“ ۳۸ اوخته او چیغ زده گُفت: ”آی عیسیٰ باچه داوود، د بله مه رحم کو!“

۳۹ کسای که پیش پیش مورفت د بله ازو هببت کد که چپ شنه. مگم او دیگه ام بلندتر چیغ زده گُفت: ”آی باچه داوود، د بله مه رحم کو!“

۴۰ اوخته عیسیٰ ایسته شد و امر کد که او نفر ره د پیش شی بیره. و غتیکه او نزدیک آمد، عیسیٰ از شی پُرسان کد: ۴۱ ”از مه چی میخاهی که بلده تو انجام بدیم؟“

آدم کور گُفت: ”یا مولا، ما میخایم که بسم پینا شئم.“

۴۲ عیسیٰ دز شی گُفت: ”پینا شو! ایمان تو، تو ره شفا دد.“

۴۳ او فوراً دوباره پینا شد و خدا ره ستایش کده از دُمبال عیسیٰ ربی شد. وختیکه مردم ای کار ره دید پگ شی خدا ره حمد-و-شنا گُفت.

زَکّای مالیه‌گیر

۱۹

۱ عیسیٰ دَ اَریحا داخلِ شُد تا از مَنه شار تیر شنه. ۲ دَ اُونجی یگ آدم دَ نام زَکّا بُود که اُو رَئیسِ مالیه‌گیرا و آدم دَولتَمند بُود. ۳ اُو میخواست بِنگره که عیسیٰ کی اَسته، مگم بخاطرِ پیر-و-بارِ مردُم نَتَنست که بِنگره، چُون قد شی کوتاه بُود. ۴ اوخته اُو پیش دَوبده دَ یگ دِرختِ انجیرِ باله شُد که عیسیٰ ره بِنگره، چراکه اُو امزُو راه تیر موشُد.

۵ وختیکه عیسیٰ دَ امزُو جای رسید، اُو باله توخ کد و دَز شی گُفت: ”زَکّا، زُود از دِرخت تاه شو، چُون اِمروز باید دَ خانه تُو بَشیئُم.“ ۶ پس اُو دِستی تاه اَمده قد خوشی عیسیٰ ره دَ خانه خُو بُرد. ۷ اوخته پگ کسای که ای واقعه ره دید، نِق نِق کده گُفت: ”اُو دَ خانه یگ آدم گُناهکار رفته مهمو شُد.“

۸ مگم زَکّا ایسته شُده دَ مَولا عیسیٰ گُفت: ”یا مَولا، اینه، ما نِیم دارایی خُو ره دَ غریبا موبخشم و اگه از یگو کس کُدم چیز ره بازی دده گِرِفته بَشُم، چار چند شی ره پس میبُدم.“

۹ عیسیٰ دَزُو گُفت: ”اِمروز نجات دَ ای خانه اَمَد، چراکه ای نفر ام اولادِه اِبِراهیم اَسته. ۱۰ چُون «باچه اِنسان» اَمده تا گُم شُده ها ره بپاله و نجات بَدیه.“

یگ مَثَل دَ بارِه مسیح و پادشاهی آینده شی

۱۱ دَ حالیکه اونا دَ امزی توره گوش میبَدَد، عیسیٰ اِدامه دده یگ مَثَل اُورد، چراکه اُو دَ نزدیکِ اورشَلیم بُود و اونا فکر مَوکد که پادشاهی خُدا دَ امزُو زمان قد داخلِ شُدونِ عیسیٰ دَ اورشَلیم ظاهر موشه. ۱۲ و اُو گُفت: ”یگ آدم نامتُو دَ یگ سرزمین دُور رَبی بُود تا مقام پادشاهی ره بلده خُو حاصل کنه و پس دَ جای خُو بییه. ۱۳ اوخته اُو ده نفر

از غلامای خو ره کوی کد و بلده ازوا ده خلطه پیسه^{۱۴} دده گُفت: 'قد امزیا تجارت کبید تا وختیکه ما پس بییم'.^{۱۴} لیکن باشنده های مُلک شی امزو آدم بد موبرد و اونا قاصدا ره از پشت شی ری کده د شهنشاه گُفت: 'مو نمیخواهی که ای آدم د سر ازمو پادشاهی کنه.'

^{۱۵} وختیکه او مقام پادشاهی ره حاصل کده پس آمد، او امر کد تا امو غلاما کوی شنه که او دزوا پیسه دده بود. او میخواست پی بره که هر کدم شی چیقس فایده کده. ^{۱۶} اوخته اولنه آمده گُفت: 'صاحب، خلطه پیسه تو ده خلطه پیسه دیگه فایده کده.'^{۱۶} پادشاه دزو گُفت: 'آفرین، ای غلام خوب. ازی که تو د باره چیز کم راست-و-صادق بودی، تو حکمران ده شار بش'.^{۱۸} دوّمنه شی آمده گُفت: 'صاحب، خلطه پیسه تو پنج خلطه پیسه دیگه فایده کده.'^{۱۹} پادشاه دزو گُفت: 'تو د بله پنج شار حکمرانی کو.'

^{۲۰} بعد ازو سومنه آمده گُفت: 'صاحب، اینه خلطه پیسه تو. ما ای ره د یگ رخت بیچنده نگاه کدم،^{۲۱} چون از تو ترس خوردم، چراکه تو یگ آدم سختگیر استی؛ چیزی ره که د پیش کس نه ایشته، از شی میگیری و چیزی ره که کشت نکدی، درو مونی.'^{۲۲} پادشاه دزو گُفت: 'ای غلام شیریر! ما تو ره قد توره های خود تو قضاوت مونم! تو میدنستی که ما سختگیر استم، چیزی ره که نه ایشتم میگیرم و چیزی ره که کشت نکدیم درو مونم؛^{۲۳} پس چرا پیسه مره د صراف نددی تا وختیکه پس آمده بودم، او ره قد فایده شی میگرفتم؟'

^{۲۴} اوخته د حاضر باشا گُفت: 'خلطه پیسه ره ازو بگیرید و د کسی بدید که ده خلطه پیسه دره.'^{۲۵} اونا گُفت: 'صاحب، او فعلاً ده خلطه پیسه دره.'^{۲۶} پادشاه گُفت: 'ما دز شمو موگیم، هر کسی که دره دزو دیگه ام دده موشه، مگم هر کسی که ندره، چیزی

^{۱۴} ۱۹:۱۳ د جای «ده خلطه پیسه» د زبون یونانی «ده منا» نوشته یه که ده منا تقریباً برابر سه ماه مُرد

ره که دره ام از شی گریفته موشه. ^{۲۷} و آلی دُشمنای مره که نمیخاست ما د بِلِه ازوا حکمرانی کنم، اونا ره د اینجی بیرید و د حُضور مه بُکشید. ”

داخل شُدونِ عیسی د شارِ اورُشلیم

^{۲۸} بعد از گُفتونِ امزی مَثَل، عیسی پیش شُدِه سُون اورُشلیم رَبی شُد. ^{۲۹} وختیکه اُو د بَیت-فاجی و د بَیت-عَنیا رسید، د جایی که کوه زَبْتون گُفته موشد، دُو نفر از یارای خُو ره رَبی کده ^{۳۰} دَزوا گُفت: ” د آغیلی که رُوی د رُوی آسته بورید. وختیکه دَر شی داخل شُنید، یگ کرِه اَلاغ ره پیدا مُونید که د اُونجی بسته یه و هرگِر کس د بِلِه اَزو سوار نَشده؛ اُو ره واز کده بیرید. ^{۳۱} اگه یگو کس از شُمو پُرسان کنه که چَرا ای ره واز مُونید؟ فقط دَزو بُگید که ’مولا ای ره لازمِ دره. ’ ”

^{۳۲} پس نفرای ره که رَبی کدُو حَرکت کد و اُمو رقم که دَزوا گُفتند، کرِه اَلاغ ره پیدا کد. ^{۳۳} وختیکه کرِه اَلاغ ره واز مَوکد، صاحبای شی ازوا پُرسان کده گُفت: ” چَرا کرِه اَلاغ ره واز مُونید؟ ” ^{۳۴} یارا گُفت: ” مولا ای ره لازمِ دره. ” ^{۳۵} پس اونا کرِه اَلاغ ره د پیشِ عیسی اُورد و چَپن های خُو ره د بِلِه شی اَندخته عیسی ره د بِلِه شی سوار کد. ^{۳۶} و امی که عیسی رَبی شُد، مردُم چَپن های خُو ره د راهِ شی د اوار کدو شُد.

^{۳۷} وختیکه د نزدیکِ سرشیوکی کوه زَبْتون رسید، پگ جمعیتِ پَیروای شی د خوشحالی کدو شُد و خُدا ره بلده تمامِ مُعجزای که دیدد قد آوازِ بلند سِنایش کده ^{۳۸} گُفت: ” مَبارک آسته پادشاهی که د نامِ خُداوند مییه!

صَلح-و-سَلامتی د عالمِ باله

و بَزُرگی-و-جلال د بِلندترین جای عالمِ باله!

^{۳۹} اوخته بعضی از فَرِسیا از مینکلِ جمعیتِ مردُم گُفت: ” اُستاد، پَیروای خُو ره سرزنش کُو که چُپ شُنه! ” †

† ۱۹:۳۹ یوحنا. ۱۱:۴۸

۴۰ عیسیٰ دَ جَوَابِ اَزْوَا گُفَت: "ما دَز شُمُو مُوگِیْم، اگِه اُونَا چُپ شُنِه، سَنگا دَ صَدا مِیَبِه."

۴۱ وختیکه عیسیٰ دَ اَوْرُشَلِیْم نَزْدِیْک شُدِه شار ره دِید، دَ چِخْرا کدو شُد ۴۲ و گُفَت: "کَشکِه تُو ام اِمروز پِی مُو بُردی که چِیز خِیل صُلح-و-سَلامَتی مِیرِه؛ مِگَم اَلی اَمُو چِیزا از چِیمای تُو تاشه مَنده. ۴۳ پس روزای دَ بِلِه تُو مِیَبِه که دُشَمَنای تُو دَ گِرِداگِرِد تُو سَنگر جور مُونه و گِرِد تُو ره گِرِفْتِه از هر طرف تُو ره محاصره مُونه. ۴۴ اُونَا تُو ره دَ خَاک برابر کده بچکِیچای تُو ره دَ مَنِه تُو نَابُود مُوگْنِه و نَمِیلِه که دَ مَنِه تُو یِگ سَنگ ام دَ بِلِه دِیگِه سَنگ باقی بُمَنِه، چُون تُو زَمانی ره که خُدا دَ بِلِه تُو نَظَر کد، پِی نَبُردی."

بُر کدوِن سَواداگِرا از خانِه خُدا

۴۵ بعد اَزُو عیسیٰ داخِل خانِه خُدا رَفْت و دَ بُر کدوِن کَسای شُرُوع کد که دَ اَونجی خَرِید-و-فَروش مُو کد ۴۶ و گُفَت: "نَوشْتِه شُدِه که

'خانِه مه جای عِبادت اَسْتِه، مِگَم شُمُو ای ره غارِ دُزا جور کدِید!'"

۴۷ اَزُو بعد عیسیٰ هر روز دَ خانِه خُدا تَعْلِیْم مِیَدَد، مِگَم پِیشوايُونِ عالی مقام، عالِمای دِین و کتِه کَلونای قَوْم پُشتِ یِگ فَرسَت مِیگِشْت که اُو ره از بَین بُبِرِه، ۴۸ لیکِن هِیچ فَرسَت پِیدا نَتَنِسْت، چِراکه تَمام مَرْدُم دِلَبَسْتِه تورا ی شُدَد که اَزُو مِیَشِید.

قُدْرَت و اِخْتِیاراتِ عِیْسِی

۲۰ یِگ روز دَ حالیکه عیسیٰ دَ خانِه خُدا مَرْدُم ره تَعْلِیْم مِیَدَد و خوشخَبِری ره اِعلان مُو کد، پِیشوايُونِ عالی مقام، عالِمای دِین و رِیش سَفِیدَا اَمَد ۲ و سَوال کده گُفَت: "دَز مو بُگی که قَد کَدَم اِخْتِیار ای کارا ره مُونی و کِی ای اِخْتِیار ره دَز تُو دَدِه؟"

۳ او د جوابِ ازوا گُفت: ”ما ام از شُمو یگ سوال پُرسان مُونم و شُمو دز مه جواب بدید: ۴ آیا عُسَلِ تعمیدِ یحییٰ از عالمِ باله بُود یا از انسان؟“ ۵ اونا قد یگدیگه خُو مشوره کده گُفت: ”اگه بگی که از عالمِ باله بُود، اوخته او مَوگیه، پس چرا دزُو ایمان نوردید؟“ ۶ و اگه بگی که از انسان بُود، مردُم پگ شی مو ره سنگسار مونه، چُون اونا عقیده دَره که یحییٰ پیغمبر بُود. ۷ پس اونا د جواب شی گُفت: ”مونمیدنی که از کُجا بُود.“

۸ اوخته عیسیٰ دزوا گُفت: ”ما ام دز شُمو نَموگم که قد کدَم اختیار ای کارا ره انجام میدیم.“

مَثَلِ باغوانای ظالم

۹ بعد ازُو عیسیٰ اینی مَثَلِ ره د مردُم گُفت: ”یگ آدم یگ باغِ انگور جور کد و او ره د باغوانا اِجاره دد و خود شی بلده کلو وخت د سَفَر رفت. ۱۰ د فصلِ انگور او یگ غلام خُو ره د پیشِ باغوانا رَبی کد تا اونا حق شی ره از حاصلِ باغِ انگور بدیه؛ مگم باغوانا غلام ره لَت-و-کوب کده دِستِ خالی رَبی کد. ۱۱ اوخته او یگ غلام دیگه ره رَبی کد؛ مگم اونا او ره ام لَت-و-کوب کده تحقیر کد و دِستِ خالی رَبی کد. ۱۲ بعد ازُو غلام سَوَم خُو ره رَبی کد؛ مگم اونا او ره ام زخمی کده از باغ بُرو پورته کد. ۱۳ پس صاحبِ باغ قد خود خُو گُفت: ’چیز کار کنُم؟ بیه، باچه دوست دشتنی خُو ره رَبی مُونم؛ شاید اونا دزُو احترام کنه!‘ ۱۴ مگم وختی باغوانا او ره دید، اونا د بین خُو مشوره کده گُفت: ’اینمی وارث آسته. ببید که ای ره بُکشی تا میراث شی از مو شنه.‘ ۱۵ پس اونا او ره از باغِ انگور بُرو پورته کد و کُشت.

آلی صاحبِ باغ قد ازوا چیز کار مونه؟ ۱۶ او مییه و امو باغوانا ره نابود مونه و باغِ انگور ره د دیگه نفراتسلیم مونه.“

وختیکه مردُم ای تورا ره شنید، اونا گُفت: ”خدا نَکنه.“

۱۷ عیسیٰ سُون ازوا توخ کده گُفت: ”پس مقصدِ امزی نَوشته چی آسته که مَوگِبه:
’سنگی ره که اُستاکارا رَد کد
سنگِ مَهْمِ تادَو شده.’

۱۸ هر کسی که دَ بِلِه امزَو سنگ بُفته تَکه-و-پرچه مَوشه;
و اگه اُمُو سنگ دَ بِلِه کُدَم کس بُفته، اُو ره جَو جَو مَونه.”
۱۹ وختی پیشوايونِ عالی مقام و عالِمای دین پی بُرد که ای مَثَل ره دَ ضِدِ ازوا گُفته،
اونا قَصد کد که اُو ره دَ امزَو ساعت دِستگِیر کنه، مگم اونا از مردُم ترس خورد.

جوابِ عاقلانه

۲۰ پس نظرِ ازوا دَ عیسیٰ بُود و اونا جاسوسای خُو ره ام ریی کد. اُمُو جاسوسا خود
ره راستکار نِشو میدد تا عیسیٰ ره قد تورِه خود شی دَ دام بِندزه و تا اُو ره دَ حُکمران و
اِختیاردارای والی تسلیم کنه. ۲۱ اوخته اونا اَزو پُرسان کده گُفت: ”اُستاد، مو میدنی
که تورِه تُو و تعلیم تُو دُرُست آسته و از کس طرفداری نَمونی، بلکه راهِ خُدا ره دَ راستی
تعلیم میدی. ۲۲ آیا مالیه دَدو دَ قیصر بِلده مو رَوَا آسته یا نه؟”
۲۳ لیکن عیسیٰ که حیلِه-و-مَکَرِ ازوا ره فامید، دَزوا گُفت: ۲۴ ”یگ سِکِه یگ دیناری
ره دَز مه نِشو بَدید. امی عکس و نشان از کی آسته؟”
اونا گُفت: ”از قیصر.” ۲۵ عیسیٰ دَزوا گُفت: ”پس چیزی ره که از قیصر آسته دَ
قیصر بَدید و چیزی ره که از خُدا آسته دَ خُدا.”
۲۶ خُلاصه، اونا نَتَنِست که اُو ره دَ پیشِ مردُم قد تورِه شی دَ دام بِندزه و اونا از جواب
اَزو خِیرو شُدِه چُپ مَند.

بَحْثُ دَ بَارِهِ قِيَامَتِ

۲۷ اوخته بعضی از صدوقیا که مُنْکِرِ قِيَامَتِ آسته دَ پيشِ عيسی اَمَد ۲۸ و اَزُو سوال كده گُفت: "أستاذ، مُوسى بَلَدِه اَزمو نَوِشته كده كه اگه بَرارِ يگ آدم بُمَره و خاتُون شى بے اولاد دَ جاي شى بُمَنه، او آدم بايد قد امزُو خاتُو توى كنه و بَلَدِه بَرارِ خُو اولاد پيدا كنه. ۲۹ يگ زمان هفت بَرارِ بُوَد؛ اولِنه شى خاتُو گِرِفْتَه بے اولاد مُرَد. ۳۰ بعد اَزُو دوَمَنه ۳۱ و سِوَمَنه ام اَمُو خاتُو ره گِرِفْت تا بَرارِ هفتم و پگ شى بے اولاد مُرَد. ۳۲ دَ آخِر اَمُو خاتُو ام مُرَد. ۳۳ پس دَ روزِ قِيَامَتِ او خاتُونِ كُدَمِ ازوا مُوشه؟ چُون هر هفت شى او ره خاتُو كُدَد."

۳۴ عيسی دَ جوابِ ازوا گُفت: "مَرْدُمای امزى عالم خاتُو ميگيرِه و شوى مُونه. ۳۵ مگم كسای كه لايقِ عالمِ باله و قِيَامَتِ مُرده ها آسته، نَه خاتُو ميگيرِه و نَه شوى مُوكنه. ۳۶ دَ حَقِيقَتِ اونا نَمُومَره، چراكه اونا مِثَلِ ملايِكه ها آسته و بچكيچاي خُدا گُفتنه مُوشه و مَرْدُمای آسته كه قِيَامَتِ ره تجربه مُونه. ۳۷^a مگم دَ بَارِهِ قِيَامَتِ مُرده ها، مُوسى خود شى دَ مَوْضوعِ «بُوْتِه سوزان» واضح كد وختيكه خداوند ره خُداى ابراهيم، خُداى اسحاق و خُداى يعقوب گُفت. ۳۸ پس او خُداى مُرده ها نييه، بَلَكِه خُداى زنده ها آسته، چُون دَ پيشِ اَزُو پگ زنده يه."

۳۹ اوخته بعضی از عالمای دين دَ جوابِ شى گُفت: "أستاذ، خُوب گُفتى. " ۴۰ و بعد اَزُو اونا ديگه جُرأت نَكَد كه اَزُو سوال كنه.

۴۱ اوخته عيسی دَزوا گُفت: "مَرْدُم چَطُور مِيتَنه بُگيه كه مسيح اولادِه داوود آسته، ۴۲ دَ حَالِيَكِه داوود خود شى دَ كِتَابِ زُبُورِ مُوگيه: خُداوند دَ مَوْلایِ مه گُفت:

^a ۲۰:۳۶ دَ جاي «مَرْدُمای آسته كه قِيَامَتِ ره تجربه مُونه» دَ زبونِ يونانى «بچكيچاي قِيَامَتِ آسته» نوشته يه.

”دَ دِسْتِ رَاسْتِ مَه بَشِي،

۴۳ تا دُشْمَنای تُو ره تِي پِيی زيرِ پای تُو جور کُنم.“

۴۴ پس اگه داوود مسیح ره مولا مُوگه، چطور مِيتنه که باچه شی بَشه؟“

ریاکاری

۴۵ دَ حالیکه پگِ مردُم گوش مُوگد، عیسی دَ یارای خُو گُفت: ۴۶ ”از عالمای دین خود ره احتیاط کُنید، از کسای که خوش دَره قد چپِن های دِراز ای سُو-و-اوسُو بگرده و دَ کوچه-و-بازار احترام شُنه؛ اونا خوش دَره که دَ عبادت خانه ها چوکی های مُهم ره دشته بَشه و دَ مهمانی ها دَ باله-جای بَشینه. ۴۷ اونا خانه های خاتونوی بیوه ره قُورت مُونه و از رُوی ریاکاری نماز خُو ره دِراز مُونه. اونا محکومیتِ سخت تر ره مینگره.“

هدیه بیوه غریب

۲۱ عیسی تُوخ کد و دید که مردُمای دُولتَمند هدیه های خُو ره دَ صندوقِ بیتِ اَلَمال میندزه. ۲ دَمُرُو غَیت یگِ خاتونِ بیوه غریب ره دید که دُو سِکه دَ اُونجی آندخت. ۳ اوخته عیسی گُفت: ”ما حقیقت ره دَز شُمُو مُوگم، امی خاتونِ بیوه غریب از پگِ ازوا کده کلوتر آندخت، ۴ چراکه پگِ ازوا از کلونی دارایی خُو آندخت، مگم او از غریبی خُو تمام دار-و-ندارِ زندگی خُو ره آندخت.“

خرابی خانه خُدا و بلا های آخِر زمان

۵ دَ حالیکه بعضی کسا دَ باره خانه خُدا گپ مِیزد و مُوگُفت که چطور قد سنگای نوریند و تَحفه های وَقَف شده نَقش-و-نگار شده، عیسی گُفت:

۶ ”یگِ روز مییه که امزی چیزای که مینگرید، یگِ سنگ ام دَ بِلَه دیگه سنگ باقی نَمومنه، بلکه پگِ شی زیر-و-زیر مُوشه.“

۷ اونا ازو پُرسان كده گُفت: ”استاد، ای واقعه چی وخت رُخ میدیه و نشانی نزدیک شدون امزی واقعه چی آسته؟“

۸ عیسی گُفت: ”هُوش خُو ره بَگیرید که کس شُمو ره گمراه نَکنه. چُون غَدَر کسا د نام ازمه مییه و مُوگیه که ’ما امو آستَم‘ و ام مُوگیه ’اخر زمان نزدیک آسته،‘ از پُشت ازوا نرَويد. ۹ وختیکه خبر جنگ ها و شورش ها ره میسنَويد، ترس نَخورید؛ چُون لازم آسته که اول امی واقعه ها رُخ بدیه، لیکن آخر زمان دِستی نَمییه.“

۱۰ و ادامه دده دزوا گُفت: ”یگ قوم دَ ضدِ قومِ دیگه و یگ مَمَلکت دَ ضدِ مَمَلکتِ دیگه باله مُوشه؛ ۱۱ زلزله های سخت رُخ میدیه و دَ جای های مُختلف قحطی ها و مرَض وُبا پیدا مُوشه و نشانی های ترسناک و علامت های بزرگ از آسمو ظاهر مُوشه. ۱۲ مگم پیش از تمام امزی واقعه ها مردُم شُمو ره دِستگیر كده آزار-و-آذیت مُونه و بخاطرِ نامِ ازمه شُمو ره دَ شورای عبادت خانه ها تسلیم مُونه، دَ بندی خانه ها میندزه و دَ حُصورِ پادشایو و والی ها مُوبره. ۱۳ مگم ای بلده شُمو یگ فرصت آسته که دَ باره ازمه شاهدهی بدید. ۱۴ دَ فکر شُمو بَشه که پیش از پیش آمادگی نَگیرید که بلده دِفاع از خود چی بَگید، ۱۵ چُون ما دز شُمو قُدرتِ بیان^۳ و حکمت میدیم، تا هیچ کدَم از مُخالِفين شُمو توانِ مُقاومت و رد کدونِ توره شُمو ره ندَشته بَشه. ۱۶ حتی آته و آبه، برارو، قوما و دوستای شُمو، شُمو ره دَ دُشمو تسلیم مُونه و بعضی های شُمو ره دَ قتل میرسنه. ۱۷ پگِ مردُم بخاطرِ نامِ ازمه از شُمو بد مُوبره. ۱۸ مگم یگ تارِ موی از سر شُمو ضایع نَموشه. ۱۹ شُمو دَ سِیله صبر-و-حوصله جان های خُو ره نجات میدید.“

پیشگویی دَ باره تباهی شارِ اورشَلیم

۲۰ ”وختی مینگرید که اورشَلیم دَ وسیله لشکر ها محاصره شده، بدنید که تباهی شی نزدیک آسته. ۲۱ اوخته کسای که دَ یهودیه آسته دَ کوه ها دوتا کنه و کسای که

^a ۲۱:۱۵ دَ جای «قُدرتِ بیان» دَ زبونِ یونانی «دان» نوشته یه.

دَ شَارِ اَسْتَه بَرِ شُنَه و کَسایِ که دَ اطرافِ اَسْتَه دَ شَارِ دَاخِلِ نَشْنَه؛ ^{۲۲} چُونِ اَمُو رُوزَا، روزایِ اِنْتِقَامِ اَسْتَه تا تمامِ چِیزایِ که نُوشتَه شُدَه پُورَه شُنَه. ^{۲۳} وایِ دَ حَالِ خَاتُونویِ که شِکامْتُو بَشَه یا نَلِغَه شِیرِخُورِ دَشْتَه بَشَه، چِرَاکه مُصِیْبَتِ سَخْتِ دَ بِلَه زَمیِ مِیَبَه و عَضَبِ خُدا دَ سِرِ اَمزیِ قَوْمِ نَازِلِ مَوْشَه. ^{۲۴} اَوْنَا دَ دَمِ شَمَشِیرِ مَوْفْتَه یا دَ مِیْنِکَلِ تَمَامِ مِلَّتِ هَایِ غَیْرِ یَهُودِ اَسِیرِ بُرْدَه مَوْشَه و اَوْرُشَلِیمِ دَ وَسِیْلَه مَرْدَمَایِ غَیْرِ یَهُودِ پَایْمَالِ مَوْشَه تا وختیکَه دُورُونِ مَرْدَمَایِ غَیْرِ یَهُودِ تِیرِ شُنَه.

پس آمدونِ مسیح

^{۲۵} بعد ازُو دَ اَفْتُو، ماهَتُو و سِتاره ها نشانیِ ها ظاهرِ مَوْشَه و دَ رُویِ زَمیِ پَرِیشانیِ دَ مِیْنِکَلِ مِلَّتِ هَایِ مِیَبَه که دَ وَسِیْلَه غُرِشِ و جَلِپَه هَایِ دَرِبا گَنگَس-و-گِیجِ شُدَه. ^{۲۶} مَرْدُمِ دَ بارَه چِیزیِ که دَ بِلَه دُنیا اَمَدَنیِ اَسْتَه بُویِ بَرِ شُدَه ازِ تَرَسِ بَه حَالِ مَوْشَه، چُونِ قُدْرَتِ هَایِ اَسْمونَا تَکَانِ مَوْخُورَه. ^{۲۷} اوختَه اَوْنَا «بَاچَه اِنسان» رَه مِیْنِگرَه که دَ بِلَه اَوْرُ خُنِ قُدْرَتِ و جَلالِ بَزُرگِ مِیَبَه. ^{۲۸} پسِ وختیکَه رُخِ دَدُونِ اَمزیِ چِیزَا شُرُوعِ مَوْشَه، ایسْتَه شُنِیدِ و سِرِ هَایِ خُو رَه بالَه کُنِیدِ، چِرَاکه نِجَاتِ شُمُو نَزِیدِکِ اَسْتَه.

پند از مَثَلِ دِرَخْتِ اَنجِیرِ

^{۲۹} بعد ازُو عِیْسِیِ بَلَدَه ازُوا اِیْنیِ مَثَلِ رَه کُفْت: ”دِرَخْتِ اَنجِیرِ و دِیگَه دِرَخْتَا رَه بِنِگَرِید. ^{۳۰} اَمیِ که بَلگایِ ازُوا بَرِ مَوْشَه، شُمُو مِیْنِگَرِید و مَوْفامِیدِ که آلیِ تَایْسْتُو نَزِیدِکِ اَسْتَه. ^{۳۱} اَمیِ رَقْمِ شُمُو اَمِ وختیِ مِیْنِگَرِیدِ که ایِ چِیزَا واقِعِ مَوْشَه، بُمُفامِیدِ که پادشاهیِ خُدا نَزِیدِکِ شُدَه.

^{۳۲} ما حَقِیْقَتِ رَه دَزِ شُمُو مَوْگَم، تا تَمَامِ اَمزیِ چِیزَا واقِعِ نَشْنَه، ایِ نَسَلِ ازِ بَیْنِ نَمُورَه. ^{۳۳} اَسْمُو و زَمیِ ازِ بَیْنِ مَورَه، و لَه کَلَامِ اَزْمَه هَرگِزِ ازِ بَیْنِ نَمُورَه.

اِنْتِظارِ بَلَدِه پَس اَمَدونِ مَسِيح

۳۴ پَس هُوش خُو ره بَگيريد، نَشَنه كه دِل هَاي شَمو زيرِ بارِ عيَاشي، نِشه و تَشويشاي زندگي بوره و اَمو روز بے بلَغه شَمو ره رَقمِ يگ دامِ كَرِفَتار كُنه. ۳۵ چُون اُو روز دَ بَلَه يگِ باشِنده هَاي رُوِي زمي ميبه. ۳۶ پَس هميشه اَماده بَشِيد و دُعا كُنِيد تا تَوَانايي شي ره دَشْتَه بَشِيد كه از تَمَامِ امزِي چيزاي كه رُخِ دَدَنِي اَسْتَه خِلاصِي پِيدا كُنِيد و دَ حُضُورِ «باچِه اِنسان» ايستَه شُنِيد.

۳۷ دَمزِي رَقمِ عيسِي دَ غَيْتِ روزِ دَ خانِه خُدا تَعَلِيمِ مِيدَد و دَ وختِ شاو از شارِ بُرِ شُدِه شاو ره دَ يگِ كوه كه كوهِ زَبُونِ كُفْتَه مَوْشُد، تير موكد. ۳۸ و مَرْدُمِ صَباحِ گاهِ دَ پيشِ اَزُو دَ خانِه خُدا ميمَد تا تَعَلِيمِ شي ره گوشِ بَگيرِه.

تَصْمِيمِ قَتْلِ عيسِي

۲۲ ۱ عِيدِ فِطِيرِ كه عِيدِ پَصْحِ ام كُفْتَه مَوْشُد، نَزديك بُوَد. ۲ پيشوايونِ عالي مقامِ و عالِمَايِ دِينِ دَ تَلَشِ اَزِي بُوَد كه عيسِي ره خَپ-و-چَپ دَ قَتْلِ پَرَسَنه، چُون اونا از مَرْدُمِ ترس مَوْخورد.

۳ دَمَرُو غَيْتِ شَيْطُو دَ پوسْتِ يَهُودا كه اِسْحَرَبُوطِي كُفْتَه مَوْشُد و يكي از دوازده ياراي عيسِي بُوَد، دَرِ اَمَد؛ ۴ و اُو رَفْتَه قَدِ پيشوايونِ عالي مقامِ و قومندانايِ مُحَافِظِينِ خانِه خُدا مَشُورَه كد كه چي رَقمِ عيسِي ره دَزُوا تَسْلِيمِ كُنه. ۵ اونا خُوشحال شُد و قَوْلِ دَدِ كه بَلَدِه اَزُو پيسه مِيدِه. ۶ يَهُودا قَبُولِ كد و پُشتِ يگِ فَرسِطِ مِيگِشْتِ تا دَ تَبُودِ مَرْدُمِ عيسِي ره دَزُوا تَسْلِيمِ كُنه.

آخری شامِ عیسیٰ قد یارای شی

۷ پس روزِ عیدِ فطیرِ که دمّو روزِ باره پَصَح بایدِ قُرَبانی شنه رسید. ^۸ اوخته عیسیٰ پترُس و یوحنا ره ربی کده گُفت: ”بورید و نانِ پَصَح ره بلده مو تیار کنید تا بخوری.“
۹ اونا پُرسان کد: ”د کجا میخاهی که نان ره تیار کنی؟“ ^{۱۰} او دزوا گُفت: ”وختیکه د شار داخلِ موشید، یگ آدم قد شمو رُوی د رُوی موشه که یگ کوزه آو ره موبره. از پُشتِ ازو بورید و د خانه که او موره داخلِ شنید ^{۱۱} و د صاحبِ خانه بگید، اُستاد مَوکیه، مهمونخانه مه د کجایه تا نانِ پَصَح ره قد یارای خُو د اُونجی بخورم؟“ ^{۱۲} اوخته او یگ اُتاقِ کنه ره د باله‌خانه دز شمو نشو میدیه که فرش شده آسته. د اُونجی بلده مو تیارِ بگیریید.“

۱۳ پس اونا رفت و امو رقم که عیسیٰ دزوا گُفتد، تمام چیزا ره پیدا کد و نانِ پَصَح ره تیار کد.

۱۴ وختیکه ساعتِ نان خوردو رسید عیسیٰ قد دوازده رسول خُو د سرِ دسترخو ششت.
۱۵ اوخته او دزوا گُفت: ”ما کلو شوق دشتُم که امی نانِ پَصَح ره پیش از رنج-و-عذاب خُو قد شمو بخورم.“ ^{۱۶} چون ما دز شمو موگم که دیگه نانِ پَصَح ره نمُوخورم تا غیتیکه ای قُرَبانی د پادشاهی خُدا پوره شنه.“

۱۷ اوخته او جام ره د دست خُو گرفته شکرگزاری کد و گُفت: ”ای ره بگیریید و د مینکل خُو تقسیم کنید، ^{۱۸} چون ما دز شمو موگم که بعد ازی از میوه تاگِ انگور دیگه وُچی نمونم تا وختیکه پادشاهی خُدا بییه.“

۱۹ بعد ازو نان ره گرفت و شکرگزاری کده ثوته کد و د یارای خُو دده گُفت: ”ای جسم مه آسته که بلده نجات شمو دده موشه. ای مراسم ره د یادِ ازمه د جای بیرید.“
۲۰ د عینِ رقم، بعد از نان خوردو جام ره گرفت و گُفت: ”ای جام عهدِ نو آسته که قد خون مه بسته موشه؛ خون مه بلده بخششِ گناهای شمو ریختنده موشه.“ ^{۲۱} مگم اینه،

دست کسی که مره تسلیم مونه قد ازمه قتی د دسترخو دراز موشه. ^{۲۲} «باچه انسان»
 امو رقم که بلده شی تعیین شده، ازی دنیا موره، مگم وای د حال کسی که د وسیله
 ازو تسلیم موشه!»
^{۲۳} اوخته یارا از یگدیگه خو د پُرسان کدو شد که کدم شی دست دمزی کار میزنه.

بَحْث د بَارِه بُّرْگِی

^{۲۴} د امزو عَیت د بَین یارا جنجال پیدا شد که د مینکل ازوا کی بُّرگتر آسته؟
^{۲۵} عیسی دزوا گفت: «پادشاه های مردمای غیر یهود د بله ازوا باداری مونه و
 صاحبای قدرت خودون ره آدمای سخی میدنه. ^{۲۶} مگم شمو ای رقم نبشید، بلکه
 بُّرگترین د بَین شمو باید مثل ریزه‌ترین بشه و رهبر مثل یگ خدمتگار. ^{۲۷} چون کی
 بُّرگ آسته: کسی که د سر دسترخو میشیننه یا کسی که خدمت مونه؟ آیا کسی که د
 سر دسترخو میشیننه بُّرگتر نییه؟ مگم ما د مینکل شمو مثل یگ خدمتگار آستم.
^{۲۸} شمو کسای آستید که د آزمایش ها قد مه ایسته بویدید. ^{۲۹} پس امو رقم که آته
 مه دز مه یگ پادشاهی عطا کد، ما ام دز شمو عطا مونم ^{۳۰} تا شمو د پادشاهی مه د
 دسترخون مه ششسته بخورید و وچی کنید و د تخت ها ششسته د بله دوازده طایفه اسرائیل
 قضاوت کنید.

^{۳۱} ای شمعون، ای شمعون، شیطو تقاضا کده که شمو ره مثل گندم از ایلگ و سوسه
 تیر کنه، ^{۳۲} مگم ما بلده تو دُعا کدم، تا ایمان تو از بَین نروه. و عَیتیکه تو پس سون
 خدا مییی، برارون ایماندار خو ره تقویت کو.

^{۳۳} پترس دزشی گفت: «یا مولا، ما حاضر آستم که قد تو د بندی‌خانه بورم و حتی
 بمرم.» ^{۳۴} عیسی گفت: «پترس، ما دز تو موگم که امروز خروس بنگ نمیدیه تاکه
 تو سه دفعه مره انکار کده نگی که مره نمینخشی.»

پیشگویی عیسیٰ دَ باره خطر های آینده

۳۵ بعد از و عیسیٰ ازوا پُرسان کد: "وختیکه ما شُمو ره بَدُونِ خَلطِه پِیسه، خُرچین و چپلی رَبی کُدم، آیا دَ کُدم چیز مُحتاج شُدید؟"

اونا گُفت: "نه، دَ هیچ چیز مُحتاج نَشُدی!"

۳۶ اوخته او دَزوا گُفت: "مگم آلی هر کسی که خَلطِه پِیسه دَره، باید او ره بَگیره و امچنان خُرچین خُو ره. و کسی که شمشیر ندره، باید چَپَن خُو ره سَودا کده یگ شمشیر بَخَره. ۳۷ چُون ما دَز شُمو مُوگیم که ای نَوشته باید دَ باره ازمه پوره شنه که مُوگیه: 'او از جُمَلِه خطاکارا حساب شُد. ' آره، هر چیزی که دَ باره ازمه نَوشته شُد، دَ حال پوره شُدو آسته."

۳۸ یارا گُفت: "یا مولا، اینه، دَ اینجی دُو شمشیر آسته."

مگم عیسیٰ گُفت: "بَس کُنید!"

دُعای عیسیٰ دَ کوه زیتون

۳۹ بعد از و عیسیٰ بَرُو آمد و مُطابِقِ عادت خُو دَ کوه زیتون رفت و یارای شی از پُشت از و رفت. ۴۰ وختیکه او دَ امزُو جای رسید، دَزوا گُفت: "دُعا کُنید تا دَ آزمایش قرار نَگیرید."

۴۱ اوخته او دَ اندازه یگ سنگرس راه ازوا دُورتر رفته زانو زَد و دُعا کده گُفت:

۴۲ "آی آتِه آسمانی، اگه خاست تُو آسته، ای جام ره از مه دُور کُو؛ مگم نه دَ خاستِ ازمه، بلکه دَ خاست-و-اراده خود خُو. " ۴۳ دَمزُو غَیت از عالمِ باله یگ ملایکه بلده شی ظاهر شُد و او ره قُوت دَد. ۴۴ پس عیسیٰ دَ حالیکه سخت کوئیوبار بُود قد قُوتِ کلو دُعا کد و عَرَق شی مِثَلِ قطره های خُون دَ زمی میچَقید.

۴۵ وختیکه او از دُعا کدو باله شُده دَ پیش یارای خُو اَمَد و دِید که اونا از غَم-و-عُصَه خاو رفته، ۴۶ او دَزوا گُفت: ”چرا خاو کدید؟ باله شُنید و دُعا کُنید تا دَ آزمایش قرار نگیرید.“

گِرِفَتار شُدونِ عیسیٰ

۴۷ دَ حالیکه عیسیٰ هنوز توره مُوگُفت، بے بلغه یگ دَل رَسید و یهُودا که یکی از دوازده یارا بُود، پیش پیش ازوا میمَد. او دَ بیخِ عیسیٰ اَمَد تا قد شی رُوی ماخی کنه. ۴۸ مگم عیسیٰ دَزو گُفت: ”آی یهُودا، آیا «باچه اِنسان» ره قد یگ رُوی ماخی تسلیم مونی؟“

۴۹ وختی نفرای گرد-و-بَر شی فامید که چی مُوشه، اونا گُفت: ”یا مولا، آیا مو قد شمشیرای خُو حمله کنی؟“ ۵۰ اوخته یکی ازوا غلام پیشوای بزرگ ره زَد و گوش راست شی ره مُنثی کد.

۵۱ مگم عیسیٰ گُفت: ”بس کُنید ای کارا ره!“ و گوش ازو ره دِست زَده او ره شفا دَد. ۵۲ بعد ازو عیسیٰ دَ پیشوایونِ عالی مقام، قومندانای پیردارای خانه خُدا و ریش سفیدای که بلده دِستگیر کدون شی اَمَد گُفت: ”آیا ما راهزن اَسْتُم که قد شمشیر و سوته پُشت مه اَمدید؟“ ۵۳ ما هر روز قد شُمو دَ خانه خُدا بُوَدُم و شُمو دَ بله مه دِست دراز نکدید. مگم ای ساعت از شُمو و ساعت قُدرتِ تریکی اَسْتِه.“

پَتْرُس عیسیٰ ره اِنکارِ مونه

۵۴ اوخته اونا عیسیٰ ره گِرِفت و او ره پیش اَندخته دَ خانه پیشوای بزرگ اُورَد و پَتْرُس از دُور او ره دُمبال مُوکد. ۵۵ پیره دارا دَ مَنه حولی آتَش دَر دَدَه دَ گرد شی شِشتُد؛ اوخته پَتْرُس ام قد ازوا شِشت. ۵۶ اوخته یگ کِنیز او ره دَ روشنی آتَش دِید و دَزو چیم دوخته گُفت: ”ای آدم ام قد ازو بُود.“

۵۷ مگم پترُس انکار کده گُفت: "او خائو، ما او ره نَمِینَخِشُم."

۵۸ بعد از کم وخت یگ نفرِ دیگه او ره هوش کده گُفت: "تو ام یکی امزوا آستی."
پترُس گُفت: "او آدم، ما نیسْتُم."

۵۹ تقریباً بعد از یگ ساعت یگ نفرِ دیگه تاکید کده گُفت: "یقیناً، ای آدم ام قد ازو بود، چون ای ام از جلیلیه آسته." پترُس گُفت: "او آدم، ما هیچ نَمُوفامم که تو چیزخیل مُوگی."

دَ امزو لحظه، دَ حالیکه او هنوز توره مُوگفت، خروس بَنگ دَد. ۶۱ اوخته مولا عیسی رُوی خُو ره دَور دَد و سُون پترُس توخ کد؛ و پترُس توره مولا ره دَ یاد خُو اُورد که دَزشی گُفتند: "امروز پیش از بَنگ خروس سه دفعه مره انکار مونی." ۶۲ پس پترُس ازونجی بُرو رفت و زار زار چخرا کد.

بے احترامی دَ عیسی

۶۳ نفرای که عیسی ره دَ بند نگاه مُوكد دَ ریشخند کدو و زدون ازو شروع کد. ۶۴ اونا چیمای شی ره بسته کُدد و پُرسان کده مُوگفت: "نبوت کُو، کی تو ره زد؟" ۶۵ و اونا او ره عَدَر تحقیر-و-توهینِ دیگه ام کد.

عیسی دَ پیش شورای یهودیا

۶۶ امی که روز واز شُد، شورای ریش سفیدای قوم، یعنی پیشوایونِ عالی مقام و عالمای دینِ جَم شُد و عیسی ره دَ شورا اُورده ۶۷ دَزشی گُفت: "اگه تو مسیح آستی، دَز مو بُگی."

اَوْ دَ جَوَابِ اِزْوَا كُفَّتْ: "اگه دَز شُمو بُگَم، شُمو باوَر نُمُونِید، ۶۸ و اگه از شُمو سوال کنَم، شُمو جواب نَمِیدِید. ۶۹ مگم ازی اوسُو «باچه انسان» دَ دِسْتِ راسْتِ خُدایِ قَادِرِه^a مِیشِینه."

۷۰ پِگِ ازْوَا چِیغِ زَدِه كُفَّتْ: "پس تُو باچه خُدا اَسْتی؟"

اَوْ دَزْوَا كُفَّتْ: "خودون شُمو مُوگِید كه ما اَسْتَم."

۷۱ اوخته اونا كُفَّتْ: "دِیگه مو دَ شاهِدی چی ضرورَتِ دَری؟ مو خودون مو از دان شی شِنِیدی!"

عیسی دَ مرگ محكوم موشه

۲۳^۱ اوخته تمام شورا باله شد و عیسی ره دَ پیشِ پِیلاَتُس بُرد^۲ و دَ بِلَه اَزُو دَ تَهْمَتِ كدو شد و كُفَّتْ: "مو ای آدم ره دیدی كه قوم مو ره از راه بُر مونه و مو ره از مالیه دَدو بِلدِه قِیصر مَنعِ موكنه و موكه كه خود شی «مسیح» و پادشاه اَسْتِه."

۳ پِیلاَتُس از عیسی پُرسان كد: "آیا تُو پادشاهِ یهودیا اَسْتی؟"

عیسی دَ جواب شی كُفَّتْ: "خود تُو موكی."

۴ اوخته دَ پیشوايونِ عالی مقام و جمعیتِ مردُم كُفَّتْ: "ما هیچ دَلیلِ نَمینِگَرَم كه ای آدم ره محكوم كنَم." ۵ لیكن اونا پای خُو ره بَند كده كُفَّتْ: "اُو دَ سراسرِ یهودیه مردُم ره دَ وسیله تعلیم خُو دَ شور میره، از جَلِیلِیه شروع تا اینجی." ۶ وختی پِیلاَتوس ای توره ره شِنِید، پُرسان كد: "آیا ای آدم از جَلِیلِیه اَسْتِه؟"

۷ و غَیْتی فامِید كه عیسی از جَلِیلِیه و مَرَبوطِ سَمَتِ هِیروُدیس اَسْتِه، اُو ره دَ پیشِ هِیروُدیس رِبی كد كه اُو دَمَرُو روزا دَ اورُشَلِیم بُود.

^a ۶۹:۲۲ دَ جای «خُدایِ قَادِر» دَ زبونِ یونانی «قُدْرَتِ خُدا» نوشته یه.

۸ امی که هیرودیسی عیسیٰ ره دید، او غدر خوش شد، چون از کلو وخت میخواست که او ره پنگره، چراکه او د باره شی شنیدد و امید دشت یگو معجزه شی ره پنگره. ۹ او سوال های کلو از عیسیٰ پُرسان کد، مگم عیسیٰ دزو هیچ جواب ندد. ۱۰ اوخته پیشوایون عالی مقام و عالمای دین ایسته شده سخت د بِلِه عیسیٰ تَهَمَت کد.

۱۱ هیرودیسی و عسکرای شی او ره تحقیر-و-توهین کده د بِلِه شی ریشخندی کد و کالای شاهی دزو پوشنده او ره دوباره پیش پیلاتس ربی کد. ۱۲ دمزو روز پیلاتس و هیرودیسی قد یگدیگه خو دوست شد، چون اونا پیش ازو د بین خو دشمنی دشت.

۱۳ اوخته پیلاتس پیشوایون عالی مقام، ریش سفیدا و مردم ره طلب کده ۱۴ دزوا گفت: "شمو ای آدم ره د پیش ازمه آورده ادعا کدید که مردم ره د شور میره؛ و ما د حضور شمو از شی تحقیق کدم و د امزی آدم هیچ اثری از ادعای که شمو د بِلِه شی مونیید پیدا نکدم" ۱۵ و نه ام هیرودیسی پیدا کد، امزی خاطر ای ره بسم د پیش ازمو ربی کد. ایینه، ای آدم کاری نکده که سزاوار مرگ بشه. ۱۶ پس ما او ره قمچی میزنم و بعد ازو ایله موئم. ۱۷ [چون او باید د هر عید یگ بندی ره بلده ازوا ایله موکد]. ۱۸ اوخته پگ ازوا یگجای چیغ زده گفت: "ای ره برده گم کو! باراباس ره بلده مو ایله بدی!" ۱۹ باراباس نفری بود که بخاطر یگ شورش که د شار رخ ددد و بخاطر قتل د بندی خانه اندخته شد.

۲۰ لیکن پیلاتس که میخواست عیسیٰ ره ایله کنه، بسم قد ازوا توره گفت؛ ۲۱ مگم اونا د چیغ زدو ادامه دده گفت: "د صلیب میخکوب کو، او ره د صلیب میخکوب کو!" ۲۲ پیلاتس بلده دفعه سوّم دزوا گفت: "چرا، چی بدی کده؟ ما هیچ دلیل نمینگرم که ای آدم ره د مرگ محکوم کنم. امزی خاطر ما ای ره قمچی میزنم و ایله میدیم." ۲۳ لیکن مردم سخت پای خو ره بند کد و قد آواز بلند چیغ زده درخاست کد که او د صلیب میخکوب شنه. خلاصه چیغ-و-شور ازوا زور شد ۲۴ و پیلاتس حکم کد که

^a ۲۳:۱۷ متنی داخل قوس د بعضی نسخه های قدیمی وجود ندره.

مُطَابِقِ دِرْخَاسْتِ اَزْوَا عَمَلِ شُنَه. ٢٥ پَس بَارَابَاس رَه كِه بَخَاطِرِ شُورِش و قَتْلِ دَ بَنَدِي خانَه بُود و مَرْدُمِ بَلَدِه اِيلَه شُدُونِ شِي دِرْخَاسْتِ كُدُد، اِيلَه كَد و عِيسِي رَه دَ خَاسْتِ اَزْوَا تَسْلِيمِ كَد تا دَ صَلِيْبِ مِيخُكُوبِ شُنَه.

مِيخُكُوبِ شُدُونِ عِيسِي دَ صَلِيْبِ

٢٦ وختِي عَسْكَرا عِيسِي رَه مُبُورِد، اُونَا شَمْعُونِ قَيروَانِي رَه كِه از اطْرَافِ مِيْمَد، گِرِفْت و صَلِيْبِ عِيسِي رَه دَ شَانَه شِي اِيْشْتِ تا اُو رَه از پُشْتِ عِيسِي بُرِه.

٢٧ جَمْعِيَّتِ كُتِه مَرْدُمِ از پُشْتِ شِي رِي بُود و دَ مِيْنَكَلِ اَزْوَا خَاْتُونُوِي بُود كِه سِيْنَه مِيَزِد و بَلَدِه اَزْوَ نَالَه-و-مَاتَمِ مُوكَد. ٢٨ لِيكِنِ عِيسِي رُوِي خُو رَه سُونِ امْرُو خَاْتُونُو كَدَه گُفْت: ”اِي دُخْتَرَايِ اوْرُشَلِيمِ، بَلَدِه اَزْمَه چَخْرا نَكْنِيْد، بَلَكِه بَلَدِه خُودُونِ خُو و بَچَكِيچَايِ خُو چَخْرا كُنِيْد. ٢٩ چُونِ اِيْنَه، رُوَزَايِ مِيْيه كِه مَرْدُمِ مُوكِه، نِيكِ دَ بَخْتِ خَاْتُونُوِي نَاَزَايِ و رَحْمِ هَايِ كِه نَزِيْدَه و پَسْتُونَايِ كِه هَرگِزِ شِيْرِ نَدَدَه. ٣٠ اوخْتَه اُونَا دَ كَوِه هَا مُوكِيَه دَ بَلَه مُو كُوجِ كُنِيْد و دَ تِيْپَه هَا مُوكِيَه، مُو رَه بُيُوشَنِيْد. ٣١ چُونِ اَكِه دَ حَقِ چِيُو تَرِ اِيِ كَارِ مُوشَه، پَس دَ حَقِ چِيُو خُشْكِ چِيَزِ كَارِ مُوشَه؟“^a

٣٢ دَمْرُو عَيْتِ دُو مُجْرِمِ دِيْگِه رَه اَمِ پِيْشِ اَنْدَخْتِ تا قَدِ عِيسِي قَتِي كُشْتَه شُنَه. ٣٣ وختِي دَ يِگِ جَايِ دَ نَامِ «كَاْسَه سَر» رَسِيْد، اُونَا اُو رَه قَدِ امْرُو دُو مُجْرِمِ دَ اُونَجِي دَ صَلِيْبِ مِيخُكُوبِ كَد، يِكِي اَزْوَ رَه دَ دِسْتِ رَاسْتِ شِي و دِيْگِه شِي رَه دَ دِسْتِ چِپِ اَزُو. ٣٤ اوخْتَه عِيسِي گُفْت: ”اِي آتِه اَسْمَانِي، اَمِيَا رَه بِيْخَش، چُونِ نَمُوفَاْمَه كِه چِيَزِ كَارِ مُونَه.“ و عَسْكَرا پِشَكِ اَنْدَخْتَه كَالَايِ عِيسِي رَه مَنَه خُو تَقْسِيْمِ كَد. ٣٥ مَرْدُمِ دَ اُونَجِي اِيْسْتَه شُدُد و تُوخِ مُوكَد، مِگَمِ كُتِه كَلُونَا دَ بَلَه اَزُو رِيْشَخَنْدِي كَدَه مُوكُفْت: ”اِي دِيْگَرُو رَه نِيْجَاتِ دَد؛ اَلِي خُودِ رَه نِيْجَاتِ بَدِيَه اَكِه مَسِيْحِ و اِنْتِيخَابِ شُدِه خُدا اَسْتَه!“

^a ٣١:٢٣ اِمْكَانِ دَرَه كِه مَعْنَايِ اَزِي آيَه اِيْنِي رَقْمِ بَشَه: ”اَكِه دَ حَقِ اَدَمِ عَادِلِ اِيِ كَارِ مُوشَه، پَس دَ حَقِ اَدَمِ گُناهِكَارِ چِيَزِ كَارِ مُوشَه؟“

۳۶ عسکرا ام او ره ریشخند کد. اونا آمده سِرکه انگور ره دزو پیش موکد
 ۳۷ و موگفت: "اگه تو پادشاه یهودیا آستی خود ره نجات بدی!"
 ۳۸ د بله سر شی یگ جرم‌نامه بود [که د زیون یونانی، لاتینی و عبرانی نوشته شد]:^a
 "ای پادشاه یهودیا آسته."
 ۳۹ یکی امزو دو مجرم که د صلیب میخکوب شد، او ره تحقیر-و-توهین کده گفت:
 "آیا تو مسیح نیستی؟ پس خود خو و مو ره نجات بدی؟"
 ۴۰ مگم دیگه شی او ره سرزنش کده گفت: "از خدا نِمیترسی؟ د سر از تو ام عین
 رقم حکم شده. ۴۱ و محکومیت از مو واقعاً برحق آسته، چون مو سزای اعمال خو ره
 مینگری، مگم ای آدم هیچ کار بد نکده." ۴۲ بعد ازو د عیسی گفت: "آی عیسی،
 وختیکه د پادشاهی خو رسیدی، مَره ام د یاد خو بیر."
 ۴۳ عیسی د جواب شی گفت: "ما حقیقت ره دز تو موگیم، امی امروز تو قد از مه د
 بهشت داخل موشی."

قوتِ عیسی

۴۴ تقریباً ساعت ششم^b بود که تریکی تمام زمی ره گرفت و تا ساعت نهم^c ادامه
 دشت، ۴۵ د عین حال آفتو تریک شد و پرده خانه خدا از مینکل خو دو پاره شد.
 ۴۶ اوخته عیسی د آواز بلند چیغ زده گفت: "آی آته آسمانی، ما روح خو ره د دست
 از تو میسپارم." امی ره گفت و جان دد.
 ۴۷ وختی قومندان رومی ای واقعه ره دید، او خدا ره ستایش کده گفت: "واقعاً که
 ای آدم بے گناه^d بود."

^a ۲۳:۳۸ متن داخل قوس د بعضی نسخه های قدیمی وجود ندره. ^b ۲۳:۴۴ یعنی چاشت.

^c ۲۳:۴۴ یعنی سیه بعد از چاشت. ^d ۲۳:۴۷ د جای «بے گناه» د زیون یونانی «عادل» نوشته

^{۴۸} تمام مردم که بلده سیل کدو جم شدند، وختی ای واقعه ها ره دید، د سینه خو زده پس سون خانه های خو رفت. ^{۴۹} مگم تمام کسای که قد عیسی آشنا بود دور ایسته شدند، د شمول خاتونوی که از جلیلیه د دُمبال شی آمدد، اونا امی چیزا ره توخ موکد.

دَفن کدونِ عیسی

^{۵۰} د اونجی یگ آدم د نام یوسف آمد که یکی از اعضای شورای یهود بود و یگ آدم نیک و عادل. ^{۵۱} او قد نقشه و فیصله شورا د باره عیسی موافقت نکد. او از شارِ رامه بود، یکی از شارای که د یهودیا تعلق دشت و خود ازو ام انتظار پادشاهی خدا ره می کشید. ^{۵۲} او د پیش پیلاتس رفت و جسدِ عیسی ره ازو طلب کد. ^{۵۳} پس یوسف جسدِ مولا ره از صلیب تاه کد و او ره د یگ رختِ کتان پیچنده د قبری که د قاده کنده شدند ایشت، د جایی که هیچ کس هرگز دفن نشد. ^{۵۴} امو روز، روز تیاری بود و روز آرام د حال شروع شد و بود.

^{۵۵} خاتونوی که از جلیلیه قد عیسی آمدد د دُمبالِ یوسف رفت و اونا ام قبر ره دید و ام ای که جسدِ عیسی د کجا ایسته شد. ^{۵۶} اوخته اونا پس د خانه خو آمد و عطر و موادهای خوشبوی ره آماده کد. بعد ازو د روز آرام مطابق حکم شریعت آرام گرفت.

عیسی دوباره زنده موشه

۲۴ ^۱ روز یگشمبه^a د وختِ روز واز شدو اونا موادهای خوشبوی ره که آماده کدد قد خو گرفته د سرِ قبر رفت ^۲ و دید که سنگ از دانِ قبر لول دده شده. ^۳ مگم وختیکه اونا داخلِ قبر رفت، جسدِ مولا عیسی ره د اونجی پیدا نتست. ^۴ د حالیکه اونا خيرو مند، بے بلغه دو نفر که کالای سفید جلو دشت د پالوی ازوا

^a ۱: ۲۴ د جای «روز یگشمبه» د زبونِ یونانی «روز اول هفته» نوشته یه، چون بلده یهودیا یگشمبه روز اول هفته یه.

ایسته شد. ^۵ خاتونو ترس خورده قد رُوی خُو دَ زمی خَم شد، مگم اونا دَ خاتونو گُفت: «چرا زنده ره دَ مینکل مُرده ها موبالید؟ ^۶ او دَ اینجی نیسته، او دُوباره زنده شده. دَ یاد خُو بیرید وختیکه او دَ جلیلیه بُود چطور قد شُمو گپ زده ^۷ گُفت که «باچه انسان» باید دَ دستِ گناهکارا تسلیم دده شُنه و دَ صلیب میخکوب شُنه و دَ روزِ سیوم دُوباره زنده شُنه.»

^۸ اوخته خاتونو توره عیسی ره دَ یاد خُو اُورد ^۹ و از سرِ قبر پس اَمَد و پگِ امزی چیزا ره دَ یازده رُسول و دیگر و نقل کد. ^{۱۰} امو خاتونو مریمِ مجدلیه، یونا، مریمِ آبه یعقوب و چند خاتونِ دیگه بُود که امی چیزا ره دَ رُسولا گُفت. ^{۱۱} مگم تورای خاتونو بلده ازوا مثلی ایله گویی معلوم شد و اونا باور نکد. ^{۱۲} لیکن پترس باله شد و دَویده دَویده سون قبر رفت؛ وختیکه رسید، خَم شده منه قبر ره توخ کد و تنها کفن ره دید و بس. اوخته او خیر و شُده پس سون خانه رفت.

دَ راهِ آغیلِ عِمائوس

^{۱۳} دَمز و روز دُو نفر از پیروا طرفِ یگِ آغیلِ مورفت که عِمائوس نام دشت و امو آغیلِ تقریباً دُو ساعت ^{۱۴} از اورشلیم دُور بُود. اونا قد یگدیگه خُو دَ باره پگِ امزی چیزای که رُخ دَدَد، توره موگُفت. ^{۱۵} دَ حالیکه اونا توره موگُفت و جر-و-بَحث موكد، عیسی خود شی دَزوا نزدیک شد و قد ازوا همراه شد. ^{۱۶} مگم از چیمای ازوا قُدرتِ شناس گرفته شُدَد تا عیسی ره شَنخته نَننه. ^{۱۷} او دَزوا گُفت: «شُمو دَ بین راه قد یگدیگه خُو دَ باره چی نقل مُونید؟»

^a ۱۳:۲۴ دَ جای «تقریباً دُو ساعت» دَ زبونِ یونانی «۶۰ دوره استدییم» نوشته یه که دوره هر استدییم یگ صد و نود و دُو متر آسته و تقریباً دوازده کیلومتر موشه.

اونا ایسته شد و غمگی معلوم موشد. ۱۸ اوخته یکی ازوا که کلیوپاس نام دشت د جواب شی گفت: "آیا د مینکل مسافرا د اورشلیم تو تنها کسی آستی که از چیزای که د ای روزا رخ دد خبر ندری؟"

۱۹ عیسی ازوا پرسان کد: "از کدم چیزا؟"

اونا دزشی گفت: "از چیزای که قد عیسای ناصری رخ دد. او پیغمبری بود که د حضور خدا و تمام مردم د گفتار و د کردار خو قوی بود. ۲۰ ولے پیشوایون عالی مقام و رهبرای مو او ره تسلیم کد تا د مرگ محکوم شنه و او د صلیب میخکوب شد، ۲۱ د حالیکه مو امید دشتی که او امو کس آسته که اسرائیل ره نجات میدیه. د پالوی پگ امزی توره ها فعلاً سه روز امزو واقعه تیر شده. ۲۲ علاوه ازی، چند خاتو که از جم ازمو یه، مو ره خیرو کد، چون اونا امروز صباح گاه د سر قبر رفت ۲۳ و جسد عیسی ره پیدا ننتست. اوخته اونا پس آمد و دز مو نقل کد که ملایکه ها ره د روپا دیده و ملایکه ها گفته که عیسی زنده شده. ۲۴ پس چند نفر ازمو سر قبر رفت و وضعیت ره امو رقم دید که خاتونو نقل کدد؛ لیکن اونا عیسی ره ندید."

۲۵ اوخته عیسی دزوا گفت: "ای آدمای نافام و کند ذهن، باور کدون پگ تورای پیغمبرا چیکس بلده شمو سخت آسته! ۲۶ آیا لازم نبود که مسیح امی رنج ها ره بنگره و بعد ازو د بزرگی و-جلال خو برسه؟" ۲۷ اوخته او از نوشته های موسی و پگ پیغمبرا شروع کده چیزای ره که د باره خود شی د تمام نوشته های مقدس بود، بلده ازوا تشریح کد.

۲۸ امی که اونا د آغیل عمائوس نزدیک شد، عیسی رقمی رفتار کد که پیشتر موره. ۲۹ مگم اونا سخت شله شده گفت: "لطفاً قد ازمو بمن، چراکه روز تیر شده و شام نزدیک آسته. پس عیسی داخل رفت تا قد ازوا بمنه."

۳۰ وختیکه عیسی قد ازوا د سر دسترخو ششت، او نان ره گرفته شکرگزاری کد و ثوئه کده دزوا دد. ۳۱ بے بلغه چیمای ازوا واز شد و اونا او ره شخت؛ و او از نظر

ازوا غیب شد. ^{۳۲} اوخته اونا قد یگدیگه خو گُفت: ”آیا دل های مو د دزون مونمیتید وختیکه او د راه قد ازمو توره موگُفت و نوشته های مُقدّس ره بلده مو تشریح موکد؟“ ^{۳۳} و اونا دمزو ساعت باله شده پس د اورشلیم رفت. د اونجی اونا یازده یار عیسی و مردمای ره که قد ازوا جم شدد، پیدا کد ^{۳۴} که اونا موگُفت: ”مولا عیسی واقعا دوباره زنده شده و د شمعون ظاهر شده!“ ^{۳۵} اوخته امو دو نفر ام نقل کد که د راه چی رخ دد و چی رقم اونا عیسی ره د وخت نان توتّه کدو شنخت.

عیسی د یارای خو ظاهر موشه

^{۳۶} د حالیکه اونا د امزی باره توره موگُفت، بے بلغه عیسی خود شی د مینکل ازوا ایسته شد و دزوا گُفت: ”سلام علیکم.“ ^{۳۷} مگم اونا وحشت زده شده ترس خورد و فکر کد که یگ ره روح ره مینگره. ^{۳۸} عیسی دزوا گُفت: ”بچی ترس خوردید؟ چرا د دل های شمو شک پیدا موشه؟“ ^{۳۹} دستا و پایای مَره توخ کنید؛ بنگرید که خود مه استم. دز مه دست بزید و بنگرید، چون روح گوشت و استغو ندره، مگم رقمی که مینگرید ما درم.“ ^{۴۰} وختیکه امی توره ره گُفت او دستا و پایای خو ره دزوا نشو دد. ^{۴۱} د حالیکه اونا خوش و خیرو بود و هنوز نمیتنست باور کنه، او دزوا گُفت: ”کدم چیز د اینجی بلده خوردو دَرید؟“ ^{۴۲} اونا یگ مقدار ماهی بربو کده بلده ازو دد ^{۴۳} و او ماهی ره گرفته د پیش روی ازوا خورد. ^{۴۴} اوخته عیسی دزوا گُفت: ”اینی تورای آسته که وختی قد شمو بودم گُفتم، هر چیزی که د تورات موسی، نوشته های انبیا و زبور د باره مه نوشته شده، باید پوره شه.“

۴۵ بعد از و عیسیٰ ذهنای ازوا ره روشو کد تا نوشته های مُقَدَّس ره پی بُیره ۴۶ و دزوا گُفت: ”اینی رقم نوشته شده، مسیح باید رنج-و-عذاب بِنِگره و دَ روزِ سیوم از مُرده ها دُوباره زنده شُنه؛ ۴۷ و تویه و بخششِ گُناها دَ نامِ ازو دَ تمامِ مِلَّتِ ها اِعلانِ شُنه و شُروعِ شی از اورشَلیمِ بَشَه. ۴۸ شُمو شاهِدِ امزی چیزا آسْتِید. ۴۹ اینه، ما روحِ اَلْقُدسِ ره که آتِه مه وعده کده، دَ شُمو رِیِ مُونم. پس دَ شارِ بُمَیدِ تا وختیکه از عالمِ باله قد قُدرتِ روحِ اَلْقُدسِ پوشنده شُنید.“

رفتونِ عیسیٰ دَ عالمِ باله

۵۰ اوخته عیسیٰ اونا ره تا بیتِ عَنیا بُرد و دَ اُونجی دِستای خُو ره باله کده اونا ره بَرکت دَد. ۵۱ دَ حالیکه اونا ره بَرکت مِیدَد، ازوا جدا شُدِه طرفِ آسمو بُرده شُد. ۵۲ یارا اُو ره سَجده کد و قد خوشی کلو پس دَ اورشَلیمِ اَمَد. ۵۳ دَ اُونجی اونا همیشه وخت دَ خانِه خُدا بُود و خُدا ره حمد-و-ثنا مُوگُفت.